

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«Παγκόσμιες Προκλήσεις και Συστήματα Αναλύσεων»

Ο πολιτικός κίνδυνος ως δείκτης διμερών κρατικών σχέσεων

Μελέτη των διμερών οικονομικών και πολιτικών σχέσεων
Ελλάδας-Αλβανίας της περιόδου 2009-2019

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία Ειδίκευσης
«Ανάλυση δεδομένων στην παγκόσμια πολιτική»

Βασίλειος Καρόγιαννης

Τριμελής επιτροπή:
Αναπληρωτής Καθηγητής Νικήτας Σπύρος Κουτσούκης (ε)
Επίκουρος Καθηγητής Ιωάννης Κωνσταντόπουλος
Επίκουρος Καθηγητής Ευστράτιος Φακιολάς

(ε) – Επιβλέπων

Τελική έκδοση

Κόρινθος, 2022

UNIVERSITY OF THE PELOPONNESE
SCHOOL OF SOCIAL & POLITICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE & INTERNATIONAL RELATIONS

MASTER'S PROGRAMME IN
"GLOBAL RISKS AND ANALYTICS"

The political risk as an indicator of bilateral state relations

Study of bilateral Greece-Albania economic and political relations
of the period 2009-2019

Master's dissertation specializing in
"Data analysis in global politics"

Vasileios Karogiannis

Committee:

Associate Professor Nikitas Spyros Koutsoukis (s)

Assistant Professor Ioannis Konstantopoulos

Assistant Professor Efstratios Fakiolas

(s) – Supervisor

Final version

Corinth, Greece, 2022

Abstract

This thesis explores the relationship of political risk phenomenon with bilateral state relations. The former “has been operationalized” systematically in the recent years in business and in private or public investment, targeting the assessment of political risks associated with the stability of investment framework of a country. The latter are timeless in the diplomatic quiver of exercising power, spearhead to promote and achieve its national goals. Specifically, the central question posed investigates whether the political risk may be an indication of the quality of bilateral state relations, through the theoretical clarification of the above terms and the empirical case study of the specific countries Greece and Albania. To this end, the political risk indices of the two countries, as presented by the Fitch Solutions analysis company, are defined as independent variables, their bilateral economic and political relations are assumed as dependent, and the correlation between them is controlled. In order to control bilateral political relations, a related assessment model is being developed. At the same time, it is examined which of the factors affecting the relationship between the two countries, beyond the economic/commercial ones, are capable of causing strong fluctuations in its quality.

Keywords: Political risk, political risk indices, bilateral state relations, quality of bilateral state relations, bilateral political relations assessment model

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία διερευνά τη σχέση του φαινομένου του πολιτικού κινδύνου με τις διμερείς κρατικές σχέσεις. Ο πρώτος «λειτουργικοποιείται» συστηματικά τα τελευταία χρόνια στην επιχειρηματική δραστηριότητα και τις ιδιωτικές ή δημόσιες επενδύσεις, με σκοπό την αξιολόγηση των πολιτικών κινδύνων που σχετίζονται με τη σταθερότητα του επενδυτικού πλαισίου μιας χώρας. Οι τελευταίες αποτελούν διαχρονικά στη διπλωματική φαρέτρα των ασκούντων την εξουσία, την αιχμή του δόρατος για την προώθηση και επίτευξη των εθνικών τους στόχων. Συγκεκριμένα, το κεντρικό ερώτημα που τίθεται προς απάντηση, μέσα από τη θεωρητική αποσαφήνιση των ανωτέρω όρων και την εμπειρική μελέτη περίπτωσης των χωρών Ελλάδας και Αλβανίας, αφορά στο εάν ο πολιτικός κίνδυνος δύναται να αποτελέσει ένδειξη της ποιότητας των διμερών κρατικών σχέσεων. Για τον σκοπό αυτό ορίζονται ως ανεξάρτητες μεταβλητές οι δείκτες αξιολόγησης πολιτικού κινδύνου των δύο χωρών της εταιρίας αναλύσεων Fitch Solutions, ως εξαρτημένες οι διμερείς οικονομικές και πολιτικές τους σχέσεις, και ελέγχεται η μεταξύ τους συνάφεια. Προκειμένου τον έλεγχο των διμερών πολιτικών σχέσεων, εκπονείται συναφές μοντέλο αξιολόγησης. Παράλληλα, εξετάζεται ποιοι από τους παράγοντες, πέραν των οικονομικών/εμπορικών, που επηρεάζουν τη σχέση των δύο χωρών είναι ικανοί να προκαλέσουν έντονες διακυμάνσεις στην ποιότητά της.

Όροι Κλειδιά: Πολιτικός κίνδυνος, δείκτες αξιολόγησης πολιτικού κινδύνου, διμερείς κρατικές σχέσεις, ποιότητα διμερών κρατικών σχέσεων, μοντέλο αξιολόγησης διμερών πολιτικών σχέσεων

Πρόλογος

Με την ολοκλήρωση της φοίτησής μου στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου σε όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών «Παγκόσμιες Προκλήσεις και Συστήματα Αναλύσεων» για την ευκαιρία που μου παρείχε να διευρύνω τους γνωστικούς μου ορίζοντες και να γνωρίσω ενδιαφέροντες ανθρώπους. Ειδικότερα, θα ήθελα να εκφράσω ένα μεγάλο ευχαριστώ στον επιβλέποντα καθηγητή κ. Νικήτα Σπύρο Κουτσούκη για την πολύτιμη καθοδήγηση και στήριξή του στο άκρως απαιτητικό εγχείρημα της εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Επιπρόσθετα, θα ήθελα να μνημονεύσω την εταιρία αναλύσεων Fitch Solutions για την πολύτιμη αρωγή της και την παροχή του απαραίτητου υλικού σχετικά με τους δείκτες αξιολόγησης πολιτικού κινδύνου που αξιοποιήθηκαν στην εμπειρική μελέτη περίπτωσης. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω, ειλικρινά, την σύζυγό μου, Στέλλα, για τις άπειρες ώρες υπομονής, κατανόησης και συμπαράστασης.

Βασίλειος Καρόγιαννης,
Ιούνιος 2022

Περιεχόμενα

ABSTRACT	I
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	II
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	III
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	IV
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	VI
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	VIII
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	IX
1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2 ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	3
2.1 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	3
2.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	10
2.3 ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΧΩΡΑΣ [COUNTRY RISK INDEX (CRI)] ΤΗΣ FITCH SOLUTIONS.....	14
3 ΠΕΡΙ ΔΙΜΕΡΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	22
3.1 ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΙΜΕΡΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	22
3.2 ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΔΙΜΕΡΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ.....	24
4 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	27
4.1 ΓΕΝΙΚΑ.....	27
4.2 ΠΗΓΕΣ – ΣΤΟΙΧΕΙΑ/ΔΕΔΟΜΕΝΑ	27
4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ – ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ	28
4.4 ΜΟΝΤΕΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΠΣ	30
4.5 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΕΝΤΟΝΗΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ ΔΠΣ	32
5 ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	34
5.1 ΔΠΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΑΛΒΑΝΙΑΣ	35

5.2	ΔΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΑΛΒΑΝΙΑΣ	37
5.3	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΜΕΡΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΑΛΒΑΝΙΑΣ.....	38
5.4	ΑΝΑΛΥΣΗ STPRI ΕΛΛΑΔΑΣ-ΑΛΒΑΝΙΑΣ	39
5.5	ΈΛΕΓΧΟΣ ΔΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2009-2019	41
5.6	ΈΛΕΓΧΟΣ ΔΠΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2009-2019.....	47
5.7	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΝΤΟΝΗΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΠΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΑΛΒΑΝΙΑΣ 2009-2019	55
6	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	64
	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΗΓΩΝ	67
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	74

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 2-1. Επικρατούσες προσεγγίσεις πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με τον Fitzpatrick.....	5
Πίνακας 2-2. Τύποι κινδύνων/ευκαιριών διεθνούς επιχειρηματικότητας σύμφωνα με τους Frei και Ruloff.....	6
Πίνακας 2-3. Ταξινόμηση πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με Eiteman et al.....	7
Πίνακας 2-4. Ταξινόμηση πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με Alon & Herbert	8
Πίνακας 2-5. Τύποι πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με Bouchet et al	9
Πίνακας 2-6. Τύποι απωλειών/αποτέλεσμα πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με Howell	11
Πίνακας 2-7. Ανάλυση στοιχείων LTPRI σύμφωνα με Fitch Solutions	18
Πίνακας 2-8. Ανάλυση στοιχείων STPRI σύμφωνα με Fitch Solutions	19
Πίνακας 3-1. Ταξινόμηση διμερών κρατικών σχέσεων σύμφωνα με Balzacq et al	25
Πίνακας 4-1. Ανεξάρτητες μεταβλητές κεντρικού ερωτήματος εμπειρικής μελέτης.....	28
Πίνακας 4-2. Εξαρτημένες μεταβλητές κεντρικού ερωτήματος εμπειρικής μελέτης.....	29
Πίνακας 4-3. Εξαρτημένες μεταβλητές κεντρικού ερωτήματος εμπειρικής μελέτης (συνέχεια) ..	30
Πίνακας 4-4. Ανεξάρτητες μεταβλητές και συντελεστές βαρύτητας αποτίμησης «επικοινωνίας»	30
Πίνακας 4-5. Ανεξάρτητες μεταβλητές και συντελεστές βαρύτητας αποτίμησης «εμβάθυνσης»	31
Πίνακας 4-6. Παράγοντες και ζητήματα σχετικά με τις πολιτικές σχέσεις Ελλάδας-Αλβανίας.....	32
Πίνακας 4-7. Ανάλυση παραγόντων πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας περιόδου 2009-2019	33

Πίνακας 5-1. Αξιολόγηση διμερών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας.....	38
Πίνακας 5-2. Τιμές STPRI Ελλάδας σύμφωνα με Fitch Solutions	39
Πίνακας 5-3. Τιμές STPRI Αλβανίας σύμφωνα με Fitch Solutions.....	40
Πίνακας 5-4. Διμερές εμπόριο Ελλάδας-Αλβανίας σύμφωνα με Eurostat (Dataset: DS-057009 - EU trade since 1988 by CPA 2008) και ΞΑΕ/ΑΞΕ σύμφωνα με ΤΤΕ/ΒΟΑ.....	41
Πίνακας 5-5. Αποτελέσματα γραμμικής συσχέτισης μεταβλητών STPRI και ΔΟΣ.....	46
Πίνακας 5-6. Αποτίμηση «επικοινωνίας» των πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας.....	48
Πίνακας 5-7. Αποτίμηση «εμβάθυνσης» των πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας.....	50
Πίνακας 5-8. Ετήσιο σκορ των πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας	51
Πίνακας 5-9. Αποτελέσματα γραμμικής συσχέτισης μεταβλητών «STPRI Ε», «STPRI Α» και «ΔΠΣ»	54
Πίνακας 5-10. Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης μεταβλητής «τριμηνιαίο σκορ ΔΠΣ»	57
Πίνακας 5-11. Αποτίμηση παραγόντων έντονης διακύμανσης των πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας	58

Κατάλογος Γραφημάτων

Γράφημα 5-1. Εξέλιξη STPRI Ελλάδα-Αλβανίας περιόδου 2009-2019	41
Γράφημα 5-2. Εξέλιξη STPRI και ΔΟΣ Ελλάδα-Αλβανίας περιόδου 2009-2019	43
Γράφημα 5-3. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI E» και «OE».....	44
Γράφημα 5-4. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI A» και «ΞΑΕ ΤΤΕ».....	45
Γράφημα 5-5. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI A» και «ΑΞΕ ΒΟΑ».....	46
Γράφημα 5-6. Εξέλιξη σκορ ΔΠΣ και STPRI Ελλάδα-Αλβανίας περιόδου 2009-2019	52
Γράφημα 5-7. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI E» και «ΔΠΣ».....	53
Γράφημα 5-8. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI A» και «ΔΠΣ»	54
Γράφημα 5-9. Θηκόγραμμα μεταβλητής «τριμηνιαίου σκορ ΔΠΣ»	56
Γράφημα 5-10. Γράφημα συνόλου παραγόντων έντονης διακύμανσης και συνολική θετική (+) / αρνητική (-) αποτίμηση στις ΔΠΣ.....	60
Γράφημα 5-11. Γράφημα θετικής (+) / αρνητικής (-) αποτίμησης παραγόντων έντονης διακύμανσης ΔΠΣ	61

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 2-1. Ανάλυση CRI (Πηγή: Fitch Solutions, 2020).....	16
Εικόνα 2-2. Συντελεστές βαρύτητας στοιχείων ανά δείκτη κινδύνου (Πηγή: Fitch Solutions, 2020)	17

1 Εισαγωγή

Η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008-09 και η συνεχώς αυξανόμενη διεθνής αβεβαιότητα σχετικά με την αποτελεσματική αντιμετώπιση των συστημικών πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών ζητημάτων, σε συνδυασμό με την άνοδο του λαϊκισμού και τη διάχυτη ανασφάλεια από την έξαρση της τρομοκρατίας, έχουν φέρει τον πολιτικό κίνδυνο στο επίκεντρο των ανησυχιών από το 2016 και μετέπειτα (COFACE, 2017). Το εν λόγω γεγονός αποτυπώνεται χαρακτηριστικά μέσα από την εντατική και πολυεπίπεδη ενασχόληση του φαινομένου και την συναφή εκτενή αρθρογραφία. Παράλληλα, λόγω του ασταθούς γεωπολιτικού περιβάλλοντος των τελευταίων ετών, ως απόρροια των συντελούμενων διεργασιών μετάβασης από ένα μονοπολικό σε ένα πολυπολικό διεθνές σύστημα (WEF, 2020), αυτό που κάποτε ήταν δεδομένο αναφορικά με την πολυμερή συντονισμένη δράση έναντι των αναδυόμενων προκλήσεων, τίθεται πλέον σε αμφισβήτηση. Η διαφενόμενη αλλαγή πολιτικής στάσης των κρατών, η οποία χαρακτηρίζεται από τάσεις εσωστρέφειας και εκ νέου ιεράρχησης στόχων και προτεραιοτήτων (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο και BREXIT), εκτιμάται ότι θα επιφέρει την εντατικοποίηση των διμερών κρατικών σχέσεων.

Κατ' αρχάς, η παρούσα διπλωματική εργασία επιχειρεί μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση και την εννοιολογική αποσαφήνιση του όρου «πολιτικός κίνδυνος» του κεφαλαίου 2, να αναδείξει τις επικρατούσες θεωρητικές προσεγγίσεις σχετικά με τη φύση – τις πηγές του εν λόγω φαινομένου, δηλαδή τις πολιτικής φύσεως απειλές στην κερδοφορία των επιχειρήσεων. Η αντίληψη της αιτιότητας αυτής καθοδηγεί τους αναλυτές πολιτικής διακινδύνευσης στην εκπόνηση των συναφών μοντέλων αξιολόγησης/πρόβλεψης, δηλαδή των δεικτών αξιολόγησης/διαβάθμισης/μέτρησης πολιτικού κινδύνου των χωρών. Αντίστοιχα, μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση του κεφαλαίου 3 αφενός αναδεικνύεται ο ρόλος και προσδιορίζεται το πλαίσιο άσκησης των διμερών κρατικών σχέσεων, αφετέρου παρουσιάζεται η θεωρητική προσέγγιση που αφορά στην ταξινόμηση του φαινομένου.

Το κύριο ζητούμενο στο πλαίσιο της εν λόγω πραγματείας, αφορά στην αξιολόγηση ενός φαινομένου της πειθαρχίας των Διεθνών Σχέσεων μέσα από το πρίσμα της αναγνώρισης, ανάλυσης και εκτίμησης των πολιτικών κινδύνων της διοικητικής της διακινδύνευσης, όπως συνολικά αποτυπώνονται στους συναφείς δείκτες διαβάθμισης χωρών. Ειδικότερα, διερευνάται

η προοπτική αξιοποίησης ενός «εργαλείου» του οποίου η ενσωμάτωση στη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών/επενδυτικών αποφάσεων έχει καθιερωθεί και είναι πλήρως λειτουργική, για σκοπούς λήψης αποφάσεων που αφορούν στη διμερή συνεργασία των κρατών. Συγκεκριμένα, θα δοθεί απάντηση στο ερώτημα εάν ο πολιτικός κίνδυνος δύναται να αποτελέσει ένδειξη της ποιότητας των διμερών κρατικών σχέσεων. Εκτιμάται ότι η εν λόγω προσπάθεια θα συνεισφέρει στην περαιτέρω διεπιστημονική διεύρυνση και εμπάθυνση που έχει ως στόχο τον προσδιορισμό της φύσης του πολιτικού κινδύνου στην πειθαρχία των Διεθνών Σχέσεων. Παράλληλα, δύναται να αποτελέσει έναν κοινό τόπο διεπιστημονικής συνέργειας με απώτερο σκοπό την υιοθέτηση συναφών πλαισίων αξιολόγησης από τους αναλυτές των Διεθνών Σχέσεων, προς ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων για τον χειρισμό των υφιστάμενων αλλά και των μελλοντικά αναδυόμενων συστημικών προκλήσεων.

Το δεύτερο ζητούμενο αφορά στην ανάδειξη μίας μεθοδολογίας ικανής να προσδιορίζει τους παράγοντες ή/και τα διμερή ζητήματα που προκαλούν έντονες διακυμάνσεις στην ποιότητα των διμερών πολιτικών σχέσεων των χωρών. Επιδίωξη καθίσταται η κατάλληλη αξιοποίηση των ευρυμάτων, στο εκάστοτε προς μελέτη ζεύγος, προς την κατεύθυνση αναβάθμισης των εν λόγω σχέσεων. Συναφώς, το δεύτερο ερώτημα που τίθεται, μέσα από την απάντηση του οποίου θα διεκπεραιωθεί το συγκεκριμένο ζητούμενο, έγκειται στο ποιοι παραγόντες, πλην των οικονομικών/εμπορικών, καθίστανται ικανοί να προκαλέσουν έντονες διακυμάνσεις στην ποιότητα των διμερών πολιτικών σχέσεων των προς εξέταση χωρών.

Προκειμένου την απάντηση του συνόλου των ερωτημάτων στο κεφάλαιο 5, μελετήθηκαν οι διμερείς σχέσεις της Ελλάδας με την Αλβανία την περίοδο 2009-2019, και συλλέχτηκαν, αποδελτιώθηκαν και αναλύθηκαν στοιχεία/δεδομένα που αφορούσαν στις πολιτικές (Παράρτημα – Πίνακες 1, 2) και οικονομικές τους σχέσεις. Παράλληλα, αποκτήθηκαν δείκτες αξιολόγησης πολιτικού κινδύνου των εν λόγω χωρών, της περιόδου ενδιαφέροντος, από την εταιρία αναλύσεων Fitch Solutions. Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την αξιοποίηση του συλλεχθέντος υλικού αφορά στην ποσοτική ανάλυση των στοιχείων/δεδομένων μέσω συναφών τεχνικών και εργαλείων, όπως περιγράφεται διεξοδικά στο κεφάλαιο 4.

Συνοπτικά, προκύπτει αφενός ότι οι διμερείς κρατικές σχέσεις επηρεάζονται από αυξομειώσεις στον πολιτικό κίνδυνο των χωρών, αφετέρου η μεθοδολογία που εκπονήθηκε και εφαρμόστηκε για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των παραγόντων/ζητημάτων που προκάλεσαν έντονες διακυμάνσεις στην ποιότητα των διμερών πολιτικών σχέσεων της Ελλάδας με την Αλβανία, δύναται να αποτελέσει μία αρχική προσέγγιση εντοπισμού των κύριων πηγών ευκαιριών και κινδύνων, όπως αυτές παρουσιάζονται στο εκάστοτε προς εξέταση ζεύγος χωρών.

2 Περὶ πολιτικού κινδύνου

Κάθε επενδυτική πρωτοβουλία εμπεριέχει πληθώρα εγγενών κινδύνων (risks). Στο σύνολό τους, τείνουν να αναλύονται και να αξιολογούνται συστηματικά ως προς την εκτιμώμενη απόδοση της προς εξέταση επένδυσης. Οποτεδήποτε μια κυβερνητική απόφαση/πρωτοβουλία/δράση δύναται να επηρεάσει το κέρδος ή κάποιον από τους αντικειμενικούς σκοπούς του επενδυτή, τότε εστιάζουμε και αναφερόμαστε σε συγκεκριμένη κατηγορία κινδύνου· αυτή του πολιτικού κινδύνου (political risk).

2.1 Εννοιολόγηση και λειτουργικοποίηση του πολιτικού κινδύνου

Ο όρος του πολιτικού κινδύνου συναντάται εκτεταμένα στη διεθνή βιβλιογραφία και πάρα πολλοί ακαδημαϊκοί και ερευνητές προσπάθησαν να τον αποσαφηνίσουν. Ωστόσο, ακόμα δεν έχει αποδοθεί ένας ρητός, κοινά αποδεκτός ορισμός, κυρίως, λόγω της δυσχέρειας προσδιορισμού της φύσεως του πολιτικού κινδύνου αλλά και της απουσίας συναντίληψης από το σύνολο του επιχειρηματικού κλάδου (Lloyd, 1974). Εντούτοις, παρατηρείται μια γενική ταύτιση στη χρησιμοποίηση του όρου, η οποία αφορά στην πιθανότητα εμφάνισης ανεπιθύμητων συνεπειών, ως αποτέλεσμα πολιτικών διεργασιών (Kobrin, 1979).

Σύμφωνα με τον Fitzpatrick, εντοπίζονται τέσσερις επικρατούσες ερμηνευτικές προσεγγίσεις σχετικά με τον πολιτικό κίνδυνο (Πίνακας 2-1) στους κόλπους της ακαδημαϊκής κοινότητας (Fitzpatrick, 1983). Η πρώτη και πιο δημοφιλής ορίζει τον πολιτικό κίνδυνο αποκλειστικά ως κυβερνητική δράση/ενέργεια, απορρέουσα των κυριαρχικών δικαιωμάτων των χωρών (government or sovereign action). Ειδικότερα, εστιάζει στα ανεπιθύμητα αποτελέσματα της κυβερνητικής παρέμβασης στη λειτουργία του ιδιωτικού τομέα.

Η δεύτερη προσέγγιση αντιλαμβάνεται τον πολιτικό κίνδυνο ως περιστατικά (occurrences) πολιτικής φύσεως, γεγονότα ή περιορισμούς, τα οποία επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα (Kobrin, 1979) τη διεθνή επιχειρηματικότητα. Τα εν λόγω πολιτικά γεγονότα αφορούν τόσο σε αλλαγές της πολιτικής ηγεσίας/διακυβέρνησης όσο και σε πράξεις βίας που δύνανται να αποσκοπούν σε ανατροπή του πολιτικού καθεστώτος, όπως πραξικοπήματα και τρομοκρατικές επιθέσεις. Οι

ανωτέρω περιορισμοί έγκεινται στην επιβολή κρατικοποιήσεων/απαλλοτριώσεων/εκποιήσεων ιδιωτικής περιουσίας χωρίς πλήρη αποζημίωση, μεροληπτικής φορολόγησης (στις ξένες, αλλά όχι στις εγχώριες επιχειρήσεις), στην εφαρμογή νομικών ρυθμίσεων για τον περιορισμό των κερδών των ξένων επενδυτών καθώς και στον ανταγωνισμό του δημόσιου τομέα.

Η τρίτη προσέγγιση βασίζεται στην πραγματεία του Robock (1971) και μελετά τον πολιτικό κίνδυνο σε μεγαλύτερο βάθος, ενταγμένο σε ένα ευρύτερο πολιτικό και επιχειρηματικό περιβάλλον· όχι ως ένα μεμονωμένο φαινόμενο. Σύμφωνα με αυτήν, ο πολιτικός κίνδυνος σχετίζεται με αλλαγές στο πολιτικό γίνεσθαι, οι οποίες καθίστανται εξαιρετικά δύσκολο να προβλεφθούν και επιφέρουν ασυνέχειες στη διεθνή επιχειρηματική λειτουργία και δραστηριότητα. Οι υποστηρικτές της εν λόγω προσέγγισης συναινούν στη διάκριση των εννοιών της πολιτικής αστάθειας και του πολιτικού κινδύνου, παρόλο που αντιλαμβάνονται τη μεταξύ τους συνάφεια. Η ύπαρξη της πρώτης, ως απόρροια πολιτικών γεγονότων/περιστατικών, δεν συνεπάγεται την εγγενή παρουσία του δεύτερου (Kobrin, 1979). Μόνο στις περιπτώσεις που ο αντίκτυπος της πολιτικής αστάθειας είναι ικανός να επηρεάσει το κέρδος ή άλλον αντικειμενικό σκοπό των επιχειρήσεων, προκύπτει η σκοπιμότητα αναφοράς στον πολιτικό κίνδυνο. Επιπρόσθετα, προϊόν στοχασμού της συγκεκριμένης ακαδημαϊκής ομάδας είναι η διάκριση του πολιτικού κινδύνου, βάσει της επίδρασής του στον επιχειρηματικό κλάδο, σε μάκρο και μικρο επίπεδο (macro and micro risk). Η διαφοροποίηση μεταξύ των δύο επιπέδων έγκειται στο γεγονός ότι στη μεν πρώτη περίπτωση οι μη αναμενόμενες πολιτικές αλλαγές στη χώρα υποδοχής έχουν αντίκτυπο σε όλες τις ξένες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω χώρα (π.χ. εθνικοποιήσεις μετά από μία επανάσταση), στη δε δεύτερη υπάρχει στόχευση σε συγκεκριμένους τομείς ή ακόμα και μεμονωμένες εταιρείες (π.χ. περιορισμός του κέρδους λόγω αναθεώρησης του φορολογικού νόμου). Τέλος, αποτέλεσμα περαιτέρω αναζήτησης αυτής της ακαδημαϊκής προσέγγισης υπήρξαν μελέτες που εισήγαγαν την έννοια της ποσοτικοποίησης του κινδύνου, ως αποτέλεσμα συλλογής και επεξεργασίας πληροφοριών από το ευρύτερο πολιτικό περιβάλλον.

Η τέταρτη και τελευταία προσέγγιση ταυτίζεται με την προηγούμενη ως προς το πλαίσιο εντός του οποίου γίνεται αντιληπτός ο πολιτικός κίνδυνος, πλην όμως, δεν επιχειρεί να του αποδώσει μια εμπειρισταωμένη εννοιολογική ερμηνεία. Αντιθέτως, υιοθετεί μια πιο αφηρημένη αντίληψη της σχέσης του κινδύνου με τη διεθνή επιχειρηματικότητα, ο οποίος προέρχεται από το πολιτικό περιβάλλον.

Πίνακας 2-1. Επικρατούσες προσεγγίσεις πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με τον Fitzpatrick

Προσεγγίσεις πολιτικού κινδύνου	Ερμηνεία
Κυβερνητική/κυριαρχική δράση (Government or sovereign action)	▪ Ανεπιθύμητες επιπτώσεις κυβερνητικής παρέμβασης στη διεθνή επιχειρηματικότητα
Περιστατικά πολιτικής φύσεως (Occurrences of political nature)	▪ Πολιτικά γεγονότα ▪ Αλλαγές πολιτικής διακυβέρνησης/ηγεσίας ▪ Πράξεις βίας ▪ Περιορισμοί ▪ Κρατικοποιήσεις, απαλλοτριώσεις, εκποιήσεις ▪ Νομικές ρυθμίσεις περιορισμού ιδιωτικών κεφαλαίων ▪ Μεροληπτική φορολόγηση ▪ Ανταγωνισμός δημόσιου τομέα
Περιβαλλοντική προσέγγιση (Environmental approach)	▪ Ασυνέχειες στη διεθνή επιχειρηματική λειτουργία/δραστηριότητα ▪ Πολιτική αστάθεια vs. πολιτικός κίνδυνος ▪ Μακρο/Μικρο-επιπέδου κίνδυνος ▪ Ποσοτικοποίηση αβεβαιότητας σε κίνδυνο
Γενικότερο περιβαλλοντικό πλαίσιο (General environmental context)	▪ Πολιτικό περιβάλλον ως πηγή κινδύνου για τις διεθνείς επιχειρήσεις

Σύμφωνα με τους Frei και Ruloff, ο πολιτικός κίνδυνος δεν πρέπει να προσεγγίζεται μονοδιάστατα (Frei & Ruloff, 1988). Η αβεβαιότητα του πολιτικού περιβάλλοντος, η οποία σχετίζεται με πληθώρα πολιτικών παραγόντων/μεταβλητών, ενέχει εξίσου ευκαιρίες και κινδύνους στη διεθνή επενδυτική προοπτική. Οι δύο ανωτέρω μελετητές επιχειρούν να αποσαφηνίζουν το σύνολο των εγγενών κινδύνων/ευκαιριών που αφορούν στην επιχειρηματική δραστηριότητα σε ξένες χώρες, βάσει της φύσεως των γεγονότων που τους/τις πυροδοτούν (Πίνακας 2-2). Από την ανάλυση αυτή προκύπτει σαφής διάκριση μεταξύ των εννοιών πολιτικός κίνδυνος (political risk), κρατικός πιστωτικός κίνδυνος (sovereign risk) και κίνδυνος χώρας (country risk). Τέλος, οι Frei και Ruloff παραθέτουν ακόμα δύο ερμηνείες του πολιτικού κινδύνου, αυτές των αλλαγών στο περιβάλλον λειτουργίας των εταιριών και των απρόοπτων συμβάντων (contingencies), αμφότερα προϊόντα της ευρύτερης πολιτικής διαδικασίας.

Πίνακας 2-2. Τύποι κινδύνων/ευκαιριών διεθνούς επιχειρηματικότητας σύμφωνα με τους Frei και Ruloff

Τύποι κινδύνων (ή/και ευκαιριών)	Ορισμός
Πολιτικός κίνδυνος (Political risk)	▪ Ενέργειες εθνικών κυβερνήσεων που παρεμβαίνουν ή εμποδίζουν επιχειρηματικές συναλλαγές, αλλάζουν τους όρους συμφωνίας ή προκαλούν δήμευση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει ξένης επιχειρηματικής ιδιοκτησίας ▪ Αλλαγές στις συνθήκες λειτουργίας των ξένων επιχειρήσεων που προκύπτουν από την πολιτική διαδικασία ▪ Απρόβλεπτα συμβάντα που προκύπτουν από το πολιτικό περιβάλλον και ενδέχεται να λάβουν τη μορφή περιορισμών που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις
Κρατικός πιστωτικός κίνδυνος (Sovereign risk)	▪ Κίνδυνοι που συνδέονται με τη χορήγηση δανείων σε ξένες κυβερνήσεις
Κίνδυνος χώρας (Country risk)	▪ Περιλαμβάνει τους συνολικούς κινδύνους, τους μη επιχειρηματικούς (alpha risks) και τους επιχειρηματικούς (beta risks), που προσφέρει μια χώρα σε ξένους επενδυτές ▪ Η πιθανότητα ότι ένα κυρίαρχο κράτος ή κυρίαρχοι δανειολήπτες μιας συγκεκριμένης χώρας, και άλλοι δανειολήπτες, μπορεί να είναι ανίκανοι ή απρόθυμοι να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι ενός ξένου δανειστή ή/και επενδυτή

Οι Eitman, Stonehill και Moffet παρουσιάζουν μία περισσότερο λειτουργική υπό το πρίσμα των πολυεθνικών επιχειρήσεων (Multinational Enterprises – MNE) προσέγγιση ταξινόμησης του πολιτικού κινδύνου, η οποία βασίζεται στην ήδη υπάρχουσα διάκριση αυτού σε μικρο/μακρο-επίπεδο (Πίνακας 2-3). Η σκοπιμότητα της συγκεκριμένης μεθόδου ταξινόμησης έγκειται στη διευκόλυνση των εταιριών σχετικά με τη διαδικασία αντιστοίχισης των προσδιορισμένων προς χειρισμό κινδύνων με τις κατάλληλες διαθέσιμες στρατηγικές (Eitman et al., 2016). Η καινοτομία της συγκεκριμένης προσέγγισης αφορά στην προσθήκη πολιτικής φύσεως παγκόσμιων κινδύνων

(global-specific risks), ως απόρροια της διάχυση των συνεπειών που πηγάζουν από την παγκοσμιοποίηση των αγορών, στη συνολική αποτίμηση της μακρο-επιπέδου διάστασης του πολιτικού κινδύνου.

Πίνακας 2-3. Ταξινόμηση πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με Eiteman et al

Τύποι πολιτικού κινδύνου	Ερμηνεία
Μικρο-επιπέδου κίνδυνος (Micro-Level risk)	<u>Κίνδυνοι εταιρίας (Firm-specific risks)</u> ▪ Κίνδυνοι διακυβέρνησης
Μακρο-επιπέδου κίνδυνος (Macro-Level risk)	<u>Κίνδυνοι επιπέδου χώρας (Country-specific risks)</u> ▪ Κίνδυνος μεταφοράς κεφαλαίων (transfer risk) • Δέσμευση κεφαλαίων ▪ Πολιτιστικός και θεσμικός κίνδυνος (Cultural and institutional risk) • Ιδιοκτησιακή δομή • Πρότυπα ανθρώπινου δυναμικού • Θρησκευτική κληρονομιά • Νεποτισμός (οικογενειοκρατία) και διαφθορά • Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας • Προστατευτισμός (προστασία των εγχώριων προϊόντων) <u>Κίνδυνοι παγκόσμιου επιπέδου (Global-specific risks)</u> • Τρομοκρατία και πόλεμος • Κίνημα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση • Περιβαλλοντικοί προβληματισμοί • Φτώχεια • Επιθέσεις στον κυβερνοχώρο

Οι Alon και Herbert στη μελέτη τους διευκρινίζουν ότι, σε αντίθεση με την επικρατούσα αντίληψη περί μικρο-επιπέδου διάστασης πολιτικού κινδύνου, κρίνεται σκόπιμο, πέραν της ανάλυσης, να εξετάζεται και η σχέση της χώρας υποδοχής με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της επηρεαζόμενης κατά περίπτωση εταιρίας, όπως η χώρα προέλευσης, ο κλάδος στον οποίο ανήκει και το συγκεκριμένο έργο που προτίθεται να αναλάβει (Alon & Herbert, 2009). Με βάση την εν λόγω προσέγγιση προκύπτει ότι οι μικρο/μακρο-επιπέδου διαστάσεις μοιράζονται, από κοινού, ορισμένους καθοριστικούς παράγοντες και ως εκ τούτου αλληλεπικαλύπτονται σε κάποιο βαθμό.

Πέραν της νέας αυτής αντίληψης, οι Alon και Herbert συνοψίζουν ακόμα δύο διαστάσεις του πολιτικού κινδύνου. Η πρώτη αφορά στη διάκριση μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών πηγών, δηλαδή μεταβλητών που εντοπίζονται αντίστοιχα εντός ή εκτός της χώρας υποδοχής. Η δεύτερη αφορά στη διάκριση θετικών και αρνητικών αποτελεσμάτων, ως απόρροια της διττής φύσης του πολιτικού κινδύνου (κίνδυνος/ευκαιρία), (Πίνακας 2-4).

Πίνακας 2-4. Ταξινόμηση πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με Alon & Herbert

Διαστάσεις πολιτικού κινδύνου	Ερμηνεία
Μακρο-επίπεδο vs. μικρο-επίπεδο (αλληλοεπικάλυψη επιπέδων)	<u>Χώρα υποδοχής</u> ▪ Οικονομικοί παράγοντες ▪ Κοινωνικοί παράγοντες ▪ Κυβερνητικοί παράγοντες <u>Φιλοξενούμενη εταιρεία</u> ▪ Χώρα προέλευσης ▪ Βιομηχανικός κλάδος ▪ Τομέας/Είδος ▪ Έργο
Εσωτερικές vs. εξωτερικές πηγές	<u>Μεταβλητές εκτός χώρας υποδοχής</u> ▪ Συγκρούσεις ▪ Απόπειρες επιρροής ▪ Πρωτοβουλίες συνεργασίας <u>Μεταβλητές εντός χώρας υποδοχής</u> ▪ Κυβερνητικές ενέργειες/πολιτικές ▪ Διαμάχες εξουσίας μεταξύ τοπικών θρησκευτικών ή κοινωνικών δρώντων ▪ Κοινωνικές/Οικονομικές συνθήκες
Θετικά vs. αρνητικά αποτελέσματα	▪ Ο πολιτικός κίνδυνος ως ουδέτερο φαινόμενο με εγγενείς πιθανότητες θετικών ή/και αρνητικών αποτελεσμάτων

Ο Inkster διευρύνει περαιτέρω τη φύση του πολιτικού κινδύνου εισάγοντας μία νέα κατηγορία, αυτή του κινδύνου φήμης (reputational political risk), (Inkster, 2008). Καίτοι αποτελεί προϊόν δράσεων της κοινωνίας των πολιτών και ειδικότερα μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) της χώρας υποδοχής, εντούτοις, ο αντίκτυπός του διαχέεται εκτός συνόρων και εντείνεται

υπαγόμενος στη δυναμική της παγκοσμιοποίησης. Ως εκ τούτου, ολοένα αυξανόμενος αριθμός επιχειρήσεων προκειμένου να αποφύγει ενδεχόμενη ανεπανόρθωτη ζημία, αξιολογεί τον παράγοντα των ΜΚΟ πριν τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, υιοθετεί κατάλληλες στρατηγικές χειρισμού.

Ο Nwangwu αποδέχεται την κατηγοριοποίηση που κατέγραψε στο έργο του ο Fitzpatrick και συντάσσεται με την προσέγγιση που αναγνωρίζει ότι ο πολιτικός κίνδυνος επιδρά στις συνθήκες λειτουργίας των διεθνών επιχειρήσεων, χωρίς όμως να τον προσδιορίζει λεπτομερώς (Nwangwu, 2016). Ο Nwangwu επισημαίνει ότι αφενός η συγκεκριμένη θεώρηση είναι πιο ολιστική σε σχέση με όλες τις άλλες, αφετέρου συντέλεσε στη δημιουργία μιας νέας ακαδημαϊκής τάσης η οποία αντιλαμβάνεται τον πολιτικό κίνδυνο όπως εμπεριέχεται στην ευρύτερη έννοια του κινδύνου χώρας.

Εκπρόσωποι της ανωτέρω σύγχρονης ακαδημαϊκής τάσης, οι Bouchet, Fishkin και Goguel ορίζουν τον κίνδυνο χώρας ως το σύνολο των αλληλεξαρτώμενων μακροοικονομικών, χρηματοοικονομικών, θεσμικών και κοινωνικοπολιτικών κινδύνων αποκλειστικών για κάθε χώρα, αλλά ενταγμένων στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία. Οι εν λόγω κίνδυνοι δύνανται να επιδράσουν αρνητικά ή θετικά τόσο στους ξένους όσο και στους εγχώριους οικονομικούς φορείς, σχετικά με ζητήματα που αφορούν σε αποταμιεύσεις, επενδύσεις και πιστωτικές συναλλαγές (Bouchet et al., 2018). Βάσει της συγκεκριμένης προσέγγισης, ο πολιτικός κίνδυνος αποτελεί μία από τις συνιστώσες των κοινωνικοπολιτικών κινδύνων. Οι συγκεκριμένοι ακαδημαϊκοί προσδιορίζουν τον πολιτικό κίνδυνο ως τις μη αναμενόμενες και δυσμενείς επιπτώσεις, σε εγχώριο και παγκόσμιο επίπεδο, της αυθαίρετης άσκησης εξουσίας κυβερνητικών και μη δρώντων. Διακρίνουν επτά επιμέρους τύπους πολιτικού κινδύνου (Πίνακας 2-5) και καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η αποτελεσματική διαχείρισή του έγκειται στην αναγνώριση και έγκυρη πληροφόρηση σχετικά με τις απειλές (πηγές πολιτικού κινδύνου), στις οποίες εκτίθεται η κατά περίπτωση επιχείρηση σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της.

Πίνακας 2-5. Τύποι πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με Bouchet et al

Τύποι πολιτικού κινδύνου	Ερμηνεία
Κρατικός πιστωτικός κίνδυνος (Sovereign risk)	Περιορισμοί/Ελεγχοί στην κίνηση κεφαλαίων, αδυναμία αποπληρωμής χρέους, αφερεγγυότητα τραπεζών

Τύποι πολιτικού κινδύνου	Ερμηνεία
Κίνδυνος περιφερειακού κατακερματισμού (Regional fragmentation risk)	Αξιώσεις περιφερειακής αυτονομίας, απόσχιση, απεργίες, εμπορικές και επενδυτικές δαπάνες
Κίνδυνος εξωτερικής αποσταθεροποίησης (External destabilization risk)	Στρατιωτική επέμβαση, εμπορικές εντάσεις/διαφωνίες, διασυνοριακή ανασφάλεια, παράνομη διακίνηση και λαθρεμπόριο, τρομοκρατία
Κοινωνικο-πολιτισμικός κίνδυνος (Socio-cultural risk)	Ξενοφοβία, πολιτιστική και θρησκευτική μισαλλοδοξία
Νομικός και ρυθμιστικός/ κανονιστικός κίνδυνος (Legal and regulatory risk)	Αποκήρυξη/άρνηση αναγνώρισης συμβάσεων, εθνικοποίηση, αυθαίρετες τροποποιήσεις κανονισμών/ρυθμίσεις
Κίνδυνος κακής διακυβέρνησης (Bad governance risk)	Ανεξέλεγκτη διαφθορά, αδιαφάνεια, δωροδοκία, δήμευση, διαρροή/διαφυγή κεφαλαίων
Κίνδυνος θεσμικών ελλείψεων (Institutional deficiencies risk)	Γραφειοκρατία, βίαιη καταστολή, αστική/μη στρατιωτική βία, απαγωγές, στρατιωτικό πραξικόπημα, άνισος καταμερισμός πλούτου

Απώτερο σκοπό του συνόλου των ανωτέρω ακαδημαϊκών εννοιολογικών προσεγγίσεων αποτελεί η λειτουργικοποίηση (operationalization) του πολιτικού κινδύνου, στο πλαίσιο της ενσωμάτωσής του στη διαδικασία λήψης επενδυτικών, και όχι μόνο, αποφάσεων των διεθνών επενδυτών. Μέσω της εμπειριστατωμένης μελέτης και του προσδιορισμού των πηγών πολιτικού κινδύνου αλλά και της επίδρασής του στην κερδοφορία των επιχειρήσεων επιδιώκεται πρώτον, η πληρέστερη κατανόηση και απόδοση ενός όσο το δυνατόν πιο λειτουργικού ορισμού και δεύτερον, η ανάδειξη μίας διαδικασίας μέτρησης ενός φαινομένου, ουσιαστικά, μη μετρήσιμου. Τα μέγιστα προς την κατεύθυνση αυτή συνεισφέρουν οι διαδικασίες ανάλυσης και εκτίμησης του φαινομένου του πολιτικού κινδύνου.

2.2 Αξιολόγηση πολιτικού κινδύνου

Η ακριβής μέτρηση του πολιτικού κινδύνου είναι αδιαμφισβήτητα επωφελής, όχι μόνο για τις επιχειρήσεις αλλά και για την ίδια τη χώρα υποδοχής (Chen & Lin, 1994). Εσφαλμένες

αξιολογήσεις που λειτουργούν αποτρεπτικά στην προοπτική άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ), αφενός στερούν τη δυνατότητα κέρδους των επίδοξων επενδυτών, αφετέρου υπονομεύουν την οικονομική ανάπτυξη των χωρών, αφού είτε περιορίζουν τον αριθμό των επενδύσεων είτε υποχρεώνουν τις κυβερνήσεις σε ανεπιθύμητες παραχωρήσεις προς τις ξένες επιχειρήσεις.

Πρωτεύων στόχος της διαδικασίας ανάλυσης του πολιτικού κινδύνου (political risk analysis), τίθεται η πρόβλεψη των οικονομικών ζημιών που οφείλονται σε πολιτικά αίτια (Snider, 2005). Ειδικότερα, επιδιώκεται η κατασκευή ενός θεωρητικού μοντέλου που να αποτυπώνει την αιτιακή σχέση ενός ή περισσότερων τύπων απωλειών (εξαρτημένες μεταβλητές) των ξένων επενδυτών (Πίνακας 2-6), με τις πολιτικής φύσεως απειλές (πηγές πολιτικού κινδύνου) που τις προκαλούν (ανεξάρτητες μεταβλητές). Ο προσδιορισμός της αιτιότητας αυτής βασίζεται στη θεωρητική αντίληψη περί πολιτικού κινδύνου που υιοθετούν, ως την καταλληλότερη, και ακολουθούν οι σχεδιαστές του εκάστοτε μοντέλου. Βάσει της θεωρίας αυτής, επιλέγονται ο τύπος, το πλήθος και η βαρύτητα των προγνωστικών μεταβλητών – στοιχεία τα οποία συνθέτουν το μοντέλο – καθώς επίσης και ο τρόπος που αυτές μετρούνται, συνδυάζονται και τελικά αθροίζονται (μεθοδολογία) ώστε να προκύψει η συνολική αξιολόγηση του πολιτικού κινδύνου.

Πίνακας 2-6. Τύποι απωλειών/αποτέλεσμα πολιτικού κινδύνου σύμφωνα με Howell

Αποτελέσματα πολιτικού κινδύνου	Ερμηνεία
Αδυναμία μετατροπής νομίσματος (Currency inconvertibility)	Κυβερνητική παρέμβαση με σκοπό την παρεμπόδιση μετατροπής του εθνικού νομίσματος σε ξένο συνάλλαγμα, π.χ. σε δολάρια. Συναντάται και ως κίνδυνος μεταφοράς κεφαλαίων (transfer risk)
Απαλλοτρίωση ή εθνικοποίηση (Expropriation or nationalization)	Εκμετάλλευση από τη χώρα υποδοχής της ιδιοκτησίας ή των περιουσιακών στοιχείων ξένων επενδυτών, χωρίς πλήρη αποζημίωση. Συναντάται και ως κίνδυνος ιδιοκτησίας (ownership risk)
Ζημιές εμφύλιων διαμαχών (Civil strife damage)	Απώλειες περιουσιακών στοιχείων ή εισοδημάτων από εγχώρια πολιτική βία (εχθρικές ενέργειες εθνικών δυνάμεων, εμφύλιος πόλεμος, επανάσταση, εξέγερση, πολιτικά υποκινούμενη τρομοκρατία, σαμποτάζ)
Πολεμικές ζημιές (War damage)	Ζημιές περιουσίας ή εισοδήματος που προκύπτουν από διεθνή σύγκρουση (δηλωμένος ή μη πόλεμος)
Τρομοκρατία (Terrorism)	Ζημιές οφειλόμενες σε πράξεις βίας κατά προσωπικού ή περιουσίας που διαπράττονται από άτομα ή ομάδες που σκοπεύουν να βλάψουν

Αποτελέσματα πολιτικού κινδύνου	Ερμηνεία
	κυβερνήσεις, οικονομίες ή κοινωνίες, με ή χωρίς πρόθεση αντικατάστασης ηγετών ή κυβερνήσεων
Θαλάσσια πειρατεία (Sea piracy)	Επιθέσεις, τόσο σε διεθνή όσο και σε εθνικά χωρικά ύδατα, κατά της θαλάσσιας ναυσιπλοΐας
Αποκήρυξη/άρνηση αναγνώρισης συμβάσεων (Contract repudiation)	Απώλεια από κυβερνητική πρωτοβουλία κατάργησης συμβάσεων, χωρίς αποζημίωση για τις υφιστάμενες επενδύσεις στο προϊόν ή την υπηρεσία. Συναντάται και ως αθέτηση συμβολαίου (breach of contract)
Αρνητικές κυβερνητικές δράσεις (Negative government actions)	Κυβερνητική παρέμβαση με σκοπό τη μείωση ή τον περιορισμό των κερδών, ή της συμμετοχής ξένων επενδυτών με τρόπους λιγότερο άμεσους από την απαλλοτρίωση ή την αδυναμία μετατροπής νομίσματος (π.χ. επιβολή φόρου στους αλλοδαπούς, αλλά όχι στους πολίτες της χώρας υποδοχής)
Απώλειες λόγω εκφυλισμού διαδικασιών/θεσμών (Losses from process deterioration)	Απώλειες έμμεσων κρατικών ενεργειών (παράγοντες όπως χαρακτηριστικά της κυβέρνησης, όχι αποφάσεις) και κοινωνικών διαδικασιών ή χαρακτηριστικών (π.χ. αδυναμία επιβολής συμφωνιών για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, μη αξιόπιστο δικαστικό σύστημα, δωροδοκία και συστημική διαφθορά, υψηλά ποσοστά εγκληματικότητας)
Απώλειες μη κυβερνητικών παρεμβάσεων (Losses from event intervention)	Απώλειες λόγω πολιτικής φύσεως δράσεων (π.χ. απαγωγές διευθυντών ή στελεχών, απεργίες ή παύσεις παραγωγικής διαδικασίας πολιτικών και όχι οικονομικών ή οικονομικών στόχων, δολιοφθορές ή ζημιές μονάδων ή υπηρεσιών από πολιτική ή θρησκευτική ομάδα της χώρας υποδοχής)

Η εκτίμηση του πολιτικού κινδύνου (political risk assessment) αποτελεί προϊόν της διαδικασίας ανάλυσης, συνιστά μία μέτρηση – ένα μέτρο πιθανότητας δυσμενών μελλοντικών εκβάσεων (απωλειών) – και λειτουργεί ως δείκτης έγκαιρης προειδοποίησης του επιπέδου της απειλής (Howell, 2014). Συνήθως, η διαδικασία εκτίμησης περιλαμβάνει δύο στάδια. Αρχικά, πραγματοποιείται μέτρηση του υφιστάμενου επιπέδου πολιτικών απειλών της χώρας ενδιαφέροντος. Εν συνεχεία, επιχειρείται πρόβλεψη, σε βάθος κατάλληλα ορισμένου χρονικού ορίζοντα, με τη συμβολή ειδικών πολιτικών αναλυτών ή/και μαθηματικών τεχνικών.

Οι αξιολογήσεις/προβλέψεις πολιτικού κινδύνου χωρών λειτουργούν συμβουλευτικά στους επίδοξους επενδυτές και συνεπικουρούν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την πραγματοποίηση/ανάληψη ή μη, μίας επένδυσης/ενός έργου σε συγκεκριμένη χώρα. Συνήθως, παρέχονται ως δείκτες (indices) διαβάθμισης/αξιολόγησης/πρόβλεψης κινδύνου με τη μορφή είτε ενός γράμματος [π.χ. σε κλίμακα από A+ έως D- (Coplin & O'Leary, 1983)] είτε αριθμητικής βαθμολογίας [π.χ. σε κλίμακα από 0 έως 100 (Howell & Chaddick, 1994)]. Όλες οι αξιολογήσεις συνοδεύονται από εκτενή αναφορά ειδικών αναλυτών, η οποία επεξηγεί τόσο την εν λόγω διαβάθμιση όσο και τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία αφορούν συνολικά σε κάθε χώρα (όχι επιμέρους τμήματα/περιοχές) και στο σύνολο των επενδυτών (όχι συγκεκριμένους τομείς, εταιρίες ή έργα). Εντούτοις, τα επιμέρους δεδομένα των εκτιμήσεων δύναται να αξιοποιηθούν και περισσότερο στοχευμένα.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την πρόβλεψη του πολιτικού κινδύνου συνοψίζονται σε δύο κύριες κατηγορίες: τις ποιοτικές και τις ποσοτικές. Οι ποιοτικές μέθοδοι κατηγοριοποιούνται επιμέρους σε δομημένες και μη (Pahud de Mortanges & Allers, 1996). Οι μη δομημένες (unstructured) περιλαμβάνουν δύο τεχνικές πρόβλεψης. Η πρώτη βασίζεται στην κρίση και διαίσθηση των διευθυντών ή/και στελεχών των εταιριών, οι οποίοι αποκτούν γνώση της πολιτικής κατάστασης της χώρας υποδοχής, σε περιορισμένο βέβαια βαθμό, κυρίως μέσω συναντήσεων με κυβερνητικούς αξιωματούχους και επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στη χώρα ενδιαφέροντος. Η δεύτερη αφορά στην άποψη εξωτερικών συμβούλων (ξένων επιχειρηματιών, τοπικών νυν ή/και τέως πολιτικών παραγόντων, ακαδημαϊκών, δημοσιογράφων κ.α.), ειδικών σε θέματα συγκεκριμένων χωρών ή περιοχών. Καίτοι η δεύτερη τεχνική εκτιμάται πληρέστερη, εντούτοις και οι δύο υπόκεινται στην υποκειμενικότητα και τις προκαταλήψεις των εμπλεκομένων.

Οι δομημένες (structured) μέθοδοι πρόβλεψης διακρίνονται επιμέρους στην τεχνική Delphi, στις τυποποιημένες λίστες ελέγχου και στην επεξεργασία σεναρίων. Με την εφαρμογή της τεχνικής Delphi, οι απόψεις εμπειρογνομών σχετικά με καθορισμένους παράγοντες που διαμορφώνουν το πολιτικό περιβάλλον των χωρών υποδοχής καταλήγουν, μέσω συγκεκριμένης μεθοδολογίας, σε μία μέση κοινά αποδεκτή και εν τέλει αξιοποιήσιμη άποψη για κάθε έναν από τους παράγοντες αυτούς. Η χρήση τυποποιημένων λιστών ελέγχου (checklists) παρέχει τη δυνατότητα στους διευθυντές των εταιριών να αναθεωρούν σε τακτική βάση τα σημαντικά στοιχεία που έχουν επιλέξει προς αξιολόγηση. Τέλος, η επεξεργασία σεναρίων (scenarios) έγκειται στη διατύπωση των εναλλακτικών μελλοντικών εκβάσεων και των απρόοπτων συμβάντων, ειδικά για περιόδους ή χώρες που χαρακτηρίζονται από μεγάλη αβεβαιότητα, ή εφόσον το ζητούμενο είναι η μακροπρόθεσμη πρόβλεψη (Frei & Ruloff, 1988). Παράδειγμα της εν λόγω προσέγγισης αποτελεί

η εξέταση πιθανών σεναρίων ανάληψης της εξουσίας από τα επικρατέστερα πολιτικά κόμματα στη χώρας ενδιαφέροντος συναρτήσει του αντίστοιχου αντίκτυπου σε συγκεκριμένους πολιτικοκοινωνικούς παράγοντες, καθώς και η κατανομή πιθανοτήτων σε κάθε ένα από τα σενάρια αυτά.

Τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερες εταιρίες στρέφονται στις ποσοτικές μεθόδους πρόβλεψης του πολιτικού κινδύνου. Η απαίτηση για πιο ακριβείς μετρήσεις και απαλλαγή από τις εγγενείς προκαταλήψεις και την υποκειμενικότητα των ποιοτικών μεθόδων, λειτούργησε καταλυτικά προς την κατεύθυνση αυτή. Με τις μεθόδους αυτές επιχειρείται η ποσοτικοποίηση της πιθανότητας κάποια γεγονότα να λάβουν χώρα, μέσω της μέτρησης συγκεκριμένων αιτιακών παραγόντων που χαρακτηρίζονται ως οι πιο καθοριστικοί δείκτες.

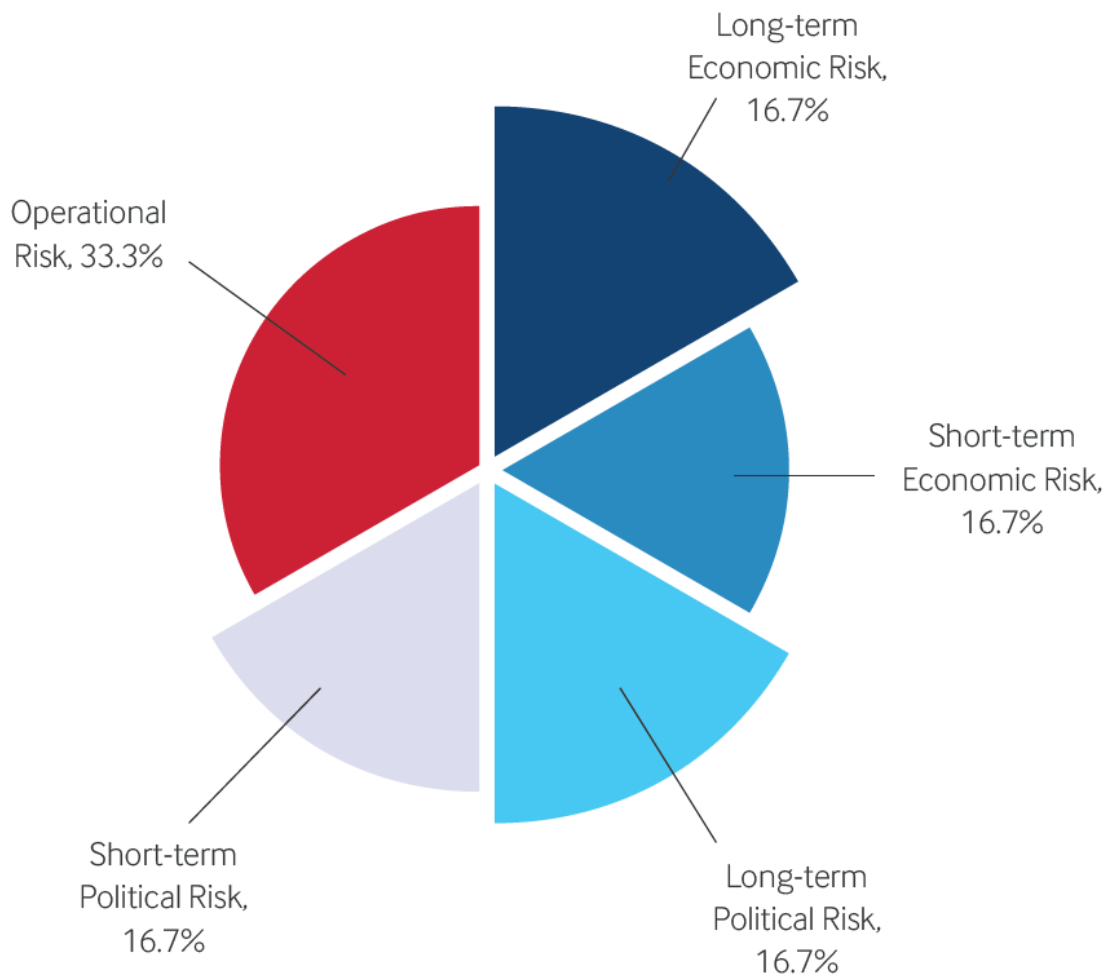
Επιμέρους προσεγγίσεις της εν λόγω κατηγορίας προβλέψεων συνιστούν οι μέθοδοι που εφαρμόζονται προσαρμοσμένες στις ανάγκες των κατά περίπτωση εταιριών (company-specific methods) και οι μέθοδοι δευτερογενών πηγών, αυτές των συμβούλων πολιτικού ρίσκου (political risk consultants). Η πρώτη από τις δύο ανωτέρω προσεγγίσεις αφορά στη μοντελοποίηση του αντίκτυπου του πολιτικού περιβάλλοντος της χώρας υποδοχής για ένα συγκεκριμένο έργο μίας εταιρίας. Υλοποιείται με τη συνδρομή ειδικών αναλυτών ποικίλλου γνωστικού υποβάθρου, εντός του πλαισίου λειτουργίας της εν λόγω εταιρίας. Εξαιτίας του αυξημένου κόστους εφαρμογής αυτής της μεθοδολογίας, ως επί το πλείστον, προτιμάται από τις μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις. Η δεύτερη προσέγγιση συνιστά πιο προσιτή επιλογή και συνοψίζεται στη μίσθωση υπηρεσιών παροχής αξιολογήσεων πολιτικού κινδύνου από εξωτερικούς συμβούλους/οργανισμούς.

Εν συνεχεία, παρουσιάζονται αναλυτικά η θεωρητική προσέγγιση και η μεθοδολογία που ακολουθούνται για την ποσοτική εκτίμηση του πολιτικού κινδύνου χώρας από την εταιρία αναλύσεων Fitch Solutions. Δεδομένα της συγκεκριμένης εταιρίας, που αφορούν στους δείκτες αξιολόγησης πολιτικού κινδύνου των χωρών Ελλάδας και Αλβανίας, αξιοποιούνται στην εμπειρική μελέτη του κεφαλαίου 5.

2.3 Δείκτης κινδύνου χώρας [Country Risk Index (CRI)] της Fitch Solutions

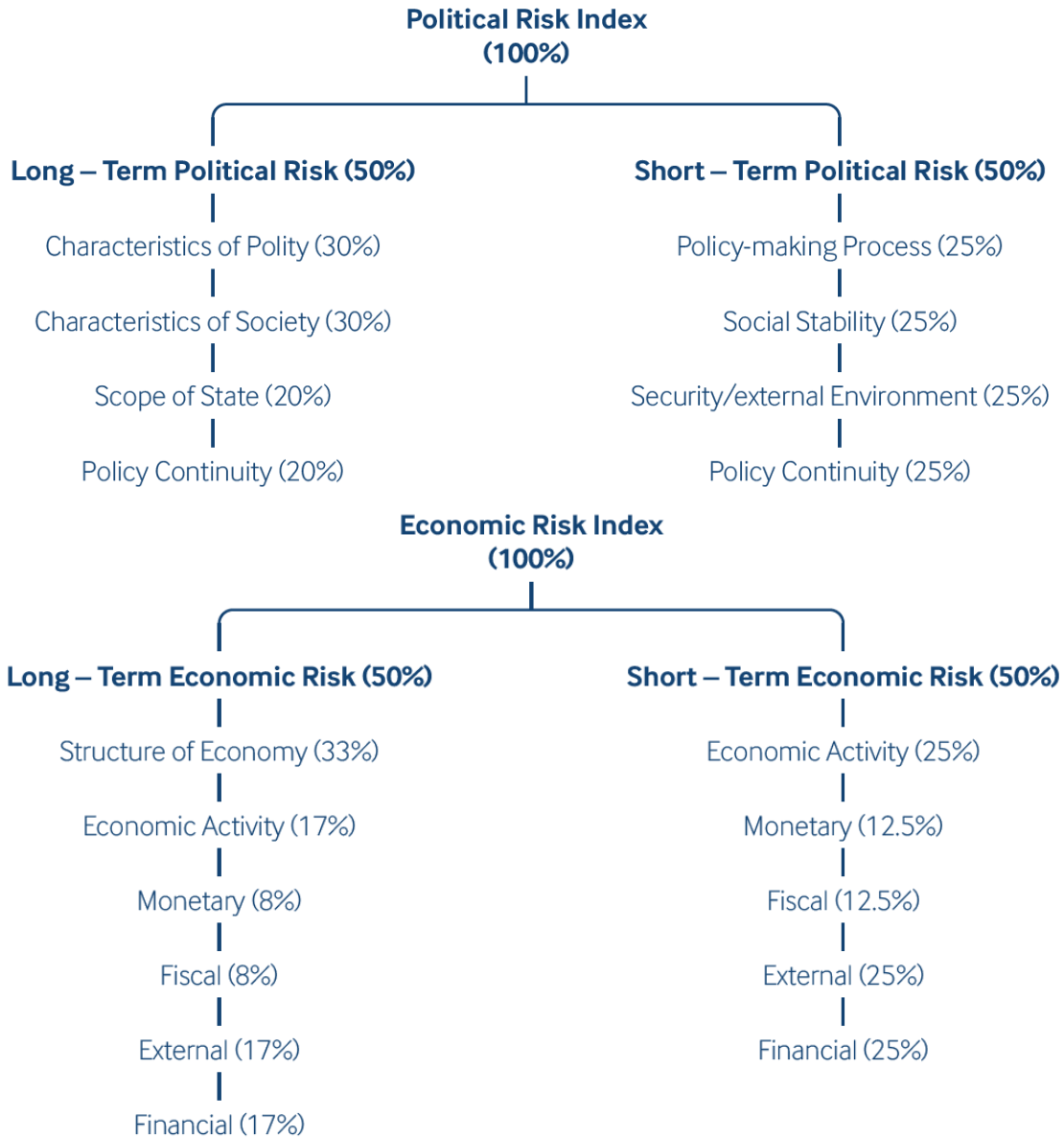
Η εταιρία αναλύσεων Fitch Solutions αποτελεί μέλος του ομίλου Fitch, ενός εκ των παγκόσμιων κολοσσών στις υπηρεσίες χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πιστοληπτικής αξιολόγησης των χωρών. Οι υπηρεσίες στους πελάτες της Fitch Solutions, μέσω της αξιοποίησης ειδικών

εμπειρογνώμων (σχεδιαστών στρατηγικής, οικονομολόγων, επαγγελματιών της αγοράς πληροφοριών), αφορούν στην παροχή γνώσεων και εργαλείων απαραίτητων για την κατανόηση, ποσοτικοποίηση και διαχείριση των ευκαιριών και κινδύνων στις κατά περίπτωση αγορές ενδιαφέροντος, ώστε να λάβουν προσοδοφόρες επενδυτικές αποφάσεις. Στο ανωτέρω πλαίσιο, υιοθετώντας τη σύγχρονη θεωρητική αντίληψη περί πολιτικού κινδύνου, η οποία τον αντιλαμβάνεται όπως εμπεριέχεται στην ευρύτερη έννοια του κινδύνου χώρας, το εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό της εταιρίας εκπονεί τον CRI. Με τον εν λόγω δείκτη, η Fitch Solutions στοχεύει στην ποσοτικοποίηση του κινδύνου αναπάντεχων γεγονότων στο εσωτερικό μιας χώρας, όπως μία οικονομική κρίση ή μία ξαφνική αλλαγή στο πολιτικό περιβάλλον, τα οποία δύνανται να επηρεάσουν όσους ασκούν οικονομικές δραστηριότητες εντός αυτής. Ο CRI λαμβάνει τιμές από 0 (υψηλότερος κίνδυνος) έως 100 (χαμηλότερος κίνδυνος) και προκύπτει από τη συνεκτίμηση πέντε (5) επιμέρους δεικτών κινδύνου (Εικόνα 2-1): του μακροπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου δείκτη πολιτικού κινδύνου [Long/Short-Term Political Risk Index (LTPRI/STPRI)], του μακροπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου δείκτη οικονομικού κινδύνου [Long/Short-Term Economic Risk Index (LTERI/STERI)] και του δείκτη λειτουργικού κινδύνου [Operational Risk Index (ORI)], (Fitch Solutions, 2020).

Εικόνα 2-1. Ανάλυση CRI (Πηγή: Fitch Solutions, 2020)

Στο σύνολό τους, οι δείκτες πολιτικού και οικονομικού κινδύνου αντικατοπτρίζουν τα διαφορετικά χρονικά πλαίσια και τους ποικίλους τύπους κινδύνων (πολιτικούς, ασφάλειας, οικονομικούς) στους οποίους εκτίθενται οι επενδυτές σε μια αγορά. Ο δείκτης λειτουργικού κινδύνου αξιολογεί το status quo της εκάστοτε χώρας, όχι τις προβλέψεις της Fitch Solutions, και ως εκ τούτου δεν διακρίνεται σε μακροπρόθεσμο/βραχυπρόθεσμο. Συνιστά μια εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του πώς αυτό επηρεάζει την ικανότητα των επενδυτών να λειτουργούν σε μια δεδομένη αγορά. Επιπρόσθετα, κάθε ένας από τους ανωτέρω δείκτες αποτελείται από επιμέρους στοιχεία, τα οποία σταθμίζονται σύμφωνα με τη σχετική τους επίδραση στη σταθερότητα και στο συνολικό επενδυτικό κλίμα (Εικόνα 2-2).

Operational Risk Index

Indicator	Weighting (%)
Labour Market Risk	25%
Trade and Investment Risk	25%
Logistics Risk	25%
Crime and Security Risk	25%

Εικόνα 2-2. Συντελεστές βαρύτητας στοιχείων ανά δείκτη κινδύνου (Πηγή: Fitch Solutions, 2020)

Ειδικότερα, οι δείκτες πολιτικού κινδύνου της Fitch Solutions αξιολογούν τον κίνδυνο μη αναμενόμενης αλλαγής στην πολιτική διακυβέρνηση των χωρών αλλά και στην ευρύτερη πολιτική σταθερότητα. Ο ορισμός σχετικά με το «μακροπρόθεσμο» δεν είναι σταθερός, αλλά ως επί το πλείστον αφορά σε βάθος δεκαετίας. Το «βραχυπρόθεσμο» αφορά στο τρέχον και στο επόμενο έτος, δηλαδή σε περίοδο ενός έως δύο ετών.

Ο μακροπρόθεσμος δείκτης πολιτικού κινδύνου (LTPRI) αξιολογεί τα δομικά πολιτικά χαρακτηριστικά μίας χώρας με βάση την παραδοχή ότι τα φιλελεύθερα δημοκρατικά κράτη, χωρίς θρησκευτικές εντάσεις, με ευρεία εισοδηματική ισότητα επιδεικνύουν μεγαλύτερη πολιτική σταθερότητα σε βάθος χρόνου. Σύμφωνα με τη Fitch Solutions, το ανωτέρω πρότυπο εξασφαλίζει τις βέλτιστες συνθήκες μακροπρόθεσμης σταθερότητας, αφού οποιαδήποτε διαφωνία/αντιπαράθεση με τη συνταγματικά εγκαθιδρυμένη κυβέρνηση μπορεί να επιλυθεί εντός των θεσμών/μηχανισμών του υπάρχοντος συστήματος, η εκλεγμένη πολιτική ηγεσία έχει επαρκή εξουσία να κυβερνά (δηλαδή να εφαρμόζει τις πολιτικές της σε όλη την επικράτεια) και επίσης υπάρχουν ελάχιστες υπαρκτές απειλές (ως απόρροια μίας εναλλακτικής παγκόσμιας αντίληψης πραγμάτων) που δύνανται να ανατρέψουν την επικρατούσα συνταγματική τάξη.

Ο βραχυπρόθεσμος δείκτης πολιτικού κινδύνου (STPRI) αξιολογεί τους σχετικούς με τη σταθερότητα του πλαισίου επενδύσεων πολιτικούς κινδύνους μίας χώρας. Τα στοιχεία του STPRI αφορούν στην εκτίμηση της Fitch Solutions σχετικά με το εάν η κυβέρνηση δύναται να διαμορφώσει και να υλοποιήσει την πολιτική της ατζέντα χωρίς να αντιμετωπίσει ανυπέρβλητα εμπόδια ή περιφερειακές/εξωτερικές απειλές βραχυπρόθεσμα/μεσοπρόθεσμα.

Συνοπτική ανάλυση των δεικτών πολιτικού κινδύνου στα επιμέρους στοιχεία και υπο-στοιχεία τους απεικονίζεται στους Πίνακες 2-7 και 2-8.

Πίνακας 2-7. Ανάλυση στοιχείων LTPRI σύμφωνα με Fitch Solutions

Στοιχεία	Υπο-στοιχεία	Ανάλυση
Χαρακτηριστικά της πολιτείας	Σύστημα διακυβέρνησης	Οι εδραιωμένες δημοκρατίες είναι εγγενώς πιο σταθερές μακροπρόθεσμα, καθώς οι αποτυχημένες κυβερνήσεις μπορούν να απομακρυνθούν από την εξουσία σύμφωνα με τους κανόνες του υπάρχοντος πολιτικού συστήματος
	Συνταγματικό πλαίσιο	Τα συστήματα που βασίζονται σε γραπτά συντάγματα, τα οποία κατοχυρώνουν επισήμως τον διαχωρισμό των εξουσιών και την προστασία έναντι της

Στοιχεία	Υπο-στοιχεία	Ανάλυση
		ελίτ/πλειοψηφικής κυριαρχίας, προσφέρουν καλύτερη προστασία των πολιτικών ελευθεριών, μειώνοντας την πιθανότητα επαναστατικής αλλαγής
	Κράτος δικαίου	Η ικανότητα του κράτους να προστατεύει τον πολίτη του, χωρίς διακρίσεις, είναι ο ακρογωνιαίος λίθος μιας επιτυχημένης πολιτείας
Χαρακτηριστικά της κοινωνίας	Κατανομή εισοδήματος	Η εισοδηματική ισότητα μειώνει τον κίνδυνο κοινωνικής πόλωσης
	Φτώχεια	Τα χαμηλά ποσοστά φτώχειας αποτελούν ένδειξη επιτυχημένου κράτους και πολιτικού συστήματος. Η υψηλή φτώχεια δείχνει ότι το κράτος δεν μπορεί να εκπληρώσει τις λειτουργίες του
	Μειονότητες	Υψηλό ποσοστό εθνικών/θρησκευτικών μειονοτήτων δύναται να προκαλέσει αστάθεια, ειδικά εάν υπάρχει ιστορικό έντασης ή βίας, καθώς υποδηλώνει ότι σημαντικός αριθμός πολιτών δεν έχει δεσμευτεί για την τρέχουσα πολιτική ή συνταγματική τάξη
Εύρος κρατικών/ής αρμοδιοτήτων/ εξουσίας	Εγχώριοι περιορισμοί	Η ικανότητα της κυβέρνησης να επιβάλλει τις πολιτικές της στην επικράτειά της αποτελεί ένα σημαντικό χαρακτηριστικό μιας ισχυρής πολιτείας
	Εξωτερικοί περιορισμοί	Αξιολογεί τις εξωτερικές απειλές κατά της κυριαρχικής εξουσίας μιας κυβέρνησης
Πολιτική συνέχεια	Πολιτική συνέχεια	Η τήρηση των υποχρεώσεων ενός κράτους ανεξαρτήτως αλλαγών στη διακυβέρνησή του είναι όφελος για τους επενδυτές και υποδηλώνει την έλλειψη πόλωσης στο πολιτικό σύστημα

Πίνακας 2-8. Ανάλυση στοιχείων STPRI σύμφωνα με Fitch Solutions

Στοιχεία	Υπο-στοιχεία	Ανάλυση
Διαδικασία χάραξης πολιτικής	Διαμόρφωση πολιτικής	Η ικανότητα της ηγεσίας να συμφωνεί σε πολιτικές (και να το επιτυγχάνει χωρίς αμφισβητήσεις από άλλα άτομα/ιδρύματα) αυξάνει την προβλεψιμότητα των πολιτικών εξελίξεων

Στοιχεία	Υπο-στοιχεία	Ανάλυση
	Θέσπιση πολιτικών	Η ικανότητα της ηγεσίας να νομοθετεί με επιτυχία αυξάνει, επίσης, την προβλεψιμότητα των πολιτικών εξελίξεων
	Εφαρμογή πολιτικής	Η ικανότητα διακυβέρνησης σε ολόκληρη την επικράτεια διασφαλίζει τη διαφάνεια και την προβλεψιμότητα των πολιτικών εξελίξεων
Κοινωνική σταθερότητα	Ανεργία	Αποτελούν αντιπροσωπευτικές ενδείξεις για την κατάσταση της οικονομίας. Μία οικονομική ύφεση μπορεί να περιορίσει τις πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης και να αυξήσει την αντιπαράθεση κατά τη θέσπισή/εφαρμογή τους
	Πληθωρισμός	
	Κοινωνική αναταραχή	Θεωρείται σύμπτωμα κοινωνικής έντασης, το οποίο περιορίζει την ικανότητα της κυβέρνησης να εφαρμόζει πολιτικές
Ασφάλεια / εξωτερικές απειλές	Απειλές ασφάλειας	Η ικανότητα της κυβέρνησης να εφαρμόζει πολιτικές δύναται να περιοριστεί από την τρομοκρατία, τον ένοπλο αυτονομισμό ή τον ανταρτοπόλεμο
	Περιφερειακό προφίλ	Οι περιφερειακές εντάσεις (π.χ. που προκαλούνται από εδαφικές διεκδικήσεις ή από άνιση κατανομή στρατιωτικής ισχύος) δύνανται να επηρεάσουν είτε άμεσα τη χάραξη πολιτικής, λόγω της απαίτησης ανάληψης δράσεων για την αντιμετώπιση της απειλής, είτε έμμεσα, λόγω της επιδείνωσης των υφιστάμενων εσωτερικών απειλών. Και στις δύο περιπτώσεις, οι κυβερνητικές επιλογές είναι περιορισμένες
	Διεθνείς περιορισμοί	Ο βαθμός στον οποίο άλλα κράτη ή κρατικοί φορείς επηρεάζουν την ικανότητα της κυβέρνησης να καθορίζει την πολιτική της ποικίλλει. Για τον προσδιορισμό του, συνεκτιμώνται πολιτικές δεσμεύσεις οικονομικών συμφωνιών ως μέρος π.χ. ενός προγράμματος του ΔΝΤ ή μη συναφείς με την κυβερνητική πρακτική πολιτικές ρυθμίσεις που απαιτούνται λόγω της συμμετοχής σε ένα οικονομικό συνασπισμό (π.χ. στην ευρωζώνη). Επιπρόσθετα,

Στοιχεία	Υπο-στοιχεία	Ανάλυση
		λαμβάνονται υπόψη διεθνείς κυρώσεις και εμφανείς εξωτερικές προσπάθειες απομάκρυνσης της κυβέρνησης
Πολιτική συνέχεια	Συνταγματική αλλαγή	Μετρά τους κινδύνους της πολιτικής ασυνέχειας, οι οποίοι προκύπτουν μέσω των προβλεπόμενων διαδικασιών αλλαγής στην ηγεσία (π.χ. εκλογές, διαδοχή)
	Αντισυνταγματική αλλαγή	Μετρά τον κίνδυνο μιας αντισυνταγματικής μεταβίβασης της εξουσίας (π.χ. λόγω λαϊκής εξέγερσης/επανάστασης, πραξικοπήματος ή εμφυλίου πόλεμου)

3 Περί διμερών κρατικών σχέσεων

Η πειθαρχία των διεθνών σχέσεων εστιάζει στο πολυμερές και μελετά τα χαρακτηριστικά του διεθνούς συστήματος, ως απόρροια της αλληλεπίδρασης που αναπτύσσεται μεταξύ των επιμέρους δρώντων που το απαρτίζουν. Οι διμερείς κρατικές σχέσεις αποτελούν τον θεμέλιο λίθο του παγκόσμιου οικοδομήματος και αφορούν στην απλούστερη μορφή άσκησης διπλωματίας (Liu, 2006). Ιστορικά στην Ευρώπη, από τις απαρχές της νεωτερικής εποχής, οι διμερείς σχέσεις συνίσταντο στη σύναψη διπλωματικών σχέσεων με την εκατέρωθεν αποστολή και αποδοχή προξένων, η οποία συνιστούσε πράξη αμοιβαίας αναγνώρισης ισότητας και κυριαρχίας μεταξύ των κρατών. Με το τέλος της περιόδου της αποικιοκρατίας, το πεδίο δράσης των διμερών σχέσεων διευρύνθηκε χαρακτηριστικά.

Ο στρατηγικός ρόλος των διμερών σχέσεων στη διπλωματική διαδικασία αναδεικνύεται διττά (Balzacq et al., 2020). Η άσκηση διμερούς διπλωματίας μέσω θεσμικών οργάνων και μηχανισμών, όπως προξενεία, πρεσβείες και υπουργεία, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο στα χέρια των χωρών για την προώθηση των εθνικών τους συμφερόντων. Αυτό επιτυγχάνεται αφενός μέσω της ανάληψης δράσεων που ενισχύουν τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές και ευνοούν τις επενδυτικές πρωτοβουλίες, αφετέρου μέσω της επικοινωνίας και ενεργοποίησης των ομογενών της διασποράς. Επιπρόσθετα, οι προκαταρκτικές επαφές των χωρών σε διμερές επίπεδο συντελούν στη διαμόρφωση του πλαισίου διεξαγωγής των διεθνών (πολυμερών) διαπραγματεύσεων. Ειδικότερα, η εν λόγω πρακτική ευνοεί τις διεργασίες ζύμωσης και ανάδειξης αμοιβαίων συμφερόντων και οδηγεί στο σχηματισμό συμμαχιών, παρέχοντας πολλαπλά οφέλη. Όπως καθίσταται εύκολα αντιληπτό, οι διμερείς σχέσεις αφορούν σε ένα δυναμικό και κυρίως ανταγωνιστικό πεδίο διαβούλευσης. Το ζητούμενο είναι η επικράτηση πνεύματος συνεργασίας και ο αμοιβαίος σεβασμός της κυριαρχίας και της ελεύθερης επιλογής του άλλου μέρους.

3.1 Πλαίσιο άσκησης διμερών κρατικών σχέσεων

Οι διμερείς σχέσεις των χωρών οικοδομούνται θεσμικά πάνω σε διεθνείς συνθήκες, με την εγκαθίδρυση μόνιμων διπλωματικών αποστολών στις εκατέρωθεν επικράτειες· χωρίς όμως το

τελευταίο να αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση (Spies, 2019). Επί του πρακτέου, βασίζονται στη διαρκή και απρόσκοπτη επικοινωνία των δύο μερών είτε μέσω επίσημων διαύλων επικοινωνίας, όπως υπουργεία και πρεσβείες, είτε ανεπίσημων. Όσον αφορά τους δρώντες των διμερών σχέσεων, διακρίνονται οι επίσημοι κρατικοί φορείς, οι φορείς του ιδιωτικού τομέα και η κοινωνία των πολιτών. Στην πρώτη κατηγορία, περιλαμβάνονται οι αρχηγοί κρατών, αξιωματούχοι της κυβέρνησης, διπλωμάτες και ακόλουθοι πρεσβειών, στελέχη των ενόπλων δυνάμεων καθώς και λοιπά στελέχη των κοινοβουλίων και των πολιτικών κομμάτων γενικότερα. Στη δεύτερη κατηγορία συναντώνται διεθνείς επενδυτές και διευθυντικά στελέχη ιδιωτικών επιχειρήσεων και εταιριών. Η τελευταία κατηγορία αφορά σε ομογενείς της διασποράς, εθνικές, θρησκευτικές και γλωσσικές κοινότητες με διασυννοριακή δραστηριότητα, σε πολιτιστικούς, ακαδημαϊκούς, οικονομικούς φορείς της κοινωνίας αλλά και πληθώρας πρωτοβουλιών των πολιτών γενικότερα.

Το υψηλότερο επίπεδο διεξαγωγής διμερών σχέσεων συνιστούν οι αρχηγοί κρατών και τα ανώτερα κυβερνητικά στελέχη. Αφορά σε επίσημες κρατικές επισκέψεις καθώς και σε διμερείς συνόδους κορυφής τακτικής βάσης. Ο στόχος των ανωτέρω επισκέψεων και συναντήσεων ποικίλλει. Δύναται να εξυπηρετούν αποκλειστικά επικοινωνιακούς σκοπούς, αλλά και να αποβλέπουν στη διεύρυνση και εμπάθυνση της μεταξύ τους συνεργασίας. Το επίπεδο «εμπάθυνσης» της εκάστοτε διμερούς σχέσης ποικίλει αντιστοίχως, και περιλαμβάνει από διακρατικές συμβάσεις σχετικές με το εμπόριο και την τεχνολογία, μέχρι την υπογραφή διακηρύξεων και δεσμευτικών συμφωνιών που άπτονται ζητημάτων εθνικών-ζωτικών συμφερόντων. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι καθοριστικό παράγοντα στην έκβαση των διμερών διαβουλεύσεων προς επίλυση διαφωνιών και την εδραίωση σχέσεων εμπιστοσύνης διαδραματίζει η διαπροσωπική ικανότητα των κυβερνητικών αξιωματούχων.

Μεταξύ των παραγόντων που δύνανται να επηρεάσουν τις σχέσεις δύο κρατών, αναφέρονται τα παγκόσμια πολιτικά καθεστώτα, τα συστήματα διεθνούς εμπορίου, οι διεθνείς οργανισμοί, οι περιφερειακές κατανομές ισχύος, οι στρατηγικές και στρατιωτικές συμμαχίες, η εσωτερική πολιτική και η κοινή γνώμη των χωρών, καθώς και το ιστορικό και πολιτιστικό τους υπόβαθρο (Liu, 2006). Επιπροσθέτως, σε κάθε διμερή διακρατική σχέση εντοπίζεται πληθώρα ζητημάτων που άπτονται του κοινού ενδιαφέροντος. Μολαταύτα, μόνο ένας περιορισμένος αριθμός εξ αυτών λαμβάνει της ιδιαίτερης προσοχής των κρατικών δρώντων και κρίνεται ικανός να καθορίσει την ποιότητα (κατεύθυνση και την ένταση) της μεταξύ τους σχέσης. Τέλος, τόσο η βαρύτητα όσο και η προτεραιότητα που θέτουν οι κυβερνώντες στα εν λόγω ζητήματα, δύναται να μεταβάλλονται με την πάροδο του χρόνου, μολονότι οι θέσεις και οι επιδιώξεις των χωρών παραμένουν σταθερές.

3.2 Ταξινόμηση διμερών κρατικών σχέσεων

Οι διμερείς κρατικές σχέσεις αναλόγως της φύσης τους διακρίνονται σε δύο γενικές κατηγορίες: στις προνομιούχες (privileged bilateral relations) και στις συγκρουσιακές (conflictual bilateral relations), (Balzacq et al., 2020), (Πίνακας 3-1). Με βάση ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα που άπτονται του επιπέδου «εμβάθυνσης» των εν λόγω σχέσεων, ως απόρροια πολιτικών επιλογών, στην πρώτη κατηγορία παρατηρούνται τουλάχιστον τρεις επιμέρους διαβαθμίσεις. Στο πρώτο επίπεδο προνομιούχων διμερών σχέσεων, η επαφή μεταξύ των κυβερνήσεων περιορίζεται κυρίως στον διάλογο και αφορά στη διευθέτηση ζητημάτων χαμηλής πολιτικής και στον καθορισμό του πλαισίου οικονομικών συναλλαγών περιορισμένης έκτασης, στα οποία οι κυβερνήσεις των χωρών εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα. Η μορφή αυτή διμερών σχέσεων ονομάζεται «φιλία» (friendship). Το δεύτερο επίπεδο αφορά στις διμερείς σχέσεις μεταξύ γειτονικών χωρών και χαρακτηρίζεται από αυξημένη διαβούλευση και συνεργασία των μερών, την οποία επιβάλλει ο αυξημένος όγκος και η πολυπλοκότητα των μεταξύ τους ζητημάτων και συναλλαγών. Τέτοιας μορφής διμερή σχέση προκύπτει συνήθως λόγω γεωγραφικής εγγύτητας των κρατών, εκτεταμένων εμπορικών και οικονομικών συναλλαγών, κοινής συμμετοχής τους σε διεθνείς οργανισμούς, αυξημένης παρουσίας/μετακίνησης πολιτών της μίας χώρας στην άλλη (π.χ. οικονομική μετανάστευση) ή/και εθνικών μειονοτήτων, καθώς και περιοδικής συστράτευσης για την προώθηση συγκεκριμένων οικονομικών συμφερόντων και ζητημάτων ασφάλειας. Το εν λόγω είδος διμερών σχέσεων αποκαλείται «ιδιαιτέρη σχέση» (particular relationship). Στο τρίτο και τελευταίο επίπεδο συγκαταλέγονται οι διαχρονικές εκείνες σχέσεις που ονομάζονται «ειδικές σχέσεις» (special relationships) ή «ζευγάρια» (couples). Βασίζονται στην αναγνώριση κοινών αρχών και αξιών και ως επί το πλείστον οι χώρες παρουσιάζουν κοινές πολιτισμικές ή/και ιστορικές καταβολές. Τα εθνικά συμφέροντα και η αντίληψη των χωρών σχετικά με μείζονα παγκόσμια ζητήματα ταυτίζονται πλήρως και, ως εκ τούτου, αναλαμβάνονται συντονισμένες πολιτικές, οικονομικές, διπλωματικές δράσεις και πρωτοβουλίες. Η εν λόγω συστράτευση αποτελεί πάγια δέσμευση και επιδίωξη όλων, ανεξαιρέτως, των κυβερνήσεων. Οι διμερείς αυτές σχέσεις καθίστανται πλήρως καθορισμένες μέσω διακρατικών συμβάσεων και πρωτοκόλλων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της μορφής αποτελεί η σχέση που έχουν εδραιώσει οι ΗΠΑ και η Μεγάλη Βρετανία μετά το πέρας του Β΄ παγκοσμίου πολέμου.

Η διαβάθμιση των συγκρουσιακών διμερών σχέσεων πραγματοποιείται με τρόπο συναφή ως προς την αντίστοιχη των προνομιούχων. Πρώτη στον πίνακα ταξινόμησης εντοπίζεται η κατηγορία της «εχθρότητας» (enmity). Στην ακραία αυτή περίπτωση, η συγκρουσιακή σχέση μεταξύ των κρατών ξεπερνά τις όποιες πολιτικοοικονομικές διαμάχες ακόμα και τις αμφισβητήσεις που άπτονται των κυριαρχικών δικαιωμάτων ή της εθνικής κυριαρχίας. Η αντίληψη της άλλης χώρας ως εχθρού είναι

παγιωμένη και αναπαράγεται τόσο από την πολιτική ηγεσία όσο και μέσα στους κόλπους της κοινωνίας. Με τον τρόπο αυτό συντηρείται μια αέναη ρητορική μίσους κατά την οποία το άλλο κράτος δεν παύει ποτέ να αποτελεί απειλή, και ως εκ τούτου η επίλυση των μεταξύ τους διαφορών καθίσταται αδύνατη. Επόμενη κατηγορία διμερούς συγκρουσιακής σχέσης συνιστά η «αντιπαλότητα» (rivalry). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ετέρα χώρα αντιμετωπίζεται ως πολέμια, και όχι ως εχθρός. Η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι η μεταξύ τους σχέση είναι μεν βιώσιμη, πλην όμως χαρακτηρίζεται από την επιδίωξη του ενός μέρους να επιβληθεί εις βάρος του άλλου. Λιγότερο συγκρουσιακές σχέσεις έγκεινται στην απομάκρυνση του ενδεχομένου ένοπλης σύρραξης και περιορίζονται, κυρίως, στον οικονομικό ανταγωνισμό.

Πίνακας 3-1. Ταξινόμηση διμερών κρατικών σχέσεων σύμφωνα με Balzacq et al

Φύση	Επίπεδα – Ερμηνεία
Συγκρουσιακές (Conflictual bilateral relations)	▪ «Εχθρότητα» (Enmity) • Συχνές ένοπλες συγκρούσεις • Ιδεολογική/εθνική/θρησκευτική μισαλλοδοξία (άσβεστο μίσος) ▪ «Αντιπαλότητα» (Rivalry) • Κίνδυνος ένοπλων συγκρούσεων • Αμφισβήτηση εθνικής κυριαρχίας/κυριαρχικών δικαιωμάτων • Πολιτικοοικονομικές διαμάχες (πρόθεση επιβολής) ▪ Ανταγωνιστική σχέση • Πολιτική αντιπαράθεση • Οικονομικός ανταγωνισμός
Προνομιούχες (Privileged bilateral relations)	▪ «Φιλία» (Friendship) • Διάλογος ▪ «Ιδιαίτερη σχέση» (Particular relationship) • Γεωγραφική εγγύτητα • Εμπορικές και οικονομικές συναλλαγές • Κοινή συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς • Παρουσία πληθυσμού της μίας χώρας στην άλλη και μειονότητες • Περιοδική συστράτευση

Φύση	Επίπεδα – Ερμηνεία
	▪ «Ειδική σχέση» (Special relationship) • Κοινές αρχές και αξίες • Κοινές πολιτιστικές ή/και ιστορικές καταβολές • Παγιωμένη συστράτευση • Ευρεία θεσμοθέτηση διμερών σχέσεων

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να τονιστεί ότι τα όρια με βάση τα οποία δύναται να κατηγοριοποιηθούν οι διμερείς σχέσεις μεταξύ των κρατών δεν είναι ευδιάκριτα. Πόσο μάλλον όταν οι περισσότερες περιπτώσεις τέτοιων σχέσεων κυμαίνονται όχι μόνο εντός της κλίμακας των γενικών και πιο σαφών κατηγοριών (προνομιούχες-συγκρουσιακές) αλλά και μεταξύ αυτών των ίδιων (Liu, 2006). Όπως σε κάθε δυναμικό σύστημα συνυπάρχουν ο κίνδυνος αλλά και η ευκαιρία, τοιουτοτρόπως και στη σχέση μεταξύ δύο χωρών, που εξελίσσεται εντός ενός άκρως δυναμικού πλαισίου με πλήθος ανεξάρτητων μεταβλητών, συνυπάρχουν τόσο η συνεργασία όσο και η σύγκρουση.

4 Μεθοδολογία εμπειρικής μελέτης

Στο παρών κεφάλαιο πραγματοποιείται ανάλυση της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε για την εκπόνηση της εμπειρικής μελέτης του κεφαλαίου 5. Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στη διαδικασία συλλογής και αποδελτίωσης του απαιτούμενου υλικού (στοιχείων/δεδομένων), καθώς και στην προσέγγιση που υιοθετήθηκε προκειμένου τα εν λόγω στοιχεία/δεδομένα να αξιοποιηθούν με τον βέλτιστο τρόπο. Επιπρόσθετα, ονοματίζονται και αναλύονται οι μεταβλητές που επιλέχθηκαν, ώστε να διεκπεραιωθούν, στο σύνολό τους, τα ζητούμενα που τέθηκαν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας.

4.1 Γενικά

Προκειμένου να δοθεί απάντηση σε αμφότερα τα ερωτήματα που εξετάζονται στο επόμενο κεφάλαιο, μελετήθηκε το ζεύγος χωρών Ελλάδα-Αλβανία σε βάθος έντεκα ετών (2009-2019). Η επιλογή τόσο των συγκεκριμένων χωρών όσο και της εν λόγω χρονικής περιόδου βασίστηκε, κυρίως, στην ανάγκη για άμεση και στοχευμένη πρόσβαση στις απαραίτητες πηγές, με σκοπό την έγκαιρη συλλογή, καταγραφή και ανάλυση αυξημένου όγκου στοιχείων/δεδομένων, με τη μέγιστη δυνατή λεπτομέρεια. Η χρονική διάρκεια της προς εξέταση περιόδου κρίθηκε ικανοποιητική για την κάλυψη του συνόλου των ζητούμενων και την εξαγωγή ασφαλών αποτελεσμάτων.

4.2 Πηγές – Στοιχεία/Δεδομένα

Οι πηγές από τις οποίες αντλήθηκε η πλειοψηφία των στοιχείων/δεδομένων αφορούσαν, ως επί το πλείστον, σε επίσημες διαδικτυακές υπηρεσίες των ελληνικών υπουργείων, της ελληνικής πρεσβείας στα Τίρανα και των ελληνικών προξενείων στην Κορυτσά και στο Αργυρόκαστρο. Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι η διαθεσιμότητα στοιχείων/δεδομένων από επίσημους αλβανικούς κρατικούς φορείς ήταν πολύ χαμηλή. Στις περιπτώσεις που κατέστη εφικτό, τα στοιχεία/δεδομένα των ελληνικών αρχών διασταυρώθηκαν με τα αντίστοιχα των αλβανικών (αλβανικά υπουργεία, αλβανική Πρεσβεία στην Αθήνα και αλβανικά προξενεία στη

Θεσσαλονίκη και στα Ιωάννινα). Τα εν λόγω στοιχεία/δεδομένα συνίσταντο σε αποφάσεις, δράσεις και πρωτοβουλίες επίσημων κυβερνητικών και διπλωματικών αξιωματούχων, καθώς και σε πολιτικά γεγονότα συναφή με τις διμερείς σχέσεις των χωρών (Παράρτημα – Πίνακες 1, 2). Επιπρόσθετα, η αναζήτηση και συλλογή των τελευταίων συμπληρώθηκε από υλικό προερχόμενο από τον ηλεκτρονικό τύπο της Ελλάδας, της Αλβανίας αλλά και ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία. Τα οικονομικά στοιχεία/δεδομένα που αξιοποιήθηκαν στην εμπειρική μελέτη προήλθαν από την ευρωπαϊκή στατιστική υπηρεσία/European Statistics (Eurostat), από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤΤΕ) και την Bank of Albania (BOA).

4.3 Ανάλυση δεδομένων – μεταβλητών

Η μέθοδος που υιοθετήθηκε για τη διερεύνηση του κεντρικού ζητούμενου, δηλαδή εάν ο πολιτικός κίνδυνος δύναται να αποτελέσει ένδειξη της ποιότητας των διμερών κρατικών σχέσεων, αφορά στην ποσοτική ανάλυση δεδομένων. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι συσχέτισης των επιλεγμένων προς εξέταση μεταβλητών με τα αναλυτικά εργαλεία KNIME Analytics Platform και Excel. Η επιλογή των μεταβλητών στο σύνολό τους πραγματοποιήθηκε με υποκειμενικά κριτήρια, βάσει των θεωρητικών προσέγγισεων περί πολιτικού κινδύνου και διμερών κρατικών σχέσεων, όπως αποτυπώνονται στα κεφάλαια 2 και 3 αντίστοιχα, καθώς επίσης και της «καθοδήγησης» των ίδιων των ευρημάτων από την αποδελτίωση του συλλεχθέντος υλικού.

Η απάντηση του κεντρικού ερωτήματος προέκυψε από τον έλεγχο της συνάφειας του πολιτικού κινδύνου κάθε μίας εκ των δύο χωρών με την ποιότητα των διμερών κρατικών τους σχέσεων. Για τον έλεγχο του πολιτικού κινδύνου αξιοποιήθηκαν οι συναφείς βραχυπρόθεσμοι δείκτες αξιολόγησης (STPRI) των δύο χωρών της εταιρίας αναλύσεων Fitch Solutions, οι οποίοι ορίστηκαν ως ανεξάρτητες μεταβλητές (Πίνακας 4-1).

Πίνακας 4-1. Ανεξάρτητες μεταβλητές κεντρικού ερωτήματος εμπειρικής μελέτης

Μεταβλητές	Ονομασία
Βραχυπρόθεσμος δείκτης αξιολόγησης Ελλάδας σύμφωνα με Fitch Solutions	«STPRI E»
Βραχυπρόθεσμος δείκτης αξιολόγησης Αλβανίας σύμφωνα με Fitch Solutions	«STPRI A»

Οι εν λόγω δείκτες ποσοτικοποιούν τους σχετικούς με τη σταθερότητα του πλαισίου επενδύσεων πολιτικούς κινδύνους της χώρας και αφορούν στην εκτίμηση της Fitch Solutions σχετικά με το εάν η κυβέρνηση δύναται να διαμορφώσει και να υλοποιήσει την πολιτική της ατζέντα χωρίς να

αντιμετωπίσει ανυπέρβλητα εμπόδια ή περιφερειακές/εξωτερικές απειλές, βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα. Αναλυτικά το συναφές θεωρητικό υπόβαθρο και αντίστοιχα η μεθοδολογία εκπόνησης παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 2.

Η επιλογή των δεικτών αξιολόγησης πολιτικού κινδύνου της Fitch Solutions έγινε για δύο λόγους, κυρίως. Ο πρώτος έγκειται στην πολυετή εμπειρία και στην εγκυρότητα/αξιοπιστία της εν λόγω εταιρίας, δεδομένου ότι τα προϊόντα μελετών της αξιοποιούνται συστηματικά από τον ομώνυμο διεθνή οίκο αξιολόγησης. Ο δεύτερος λόγος αφορά στο καθαρά πρακτικό κομμάτι, αφού ανταποκρίθηκε θετικά σε σχετικό αίτημα και μου παρείχε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την επιτυχή ολοκλήρωση της εμπειρικής μελέτης του επόμενου κεφαλαίου.

Αρχικά, ως εξαρτημένη μεταβλητή ορίστηκε η ποιότητα των διμερών σχέσεων των δύο χωρών. Εν συνεχεία, και προκειμένου την καλύτερη αξιολόγησή της, προέκυψε η ανάγκη για περαιτέρω αποσαφήνιση της έννοιας. Ως εκ τούτου, αποφασίστηκε η διάκριση σε δύο επιμέρους εξαρτημένες μεταβλητές, ήτοι τις διμερείς οικονομικές σχέσεις (ΔΟΣ) και τις διμερείς πολιτικές σχέσεις (ΔΠΣ). Για τον έλεγχο των ΔΟΣ αξιοποιήθηκαν δημόσια οικονομικά στοιχεία/δεδομένα σχετικά με το διμερές εμπόριο και τα αποθέματα ΞΑΕ/ΑΞΕ των χωρών. Τοιουτοτρόπος, καθορίστηκαν τρεις εξαρτημένες μεταβλητές προς έλεγχο της σχέσης των STPRI των χωρών με την ποιότητα των ΔΟΣ (Πίνακας 4-2).

Πίνακας 4-2. Εξαρτημένες μεταβλητές κεντρικού ερωτήματος εμπειρικής μελέτης

Μεταβλητές ΔΟΣ	Ονομασία
Όγκος διμερούς εμπορίου	«ΟΕ»
Αποθέματα ελληνικών ΞΑΕ στην Αλβανία σύμφωνα με ΤΤΕ	«ΞΑΕ ΤΤΕ»
Αποθέματα ελληνικών ΑΞΕ στην Αλβανία σύμφωνα με ΒΟΑ	«ΑΞΕ ΒΟΑ»

Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίστηκε κατά τη διεκπεραίωση της εμπειρικής μελέτης, αφορούσε στη μέτρηση της ποιότητας, δηλαδή στην ποσοτικοποίηση, των ΔΠΣ. Για τον σκοπό αυτό εκπονήθηκε ένα μοντέλο αξιολόγησης των ΔΠΣ σε μορφή ετήσιου σκορ. Το συγκεκριμένο μοντέλο αφενός βασίστηκε στη μεθοδολογία αξιολόγησης του πολιτικού κινδύνου του κεφαλαίου 2, αφετέρου εστιάζει στο κυβερνητικό επίπεδο των ΔΠΣ σε συνάφεια με το ζητούμενο του μοντέλου της εταιρία Fitch Solutions, το οποίο αξιολογεί εάν η κυβέρνηση δύναται να διαμορφώσει και να υλοποιήσει την πολιτική της ατζέντα. Στο εν λόγω πλαίσιο, κατ' αρχάς προσδιορίστηκαν, μέσα από την θεωρητική προσέγγιση σχετικά με τη δομή των διμερών κρατικών σχέσεων και την ανάδειξη των κυριότερων χαρακτηριστικών πάνω στα οποία αυτές

οικοδομούνται, και εν συνεχεία αποτιμήθηκαν οι δύο θεμελιώδεις συνιστώσες των ΔΠΣ. Η πρώτη εκ των δυο αφορά στη διεξαγωγή επισκέψεων, συναντήσεων και επαφών, κυβερνητικών αξιωματούχων και διπλωματών, οι οποίες συμβάλουν στη διεύρυνση και εμβάθυνση της μεταξύ των χωρών συνεργασίας· ήτοι στην συνιστώσα «επικοινωνία». Η δεύτερη, στην οποία αποδίδεται και η μεγαλύτερη βαρύτητα, αφορά στην υπογραφή διμερών συμβάσεων (συμφωνιών, πρωτοκόλλων) και μνημονίων μεταξύ κυβερνητικών αξιωματούχων και διπλωματών, οι/τα οποίες/α παράγουν απτό πολιτικό αποτέλεσμα· ήτοι στην συνιστώσα «εμβάθυνση». Η συνολική αποτίμηση των δύο ανωτέρω συνιστωσών/εξαρτημένων μεταβλητών θα αποτελέσει την εξαρτημένη μεταβλητή «ΔΠΣ» (Πίνακας 4-3), προς έλεγχο της σχέσης των STPRI των χωρών με την ποιότητα των εν λόγω σχέσεων.

Πίνακας 4-3. Εξαρτημένες μεταβλητές κεντρικού ερωτήματος εμπειρικής μελέτης (συνέχεια)

Μεταβλητές ΔΠΣ	Ονομασία
Αποτίμηση συνιστώσας «επικοινωνία»	«Επικοινωνία»
Αποτίμηση συνιστώσας «εμβάθυνση»	«Εμβάθυνση»
Συνολική αποτίμηση συνιστωσών «επικοινωνία» και «εμβάθυνση» (ετήσιο σκορ ΔΠΣ)	«ΔΠΣ»

4.4 Μοντέλο αξιολόγησης ΔΠΣ

Για την ετήσια αποτίμηση της «επικοινωνίας» ως εξαρτημένη μεταβλητή, προσμετρήθηκαν έντεκα ανεξάρτητες μεταβλητές, σε κάθε μία από τις οποίες αποδόθηκε μοναδικός συντελεστής βαρύτητας εύρους τιμών από 1 έως 11, αυξητικά ανά μία μονάδα (Πίνακας 4-4).

Πίνακας 4-4. Ανεξάρτητες μεταβλητές και συντελεστές βαρύτητας αποτίμησης «επικοινωνίας»

Μεταβλητές	Συντελεστές βαρύτητας
Επίσημες επισκέψεις/επαφές Πρωθυπουργών (ΠΘ)/Προέδρων της Δημοκρατίας (ΠτΔ)	11
Συναντήσεις/Επαφές μεταξύ ΠΘ/ΠτΔ στο περιθώριο άλλης δράσης/πρωτοβουλίας	10
Επίσημες επισκέψεις/επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/Υφυπουργών Εξωτερικών	9
Επίσημες Επισκέψεις/επαφές λοιπών Υπουργών/Αναπληρωτών/Υφυπουργών	8

Μεταβλητές	Συντελεστές βαρύτητας
Συναντήσεις/Επαφές μεταξύ Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών στο περιθώριο άλλης δράσης/πρωτοβουλίας	7
Επίσημες επισκέψεις/επαφές λοιπών κυβερνητικών/κρατικών αξιωματούχων	6
Ανεπίσημες επισκέψεις/επαφές ΠΘ/ΠτΔ	5
Ανεπίσημες επισκέψεις/επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/Υφυπουργών	4
Συναντήσεις/Επαφές Διπλωματών με κυβερνητικούς αξιωματούχους	3
Συναντήσεις/Επαφές μεταξύ λοιπών κυβερνητικών αξιωματούχων – Υπουργών/Αναπληρωτών/Υφυπουργών με στελέχη λοιπών κρατικών φορέων – Τηλεφωνικές επικοινωνίες ΠΘ/ΠτΔ/ΥΠΕΞ	2
Λοιπές συναντήσεις/επαφές Διπλωματών	1

Η διαβάθμιση των ανωτέρω μεταβλητών (απόδοση των συντελεστών βαρύτητας) πραγματοποιήθηκε βάσει του θεσμικού επιπέδου του φορέα και του πλαισίου διεξαγωγής της «επικοινωνίας». Το υψηλότερο επίπεδο, το οποίο συνάμα παρουσιάζει συμβολικό χαρακτήρα, συνιστούν οι πολιτικοί αρχηγοί των δύο κρατών. Ομοίως, οι εκατέρωθεν επίσημες επισκέψεις των κυβερνητικών αξιωματούχων λαμβάνουν τη μεγαλύτερη βαρύτητα.

Σε συνάφεια με τα ανωτέρω, η διαβάθμιση των τριών ανεξάρτητων μεταβλητών που λήφθησαν υπόψη στην αποτίμηση της «εμβάθυνσης» πραγματοποιήθηκε βάσει των ζητημάτων διευθέτησης των συμφωνιών, καθώς και της δεσμευτικότητας που απορρέει από αυτές ως προς την ανάληψη νομικών ευθυνών/υποχρεώσεων (Πίνακας 4-5). Η απόδοση των συντελεστών βαρύτητας αφορά σε τρόπο όμοιο και σε συνέχεια των αντίστοιχων της «επικοινωνίας» (εύρος τιμών από 12 έως 14). Οι διακρατικές συμβάσεις που άπτονται ζητημάτων εθνικών-ζωτικών συμφερόντων λαμβάνουν τον υψηλότερο συντελεστή.

Πίνακας 4-5. Ανεξάρτητες μεταβλητές και συντελεστές βαρύτητας αποτίμησης «εμβάθυνσης»

Μεταβλητές	Συντελεστές βαρύτητας
Υπογραφή Μείζονων Διακρατικών Συμφωνιών	14
Υπογραφή Διακρατικών Συμφωνιών/Πρωτοκόλλων	13

4.5 Αξιολόγηση παραγόντων έντονης διακύμανσης ΔΠΣ

Με σκοπό τη διερεύνηση του δεύτερου ερωτήματος, δηλαδή τον προσδιορισμό των ιδιαίτερων παραγόντων οι οποίοι είναι ικανοί να προκαλέσουν έντονες διακυμάνσεις στην ποιότητα των ΔΠΣ των χωρών, αρχικά, αξιοποιήθηκε το υλικό του Πίνακα 2 του Παραρτήματος. Συγκεκριμένα, το σύνολο των πολιτικών αποφάσεων, δράσεων, πρωτοβουλιών και γεγονότων που αποδελτιώθηκε και αποτυπώθηκε χρονολογικά στον ανωτέρω πίνακα, αναλύθηκε σε παράγοντες και συναφή ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος των χωρών (Πίνακας 4-6), βάσει της φύσης/προέλευσής του. Παράλληλα, αποτιμήθηκε θετικά (+) ή αρνητικά (-) ανάλογα με τον αντίκτυπο στις ΔΠΣ.

Πίνακας 4-6. Παράγοντες και ζητήματα σχετικά με τις πολιτικές σχέσεις Ελλάδας-Αλβανίας

Παράγοντες	Ζητήματα
Εσωτερική Πολιτική και Κοινή Γνώμη (ΕΠ)	Αμφισβήτηση Αλβανικής Επικράτειας (ΑΑΕ)
Διεθνείς Οργανισμοί/Πρωτοβουλίες (ΔΟΠ)	Ελληνική Εθνική Μειονότητα (ΕΕΜ)
Μετανάστευση/Μειονότητες (ΜΜ)	Στρατιωτικά Κοιμητήρια Ελλήνων Πεσόντων (ΣΚΕ)
Γεωγραφική Εγγύτητα (ΓΕ)	Μεταναστευτικό (Μ)
Ιστορικό και Πολιτισμικό Υπόβαθρο (ΙΠΥ)	Οριοθέτηση Θαλάσσιων Ζωνών (ΘΘΖ)
	Ευρωπαϊκή Προοπτική Αλβανίας/Διεθνών Οργανισμών (ΕΠΑ)
	Διασυνοριακή Συνεργασία (ΔΣ)
	Στρατηγική Συμφωνία Διευθέτησης Διμερών Ζητημάτων (ΣΣ)
	Τσάμηδες (Τ)

Η επιλογή των παραγόντων βασίστηκε στο θεωρητικό υπόβαθρο των διμερών κρατικών σχέσεων του κεφαλαίου 3. Συνοπτική περιγραφή των εν λόγω παραγόντων πραγματοποιείται στον Πίνακα 4-7. Η ανάλυση των ζητημάτων κοινού ενδιαφέροντος πραγματοποιείται στην ενότητα 5.1 του επόμενου κεφαλαίου.

Πίνακας 4-7. Ανάλυση παραγόντων πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας περιόδου 2009-2019

Παράγοντες	Ερμηνεία Πολιτικές/ά αποφάσεις/δράσεις/πρωτοβουλίες/ γεγονότα που αφορούν/οφείλονται
Εσωτερική Πολιτική και Κοινή Γνώμη	στο εσωτερικό της χώρας, συναφή/είς, ή μη, με τους πολίτες αυτής, με αντίκτυπο στις ΔΠΣ
Διεθνείς Οργανισμοί/Πρωτοβουλίες	στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών ή συναφών πρωτοβουλιών, με αντίκτυπο στις ΔΠΣ
Μετανάστευση/Μειονότητες	στην παρουσία/μετακίνηση πολιτών της μίας χώρας στην άλλη και στις εθνικές μειονότητες
Γεωγραφική Εγγύτητα	στα εγγενή προς διαβούλευση και διευθέτηση θέματα
Ιστορικό και Πολιτισμικό Υπόβαθρο	σε ιστορικές/πολιτισμικές καταβολές ή αποσκοπούν στην αναθεώρησή τους

Εν συνεχεία, επιλέχθηκε και υπολογίστηκε η εξαρτημένη μεταβλητή «τριμηνιαίο σκορ ΔΠΣ», η οποία καλύπτει την απαίτηση μεγαλύτερης ακρίβειας για την ανάδειξη του ζητούμενου του εν λόγω ερωτήματος, σε αντίθεση με το ετήσιο σκορ ΔΠΣ. Με σκοπό τον προσδιορισμό της «μέσης» διακύμανσης, δηλαδή της αστάθειας, της ποιότητας των ΔΠΣ, υπολογίστηκε η μεταβλητότητα του «τριμηνιαίου σκορ ΔΠΣ», βάσει των συναφών αποτελεσμάτων του αντίστοιχου θηκογράμματος (box plot) και της περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης της εν λόγω μεταβλητής. Προκειμένου την απάντηση του δεύτερου ερωτήματος, πραγματοποιήθηκε αντιστοίχιση/συσχέτιση και αξιολόγηση των παραγόντων που αφορούν στα τρίμηνα των οποίων οι τιμές της μεταβλητής «τριμηνιαίο σκορ ΔΠΣ» είναι μικρότερες ή μεγαλύτερες της μέσης τιμής της (mean) ± την τυπική της απόκλιση (standard deviation).

5 Εμπειρική μελέτη περίπτωσης

Ο αντικειμενικός σκοπός που τίθεται στο συγκεκριμένο κεφάλαιο είναι διττός. Σε πρώτη φάση, εξετάζεται εάν οι μεταβολές στους δείκτες αξιολόγησης πολιτικού κινδύνου των χωρών Ελλάδας και Αλβανίας, όπως αυτοί αποτυπώνονται από την εταιρία αναλύσεων Fitch Solutions, σχετίζονται με τις μεταβολές στην ποιότητα των διμερών οικονομικών και πολιτικών τους σχέσεων. Επομένως, απαντάται το κεντρικό ερώτημα της παρούσας διπλωματικής εργασίας, το οποίο συνίσταται στο εάν ο πολιτικός κίνδυνος δύναται να αποτελέσει ένδειξη της ποιότητας των διμερών κρατικών σχέσεων.

Σε δεύτερη φάση, πραγματοποιείται η ανάλυση και αποτίμηση των πολιτικών γεγονότων, δράσεων και πρωτοβουλιών του χρονολογίου του Πίνακα 2 του Παραρτήματος σε παράγοντες και, εν συνεχεία, η αξιολόγησή τους σύμφωνα με τις διακυμάνσεις στην ποιότητα των ΔΠΣ. Τοιουτοτρόπως, απαντάται το δεύτερο ερώτημα της εργασίας που συνίσταται στον προσδιορισμό των ιδιαίτερων παραγόντων, ικανών να προκαλέσουν έντονες διακυμάνσεις στην ποιότητα των διμερών πολιτικών σχέσεων των δύο χωρών και συναφώς διεκπεραιώνεται και το δεύτερο ζητούμενο.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμη μία ιστορική επισκόπηση των πολιτικών και οικονομικών σχέσεων των δύο χωρών από την ίδρυση του σύγχρονου αλβανικού κράτους το 1913 έως και τις μέρες μας. Τοιουτοτρόπως, επιδιώκεται ο προσδιορισμός των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της μεταξύ των χωρών «σχέσης», προϊόντος του χρόνου, ώστε να καθορισθεί, αντίστοιχα, η φύση (συγκρουσιακή – προνομιούχα) και το επίπεδο (επιμέρους διαβάθμιση) της «σχέσης» αυτής. Παράλληλα, πραγματοποιείται η ανάδειξη και συνοπτική ανάλυση των ζητημάτων κοινού ενδιαφέροντος που διαμορφώνουν την πολιτική ατζέντα των κυβερνήσεων. Αμφότερα τα ανωτέρω συμβάλλουν αφενός στην πληρέστερη κατανόηση του πλαισίου διεξαγωγής της παρούσας εμπειρική μελέτης, αφετέρου αξιοποιούνται για την εξαγωγή συναφών συμπερασμάτων στην συνέχεια.

5.1 ΔΠΣ Ελλάδας-Αλβανίας

Από τις απαρχές της συνύπαρξης των χωρών, οι μεταξύ τους ΔΠΣ χαρακτηρίζονται, αν μη τι άλλο, ως πολύπλοκες, παρουσιάζοντας σημαντικές διακυμάνσεις τόσο στην κατεύθυνση όσο και στην έντασή τους. Μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1970, οι πολιτικές σχέσεις της Ελλάδας με την Αλβανία ήταν ξεκάθαρα συγκρουσιακές, ως αποτέλεσμα πολιτικών γεγονότων και αποφάσεων τριών επιμέρους ιστορικών περιόδων.

Η πρώτη ξεκινάει αμέσως μετά την αναγνώριση και τον καθορισμό των συνόρων του νεοσύστατου αλβανικού κράτους από τις μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις της εποχής (Cela et al., 2018). Τα σημαντικότερα ζητήματα προστριβής μεταξύ των δύο χωρών συνοψίζονται στην αμοιβαία αμφισβήτηση της συναφούς αλβανικής επικράτειας καθώς και στις εκατέρωθεν μεροληπτικές πολιτικές δράσεις εις βάρος των εθνικών μειονοτήτων που προέκυψαν.

Η ελληνική πλευρά ισχυρίζεται ότι από τη σύσταση του αλβανικού κράτους, η Ελληνική Εθνική Μειονότητα (ΕΕΜ) στη γείτονα χώρα υφίσταται συνεχείς πιέσεις εκπατρισμού και αφομοίωσης/συγχώνευσης με τον ντόπιο πληθυσμό. Επιπρόσθετα, η πάγια θέση της Αλβανίας να αναγνωρίζει την ελληνική μειονότητα αποκλειστικά σε μία συγκεκριμένη «γεωγραφική ζώνη», κατά παράβαση της απόφασης της Κοινωνίας των Εθνών του 1921, στερεί από το σύνολο των Ελλήνων που κατοικούν εκτός της εν λόγω περιοχής την ένταξή τους στο καθεστώς μειονότητας και παραβιάζει τα συναφή τους δικαιώματα (Vickers et al., 2010).

Η δεύτερη περίοδος αφορά στον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο. Οι δύο χώρες βρέθηκαν σε σύγκρουση όταν η εκ των αλβανικών εδαφών ορμώμενη Ιταλία εισέβαλε στην Ελλάδα τον Οκτώβρη του 1940. Από το εν λόγω γεγονός, πηγάζουν μερικά ακόμα σοβαρά ζητήματα των ελληνοαλβανικών σχέσεων, αυτό του εμπόλεμου (εμπόλεμης κατάστασης) μεταξύ των δύο χωρών, των Τσάμηδων (μουσουλμάνοι αλβανικής καταγωγής, που ήταν εγκατεστημένοι σε περιοχές πλησίον των συνόρων) και της κατασκευής στρατιωτικού νεκροταφείου στην Αλβανία, προς τιμή των Ελλήνων πεσόντων του αλβανικού μετώπου στον αγώνα κατά του φασισμού.

Βάσει βασιλικού διατάγματος του 1940 (ΦΕΚ Α΄ 379, 10.11.1940), ως συνέχεια του αναγκαστικού νόμου 2636/1940 του καθεστώτος Μεταξά, η Αλβανία ορίστηκε ως εχθρικό προς την Ελλάδα κράτος. Το 1987 ανακοινώθηκε μεν κατάργηση του εμπόλεμου με υπουργική απόφαση της τότε κυβέρνησης, αλλά τυπικά/νομικά δεν επήλθε άρση, αφού μια τέτοια πράξη θα έπρεπε να επικυρωθεί από τη βουλή των Ελλήνων (Vickers, 2002).

Όσον αφορά το ζήτημα των Τσάμηδων, η αλβανική πλευρά ισχυρίζεται ότι εκδιώχθηκαν αδικώς και βιαίως και αξιώνει την αποκατάσταση των περιουσιών τους αλλά και οικονομικές αποζημιώσεις. Σε αντίθεση, η ελληνική πλευρά δεν αναγνωρίζει ότι υφίσταται τέτοιο ζήτημα (Barjaba, 2004). Υποστηρίζει ότι οι περιουσίες που δημεύτηκαν αφορούσαν στους δωσίλογους Τσάμηδες που καταδικάστηκαν λόγω αντεθνικής δράσης κατά την περίοδο της γερμανικής κατοχής, και οι οποίοι εγκατέλειψαν τη χώρα οικειοθελώς ακολουθώντας τις αποχωρούσες δυνάμεις κατοχής για να γλιτώσουν την εκτέλεση. Οι υπόλοιποι Τσάμηδες, η πλειοψηφία, είναι είτε Αλβανοί που ζούσαν ανέκαθεν στην Αλβανία είτε Έλληνες πολίτες που εκχριστιανίστηκαν και αφομοιώθηκαν (ΥΠΕΞ, 2016).

Η τρίτη περίοδος, αυτή του ψυχρού πολέμου, βρίσκει τις δύο χώρες για μία ακόμα φορά σε αντίπαλα στρατόπεδα. Στην ήδη υπάρχουσα συγκρουσιακή κληρονομιά προστέθηκε και η ιδεολογική περιχαράκωση, διακόπτοντας κάθε δίαυλο επικοινωνίας και καθιστώντας τις μεταξύ τους σχέσεις ιδιαίτερα τεταμένες μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1970.

Μετά την αποκατάσταση των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών το 1971, η Ελλάδα έθεσε το αίτημα στην Αλβανία για την εκσκαφή των λειψάνων των Ελλήνων πεσόντων και την κατασκευή στρατιωτικού νεκροταφείου προς τιμήν τους σε αλβανικό έδαφος. Παρόλες τις επαφές και διαβουλεύσεις για περισσότερο από τριάντα πέντε χρόνια, τελικά, η δυσπιστία της αλβανικής πλευράς περί ελληνικού αλυτρωτισμού κάμφθηκε το 2009, όταν η Ελλάδα συναίνεσε στην επικύρωση τόσο της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ των ευρωπαϊκών κοινοτήτων και της Αλβανίας όσο και του πρωτοκόλλου ένταξης αυτής στους κόλπους του NATO (Dervishi, 2019).

Με το πέρας του ψυχρού πολέμου και την πτώση του κουμμουνιστικού καθεστώτος στην Αλβανία, προέκυψε ένα νέο ζήτημα στην ατζέντα των δύο χωρών, αυτό του μαζικού μεταναστευτικού κύματος προς την Ελλάδα. Η αυξημένη παρουσία Αλβανών οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα έθεσε τέλος σε μια μακρά περίοδο έντονου απομονωτισμού μεταξύ των δύο λαών και αδιαμφησβήτητα ωφέλησε αμφότερες τις οικονομίες των χωρών. Εντούτοις, αναδείχθηκαν αρκετές δυσκολίες αναφορικά με την αποδοχή και ένταξη των Αλβανών στην ελληνική κοινωνία αλλά και από τη γενικότερη μεροληπτική συμπεριφορά εις βάρος τους (Lazaridis & Psimmenos, 2000).

Το πιο πρόσφατο ζήτημα που έχει προκύψει στις ελληνοαλβανικές σχέσεις αφορά στην οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών. Καίτοι το 2009 υπογράφηκε συμφωνία που προέβλεπε τη διευθέτηση των θαλάσσιων συνόρων και την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, το 2010 το συνταγματικό δικαστήριο της Αλβανίας την έκρινε άκυρη. Υποστηρίχτηκε πως η εν λόγω

συμφωνία παραβίαζε τόσο το σύνταγμα της Αλβανίας όσο και τη σύμβαση-συνθήκη του ΟΗΕ για το δίκαιο της θάλασσας του 1982, θέτοντας σε αμφισβήτηση την εδαφική της ακεραιότητα (Ndoj, 2015). Συγκεκριμένα, η αναγνώριση υφαλοκρηπίδας στους νησιωτικούς σχηματισμούς βόρεια της Κέρκυρας, όπως προβλεπόταν στη συμφωνία, κρίθηκε παράτυπη και επιζήμια για τα αλβανικά συμφέροντα, καθώς επίσης και η αντιπροσωπεία που συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις δεν είχε λάβει επίσημα την άδεια του Προέδρου της Δημοκρατίας (Βαληνάκης, 2012). Έκτοτε, παρά την αμοιβαία επιθυμία επίστευσης των διαδικασιών θέσπισης αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (ΑΟΖ) στο θαλάσσιο χώρο του Ιονίου, οι θέσεις των δύο χωρών δεν έχουν διαφοροποιηθεί και οι μεταξύ τους διαπραγματεύσεις δεν έχουν αποδώσει από πολιτικό αποτέλεσμα.

5.2 ΔΟΣ Ελλάδας-Αλβανίας

Μέχρι και την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος στην Αλβανία, τα σύνορα των δύο χωρών λειτουργούσαν ως φυσικό εμπόδιο που, ουσιαστικά, απέκλειε κάθε προσπάθεια κοινωνικο-πολιτιστικής αλληλεπίδρασης αλλά και εγκαθίδρυσης οικονομικών και εμπορικών συνεργασιών. Από το 1994 και έπειτα, η Ελλάδα συνιστά έναν από τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας, συγκαταλέγεται ανάμεσα στους κυριότερους ξένους επενδυτές στην όμορη χώρα, αποτελεί οικοδέσποινα χώρα για χιλιάδες Αλβανούς οικονομικούς μετανάστες και βρίσκεται στην κορυφή της λίστας ως πηγή εμβασμάτων (Christodoulakis & Petrakos, 1997), (Sullari & Nasto, 2019), (Μοσχόβης & Γρίμπας, 2020).

Η διαμορφωθείσα οικονομική διάσταση των διμερών σχέσεων δύναται να χαρακτηριστεί ωφέλιμη και για τις δύο χώρες, παρόλο που οι δυνατότητες εμπορικών και επενδυτικών ροών δεν έχουν πλήρως αξιοποιηθεί (Chionis & Liargonas, 2002), (Cela et al., 2018). Όντας μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η Ελλάδα αποτελεί για την Αλβανία τον στρατηγικό εταίρο και αρωγό στη διαδικασία τόσο της μετάβασης προς μια βιώσιμη ανοικτή οικονομία όσο και της αναβάθμισης των υποδομών της, ικανών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των διεθνών αγορών. Παράλληλα, κυρίως μέσω τραπεζικών επενδύσεων και ιδιωτικοποιήσεων σημαντικών αλβανικών βιομηχανιών από ελληνικές εταιρίες, η Ελλάδα ενισχύει την παρουσία και την ανταγωνιστικότητά της στην περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης και δράττει των ευκαιριών για την προώθηση των εθνικών της συμφερόντων.

5.3 Αξιολόγηση διμερών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας

Συμπερασματικά, μετά το 1971 και την αποκατάσταση των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών, αλλά κυρίως μετά το 1987 και την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος στην Αλβανία, η κατεύθυνση των διμερών τους σχέσεων τόσο σε πολιτικό όσο και οικονομικό επίπεδο άρχισε σταδιακά να αντιστρέφεται. Αρχής γενομένης από την υπογραφή του συμφώνου φιλίας, συνεργασίας, καλής γειτονίας και ασφαλείας του 1996, την μετέπειτα υπογραφή πληθώρας διμερών διακρατικών συμφωνιών, την ελληνική υποστήριξη και αρωγή στην ευρωπαϊκή ενταξιακή προοπτική της Αλβανίας, καθώς και την ένταξη της Αλβανίας στη νατοϊκή συμμαχία το 2009, ουσιαστικά κάθε εκατέρωθεν εδαφική αμφισβήτηση εγκαταλείφθηκε, με τις διμερείς σχέσεις των χωρών να αναβαθμίζονται σημαντικά και να εδραιώνονται σε «προνομιούχες». Η εξέλιξη της «σχέσης» των δύο χωρών παρουσιάζεται συγκεντρωτικά στον Πίνακα 5-1.

Πίνακας 5-1. Αξιολόγηση διμερών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας

Περίοδος	«Σχέση»
1913 – 1939	Συγκρουσιακή: αντιπαλότητα
1940 – 1970	Συγκρουσιακή: αντιπαλότητα – εχθρότητα
1971 – 1986	Συγκρουσιακή: αντιπαλότητα – ανταγωνιστική σχέση
1987 – 1995	Συγκρουσιακή: ανταγωνιστική σχέση – Προνομιούχα: φιλία
1996 – 2019	Προνομιούχα: ιδιαίτερη σχέση

Εντούτοις, δεν παύουν τα μείζονα πολιτικά ζητήματα, όσο παραμένουν αδιευθέτητα, να εργαλειοποιούνται με σκοπό την εξυπηρέτηση εσωτερικών πολιτικών σκοπιμοτήτων. Η εν λόγω πρακτική έχει κατά καιρούς οδηγήσει σε ένταση και περιορισμένης κλίμακας κρίσεις, με σημαντικά χρονικά διαστήματα στασιμότητας ή ακόμα και οπισθοδρόμησης των διμερών πολιτικών σχέσεων. Σοβαρό μερίδιο ευθύνης στην ανωτέρω εξέλιξη, φέρουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ) των δύο χωρών. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, στοχευμένα αναδεικνύουν, ενισχύουν και συσχετίζουν εκατέρωθεν σποραδικά περιστατικά και εκδηλώσεις μισαλλοδοξίας με παλαιότερα πολιτικά ζητήματα προστριβής. Τοιουτοτρόπως, στερεότυπα και προκαταλήψεις του παρελθόντος συντηρούνται με τρόπο συστηματικό, διακινδυνώνοντας ένα κλίμα δυσπιστίας και αμοιβαίας έλλειψης εμπιστοσύνης στην κοινή γνώμη των δύο χωρών (Sashenka & Dritan, 2015), (Armakolas, 2013). Η παγιοποίηση των εν λόγω συνθηκών ευνοεί την πολιτική αντιπαράθεση και πόλωση, καθιστά τους πολίτες αντικείμενο εκμετάλλευσης λαϊκίστικων

κομματικών στρατηγικών χειραγώγησης και, εν τέλει, οδηγεί σε περιόδους τεχνητής ύφεσης των διμερών πολιτικών σχέσεων.

5.4 Ανάλυση STPRI Ελλάδας-Αλβανίας

Δεδομένου ότι στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης θα διερευνηθούν οι διμερείς σχέσεις των χωρών σε βάθος έντεκα ετών (2009-2019), αξιοποιείται μόνο ο STPRI. Αναλυτικά οι τιμές του STPRI και των στοιχείων του για την Ελλάδα και την Αλβανία, τη χρονική περίοδο από το 2009 έως το 2019, απεικονίζονται στους Πίνακες 5-2 και 5-3, αντίστοιχα.

Πίνακας 5-2. Τιμές STPRI Ελλάδας σύμφωνα με Fitch Solutions

Χώρα	Έτος	STPRI	Policy-Making Process	Social Stability	Security / External Threats	Policy Continuity
Ελλάδα	2009	63.5	53.3	42.5	73.3	85.0
	2010	58.1	60.0	27.5	70.0	75.0
	2011	40.4	40.0	15.0	66.7	40.0
	2012	40.4	40.0	15.0	66.7	40.0
	2013	40.4	40.0	15.0	66.7	40.0
	2014	52.1	60.0	45.0	63.3	40.0
	2015	54.2	56.7	50.0	60.0	50.0
	2016	52.5	53.3	45.0	56.7	55.0
	2017	59.6	60.0	55.0	63.3	60.0
	2018	61.0	60.0	57.5	66.7	60.0
	2019	65.2	66.7	62.5	66.7	65.0

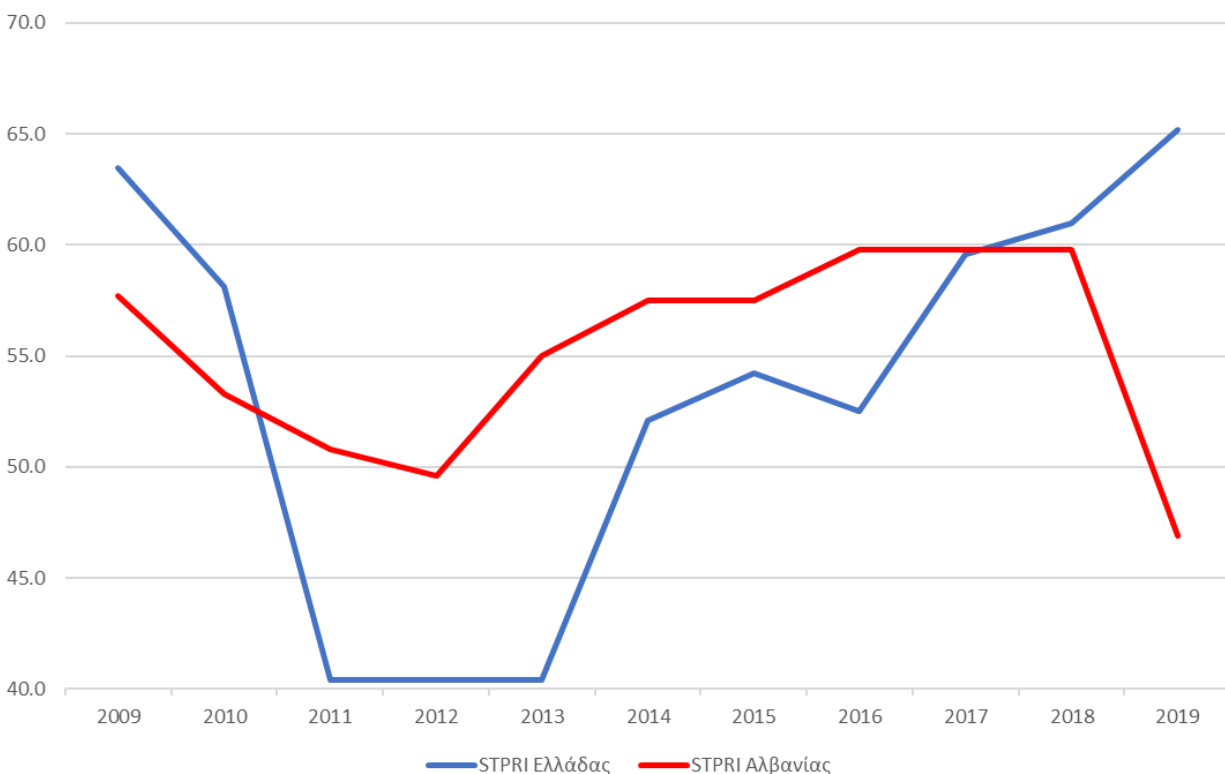
Παρατηρώντας την εξέλιξη του STPRI της Ελλάδας (δηλαδή τις προβλέψεις των σχετικών με τη σταθερότητα του πλαισίου επενδύσεων κινδύνων) διαπιστώνουμε ότι η εταιρία Fitch Solutions εκτίμησε τα χαμηλότερα επίπεδα πολιτικού κινδύνου της χώρας στην αρχή (2009) και στο τέλος (2019) της περιόδου αναφοράς. Στο ενδιάμεσο διάστημα ξεχωρίζει η πρόβλεψη για σημαντική αύξηση του τελευταίου μετά το 2010. Οι εκτιμήσεις για το υψηλότερο επίπεδο πολιτικού κινδύνου διαρκούν τρία χρόνια (2011-2013), αποδιδόμενες, κυρίως, στην έλλειψη κοινωνικής σταθερότητας. Το εν λόγω στοιχείο (social stability) αποτελεί αντιπροσωπευτική ένδειξη της βαθιάς οικονομικής ύφεσης που βίωνε η χώρα τη συγκεκριμένη περίοδο, η οποία περιόριζε τις

πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης και αύξανε την αντιπαράθεση κατά τη νομοθέτηση και εφαρμογή τους. Από το 2014 και μετά οι προβλέψεις έκαναν λόγο για σταδιακή αποκατάσταση της σταθερότητας.

Πίνακας 5-3. Τιμές STPRI Αλβανίας σύμφωνα με Fitch Solutions

Χώρα	Έτος	STPRI	Policy-Making Process	Social Stability	Security / External Threats	Policy Continuity
Αλβανία	2009	57.7	46.7	47.5	76.7	60.0
	2010	53.3	36.7	40.0	76.7	60.0
	2011	50.8	36.7	40.0	76.7	50.0
	2012	49.6	36.7	35.0	76.7	50.0
	2013	55.0	50.0	45.0	70.0	55.0
	2014	57.5	53.3	45.0	76.7	55.0
	2015	57.5	53.3	45.0	76.7	55.0
	2016	59.8	60.0	47.5	76.7	55.0
	2017	59.8	60.0	47.5	76.7	55.0
	2018	59.8	60.0	47.5	76.7	55.0
	2019	46.9	40.0	37.5	70.0	40.0

Παρατηρώντας την εξέλιξη του STPRI της Αλβανίας διαπιστώνουμε ότι οι εκτιμήσεις της εταιρία Fitch Solutions, σε συνάφεια με αυτές της Ελλάδας, αφορούσαν σε μία αύξηση του πολιτικού κινδύνου της χώρας (2010-2012), αλλά πιο ομαλή, μικρότερου βαθμού και με γρηγορότερη ανάκαμψη. Επιπρόσθετα, και σε πλήρη αντίθεση με τις ελληνικές προβλέψεις, το υψηλότερο επίπεδο πολιτικού κινδύνου εντοπίζεται στο τέλος της περιόδου αναφοράς (2019). Η εν λόγω εκτίμηση βασίστηκε, κυρίως, στο στοιχείο «διαδικασία χάραξης πολιτικής» (policy-making process), δηλαδή στην πρόβλεψη περί αδυναμίας της αλβανικής ηγεσίας να ανταποκριθεί στα καθήκοντά της (διαμόρφωση πολιτικών, νομοθέτηση και διακυβέρνηση). Η εξέλιξη των STPRI των δύο χωρών παρουσιάζεται, συγκριτικά, στο Γράφημα 5-1.

Γράφημα 5-1. Εξέλιξη STPRI Ελλάδας-Αλβανίας περιόδου 2009-2019

5.5 Έλεγχος ΔΟΣ Ελλάδας-Αλβανίας περιόδου 2009-2019

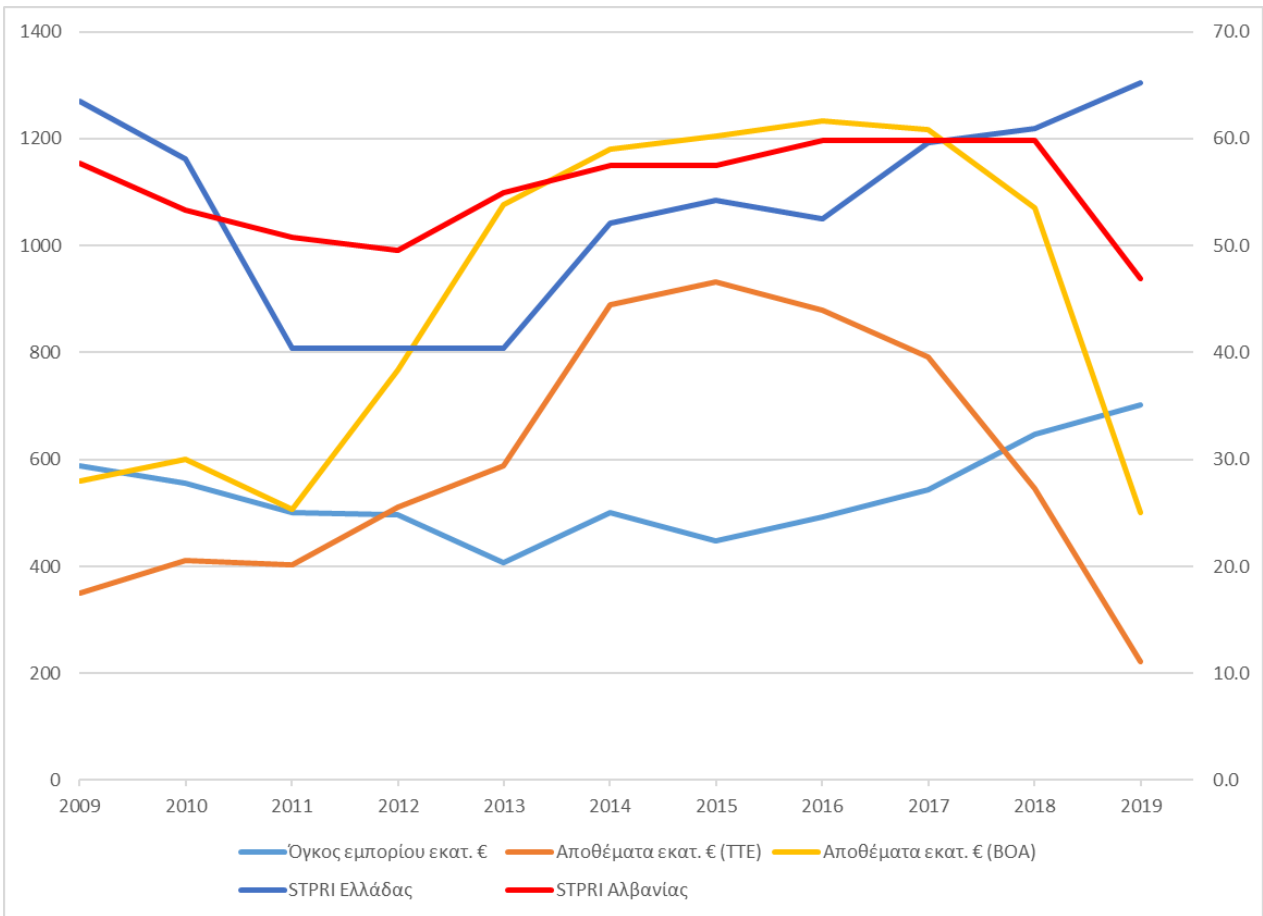
Για τον έλεγχο της συνάφειας των ΔΟΣ με τους STPRI των χωρών αξιοποιήθηκαν δημόσια στατιστικά δεδομένα που αφορούν στις διμερείς εμπορικές/οικονομικές συναλλαγές και στα αποθέματα ελληνικών ΞΑΕ / ΑΞΕ στην Αλβανία (Πίνακας 5-4). Τα εν λόγω δεδομένα αντλήθηκαν από την Eurostat και από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤΤΕ) / Bank of Albania (BOA), αντίστοιχα.

Πίνακας 5-4. Διμερές εμπόριο Ελλάδας-Αλβανίας σύμφωνα με Eurostat (Dataset: DS-057009 - EU trade since 1988 by CPA 2008) και ΞΑΕ/ΑΞΕ σύμφωνα με ΤΤΕ/BOA

Έτος	Όγκος εμπορίου εκατ. €	Αποθέματα ελληνικών ΞΑΕ στην Αλβανία εκατ. € (ΤΤΕ)	Αποθέματα ελληνικών ΑΞΕ στην Αλβανία εκατ. € (BOA)
2009	587.49	350.10	559.93
2010	555.25	411.99	601.05
2011	500.75	402.29	507.45
2012	496.92	511.77	766.54

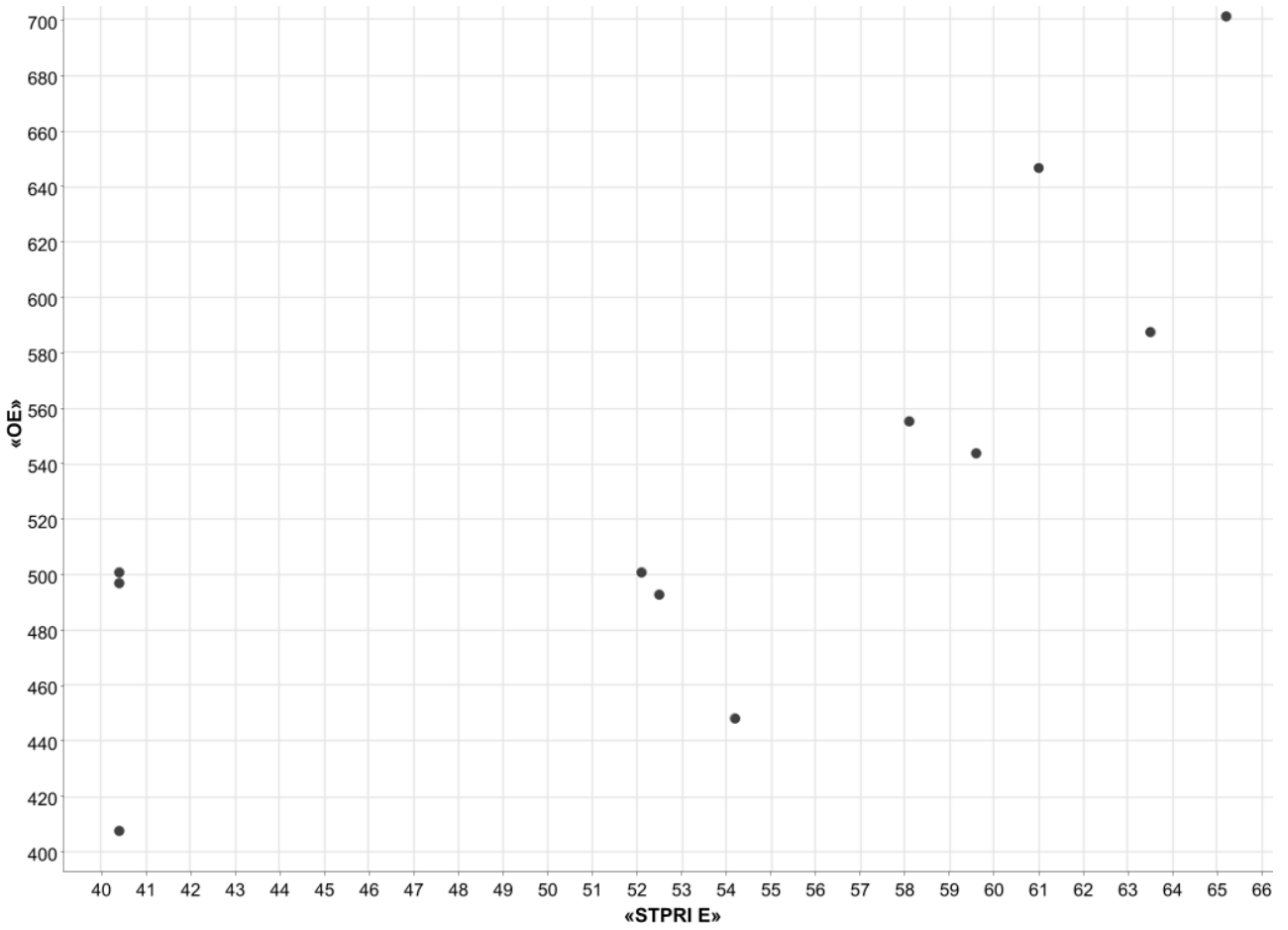
Έτος	Όγκος εμπορίου εκατ. €	Αποθέματα ελληνικών ΞΑΕ στην Αλβανία εκατ. € (ΤΤΕ)	Αποθέματα ελληνικών ΑΞΕ στην Αλβανία εκατ. € (ΒΟΑ)
2013	407.52	589.00	1075.89
2014	500.76	888.85	1179.58
2015	448.05	931.66	1204.82
2016	492.72	878.99	1232.61
2017	543.77	791.50	1216.82
2018	646.69	545.53	1071.59
2019	701.40	221.41	500.18

Όσον αφορά τον όγκο των διμερών εμπορικών/οικονομικών συναλλαγών των χωρών, παρατηρείται σταδιακή πτώση από το 2009 έως το 2013, ενώ αύξηση αντίστοιχα από το 2014 έως το 2019 , πλην του έτους 2015. Αντίθετα, τα αποθέματα ελληνικών ΞΑΕ/ΑΞΕ στην Αλβανία παρουσιάζουν σημαντική αύξηση από το 2009 έως το 2015-16, πλην του έτους 2011, και εν συνεχεία πτώση σε επίπεδα χαμηλότερα του 2009. Συγκριτικά η εξέλιξη των ΔΟΣ με τις τιμές των STPRI των χωρών απεικονίζεται στο Γράφημα 5-2.

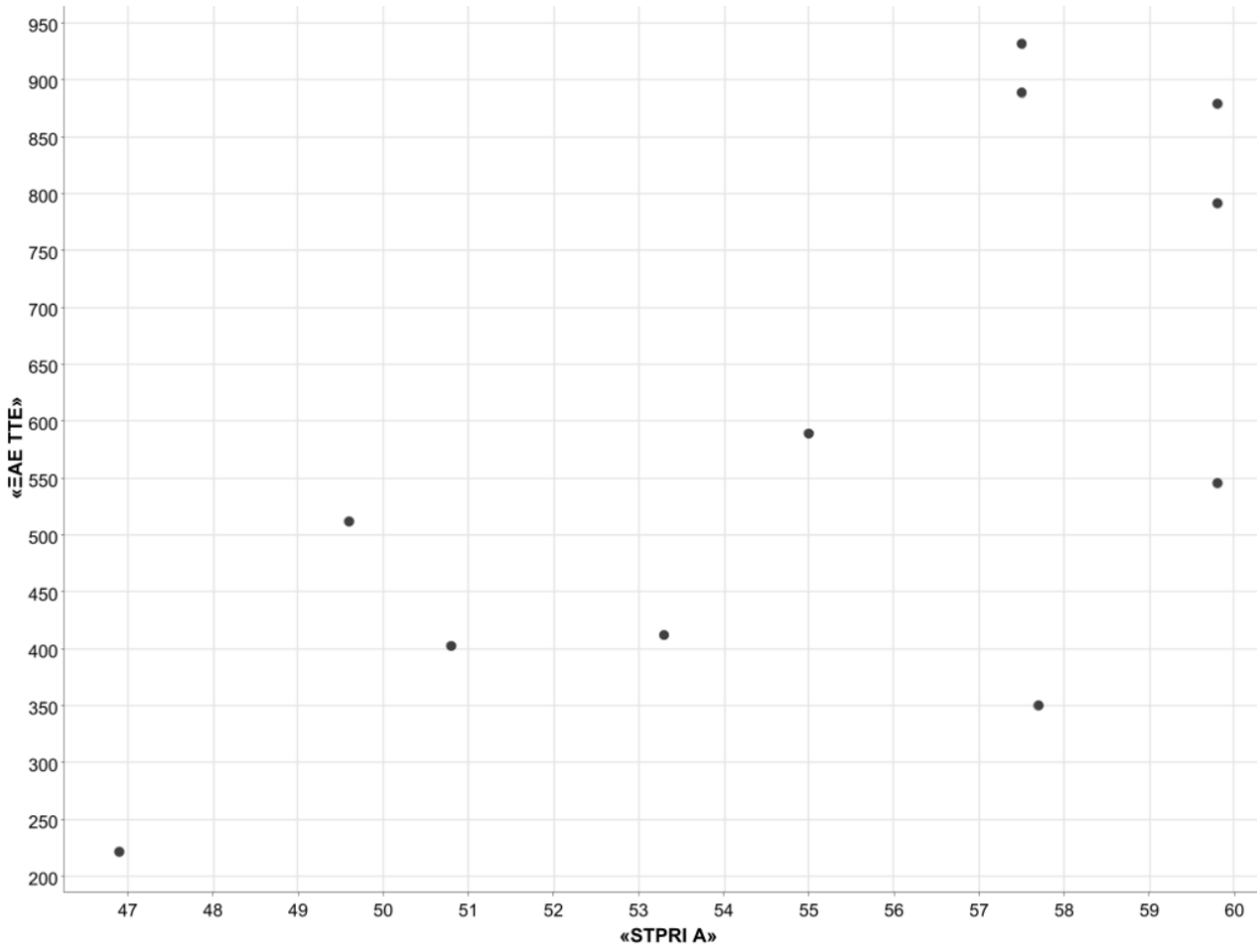

Γράφημα 5-2. Εξέλιξη STPRI και ΔΟΣ Ελλάδας-Αλβανίας περιόδου 2009-2019

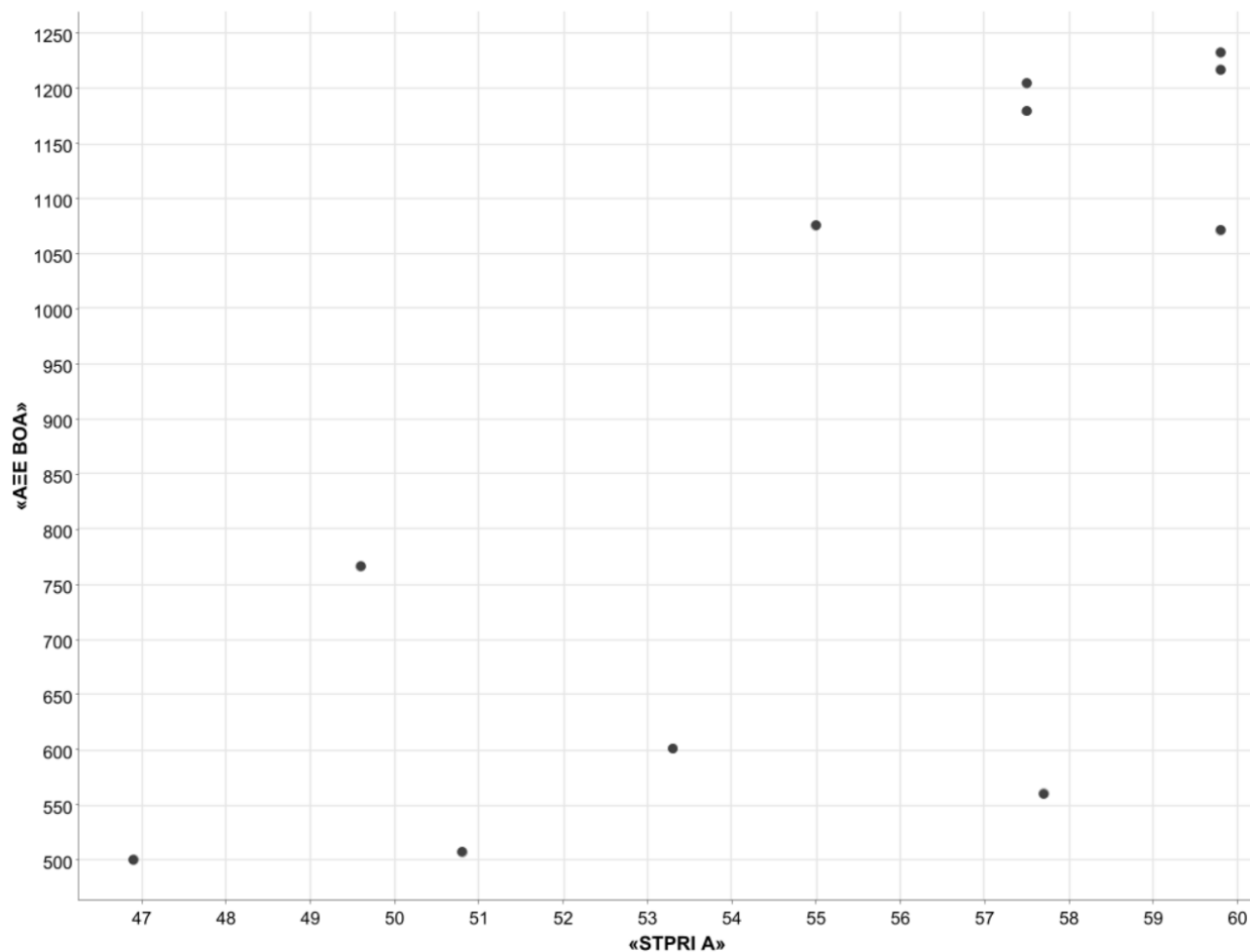
Η συνάφεια που παρατηρείται στην εξέλιξη του STPRI της Ελλάδας (ανεξάρτητη μεταβλητή «STPRI E») με τον όγκο διμερούς εμπορίου (εξαρτημένη μεταβλητή «OE») και του STPRI της Αλβανίας (ανεξάρτητη μεταβλητή «STPRI A») με τα αποθέματα ελληνικών ΞΑΕ/ΑΞΕ στη χώρα (εξαρτημένες μεταβλητές «ΞΑΕ ΕΤΕ» και «ΑΞΕ ΒΟΑ») συνηγορεί στην περαιτέρω διερεύνηση των εν λόγω σχέσεων. Ο έλεγχος για την ύπαρξη γραμμικής σχέσης μεταξύ των ανωτέρω ζευγών μεταβλητών πραγματοποιήθηκε με τη δημιουργία των αντίστοιχων γραφημάτων διασποράς (scatterplots).

Γράφημα 5-3. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI E» και «OE»

Γράφημα 5-4. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI A» και «ΞΑΕ ΤΤΕ»

Γράφημα 5-5. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI A» και «ΑΞΕ ΒΟΑ»

Κατόπιν του οπτικού ελέγχου των γραφημάτων διασποράς και τη διαπίστωση της γραμμικότητας των προς εξέταση ζευγών μεταβλητών (Γραφήματα 5-3, 5-4, 5-5), πραγματοποιήθηκε ανάλυση γραμμικής συσχέτισης (linear correlation), με τα κάτωθι στατιστικά σημαντικά (p -value<0.05) αποτελέσματα (Πίνακας 5-5).

Πίνακας 5-5. Αποτελέσματα γραμμικής συσχέτισης μεταβλητών STPRI και ΔΟΣ

Ζεύγιοι μεταβλητών		Correlation Value	p Value	Ερμηνεία
«STPRI E»	«OE»	0.77	0.006	Στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα
«STPRI A»	«ΞΑΕ ΕΤΕ»	0.69	0.019	Στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα
«STPRI A»	«ΑΞΕ ΒΟΑ»	0.75	0.008	Στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα

Οι τιμές του συντελεστή συσχέτισης Pearson (correlation value) υποδηλώνουν, στο σύνολο τους, θετικά δυνατές σχέσεις. Αναλυτικότερα, προκύπτουν τα κάτωθι:

1. Η αύξηση της τιμής του STPRI (δηλαδή η μείωση του πολιτικού κινδύνου) της Ελλάδας σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την αύξηση του όγκου διμερούς εμπορίου Ελλάδας-Αλβανίας.

2. Η αύξηση της τιμής του STPRI (δηλαδή η μείωση του πολιτικού κινδύνου) της Αλβανίας σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την αύξηση των ελληνικών ΞΑΕ/ΑΞΕ στη γείτονα χώρα.

Συνοψίζοντας, στη μελέτη της περίπτωσης των ΔΟΣ της Ελλάδας με την Αλβανία, για τη χρονική περίοδο 2009-2019, εντοπίστηκε στατιστικά σημαντική, ισχυρή συσχέτιση του πολιτικού κινδύνου χώρας τόσο με τις διμερείς εμπορικές/οικονομικές συναλλαγές όσο και με τις ΞΑΕ/ΑΞΕ. Συναφώς, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι ΔΟΣ επηρεάζονται από αυξομειώσεις στον πολιτικό κίνδυνο, επιβεβαιώνοντας επί της ουσίας τη θεωρητική αντίληψη περί πολιτικού κινδύνου.

5.6 Έλεγχος ΔΠΣ Ελλάδας-Αλβανίας περιόδου 2009-2019

Για τον έλεγχο της συνάφειας των πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας με τους STPRI των χωρών υπολογίστηκαν τα ετήσια σκορ ΔΠΣ, όπως αυτά προέκυψαν από την συνολική αποτίμηση των δύο θεμελιωδών συνιστωσών τους. Συγκεκριμένα, καταγράφηκαν, αναλύθηκαν και αποτιμήθηκαν πολιτικές πράξεις, δράσεις και πρωτοβουλίες (Παράρτημα – Πίνακας 1), οι οποίες αφορούν στην «επικοινωνία» και στην «εμβάθυνση», σύμφωνα με το μοντέλο αξιολόγησης ΔΠΣ του Κεφαλαίου 4 (Πίνακες 5-6, 5-7).

Πίνακας 5-6. Αποτίμηση «επικοινωνίας» των πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας

«Επικοινωνία»	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Σύνολο
Επίσημες επισκέψεις/επαφές Πρωθυπουργών (ΠΘ)/Προέδρων της Δημοκρατίας (ΠτΔ) [Συντελεστής βαρύτητας: 11]	1				1		1					3
Συναντήσεις/Επαφές μεταξύ ΠΘ/ΠτΔ στο περιθώριο άλλης δράσης/πρωτοβουλίας [Συντελεστής βαρύτητας: 10]	1	1				1	1		1	2	3	10
Επίσημες επισκέψεις/επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/Υφυπουργών Εξωτερικών [Συντελεστής βαρύτητας: 9]	4	1	1	1	2	3	1	2	2	2	2	21
Επίσημες επισκέψεις/επαφές λοιπών Υπουργών/Αναπληρωτών/Υφυπουργών [Συντελεστής βαρύτητας: 8]	1	2			2	9		3		1		18
Συναντήσεις/Επαφές μεταξύ Υπουργών/ Αναπληρωτών/Υφυπουργών στο περιθώριο άλλης δράσης/πρωτοβουλίας [Συντελεστής βαρύτητας: 7]	2	5	4	2	5	3	3	4	4	7	1	40

«Επικοινωνία»	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Σύνολο
Επίσημες επισκέψεις/επαφές λοιπών κυβερνητικών/κρατικών αξιωματούχων [Συντελεστής βαρύτητας: 6]	1	2	2	2		3		4	4	8		26
Ανεπίσημες επισκέψεις/επαφές ΠΘ/ΠτΔ [Συντελεστής βαρύτητας: 5]					1							1
Ανεπίσημες επισκέψεις/επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/Υφυπουργών [Συντελεστής βαρύτητας: 4]	1			1		2		1				5
Συναντήσεις/Επαφές Διπλωματών με κυβερνητικούς αξιωματούχους [Συντελεστής βαρύτητας: 3]		4	2	2	5		7	2	5		5	32
Συναντήσεις/Επαφές μεταξύ λοιπών κυβερνητικών αξιωματούχων – Υπουργών/Αναπληρωτών/Υφυπουργών με στελέχη λοιπών κρατικών φορέων – Τηλεφωνικές επικοινωνίες ΠΘ/ΠτΔ/ΥΠΕΞ [Συντελεστής βαρύτητας: 2]		3		4		4		4	4	1	3	23
Λοιπές συναντήσεις/επαφές Διπλωματών [Συντελεστής βαρύτητας: 1]					1	1	2	4	1	1	7	17
Αποτίμηση «Επικοινωνίας»	89	100	55	53	101	165	74	116	104	146	83	

Πίνακας 5-7. Αποτίμηση «εμβάθυνσης» των πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας

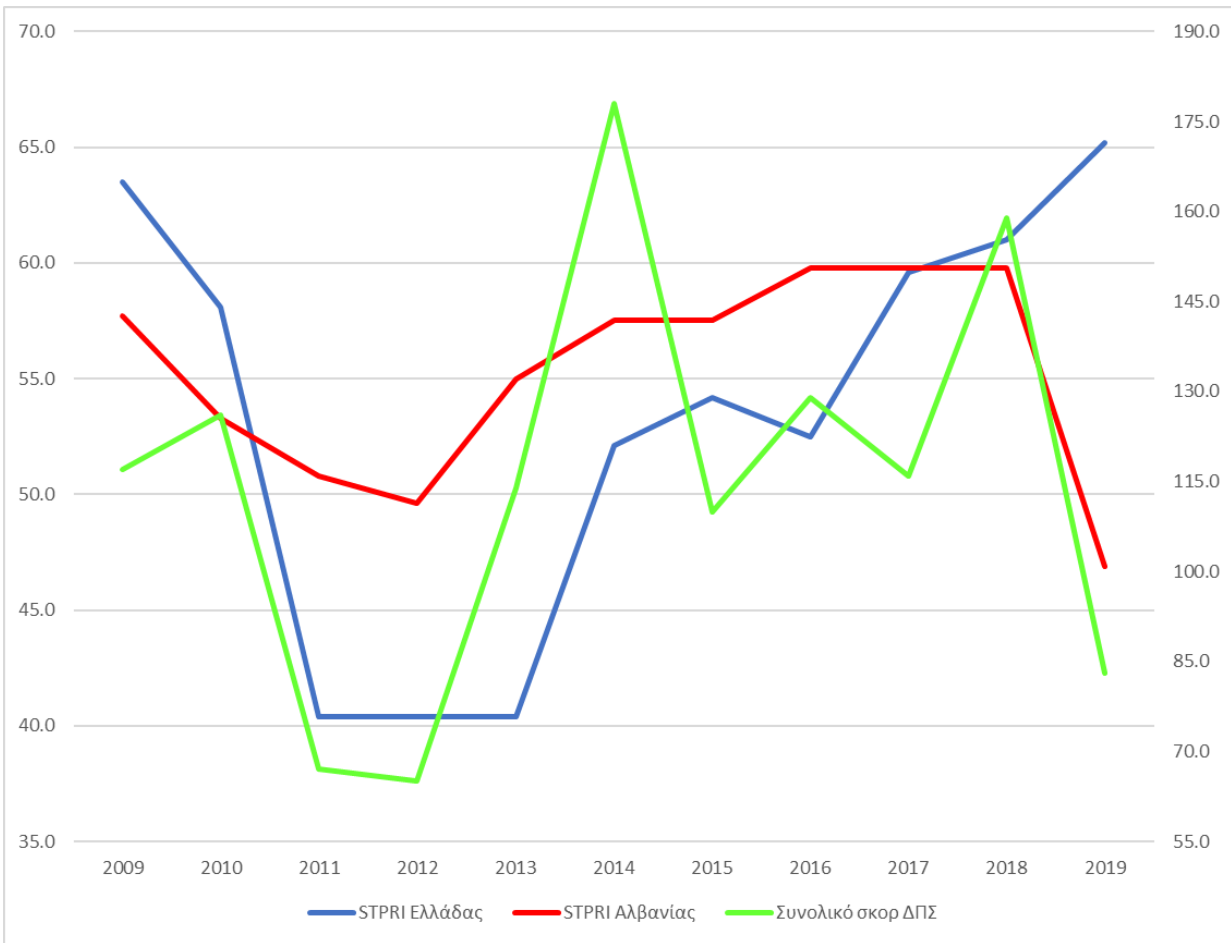
«Εμβάθυνση»	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Σύνολο
Υπογραφή μείζονων διακρατικών Συμφωνιών [Συντελεστής βαρύτητας: 14]	2											2
Υπογραφή διακρατικών Συμφωνιών/Πρωτοκόλλων [Συντελεστής βαρύτητας: 13]		2			1	1		1		1		6
Υπογραφή διακρατικών Μνημονίων [Συντελεστής βαρύτητας: 12]			1	1			3		1			6
Αποτίμηση «Εμβάθυνσης»	28	26	12	12	13	13	36	13	12	13	0	

Το ετήσιο σκορ των ΔΠΣ (εξαρτημένη μεταβλητή «ΔΠΣ»), όπως προκύπτει αθροιστικά από την αποτίμηση των δύο επιμέρους συνιστωσών, αποτυπώνεται συγκεντρωτικά στον Πίνακα 5-8. Η εξέλιξή του σε σχέση με τα STPRI των δύο χωρών (ανεξάρτητες μεταβλητές «STPRI E» και «STPRI A») απεικονίζεται στο Γράφημα 5-6.

Πίνακας 5-8. Ετήσιο σκορ των πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας

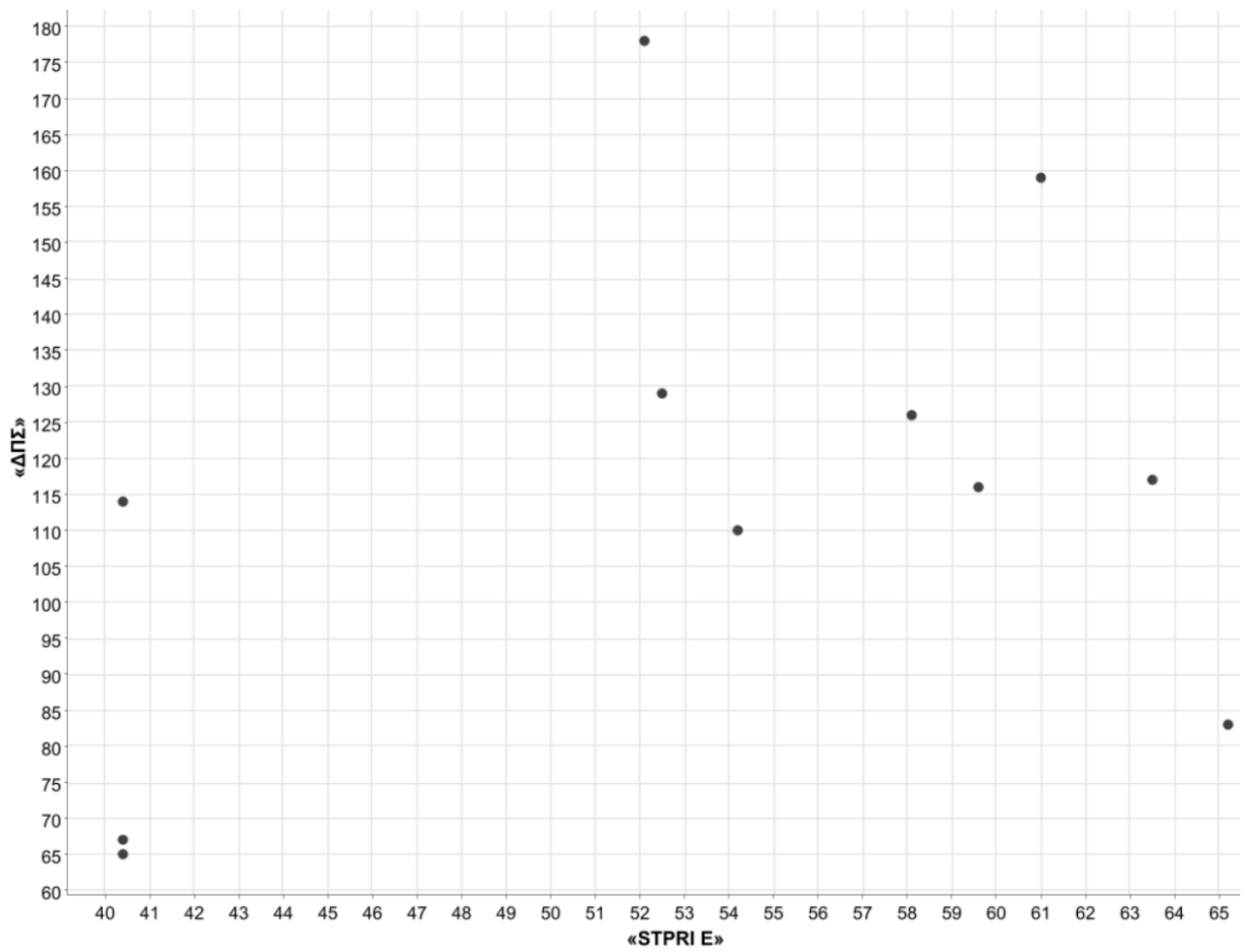
«ΔΠΣ»	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Αποτίμηση «επικοινωνίας»	89	100	55	53	101	165	74	116	104	146	83
Αποτίμηση «εμβάθυνσης»	28	26	12	12	13	13	36	13	12	13	0
Ετήσιο σκορ ΔΠΣ	117	126	67	65	114	178	110	129	116	159	83

Το ετήσιο σκορ των ΔΠΣ των χωρών αποτελεί έναν δείκτη της ποιότητας των εν λόγω σχέσεων. Όταν το σκορ αυξάνει, δηλαδή όταν αυξάνει το άθροισμα των αποτιμήσεων «επικοινωνίας» και «εμβάθυνσης» (τα σταθμισμένα σκορ των συνιστωσών που αφορούν σε επισκέψεις/συναντήσεις/επαφές και υπογεγραμμένες/α διμερείς/η συμβάσεις/μνημόνια μεταξύ των κυβερνητικών αξιωματούχων και διπλωματών, αντίστοιχα) τότε οι ΔΠΣ των χωρών αναβαθμίζονται/προάγονται. Σε αντίθετη περίπτωση, όταν δηλαδή το σκορ μειώνεται, τότε οι ΔΠΣ των χωρών υποβαθμίζονται/υποβιβάζονται.

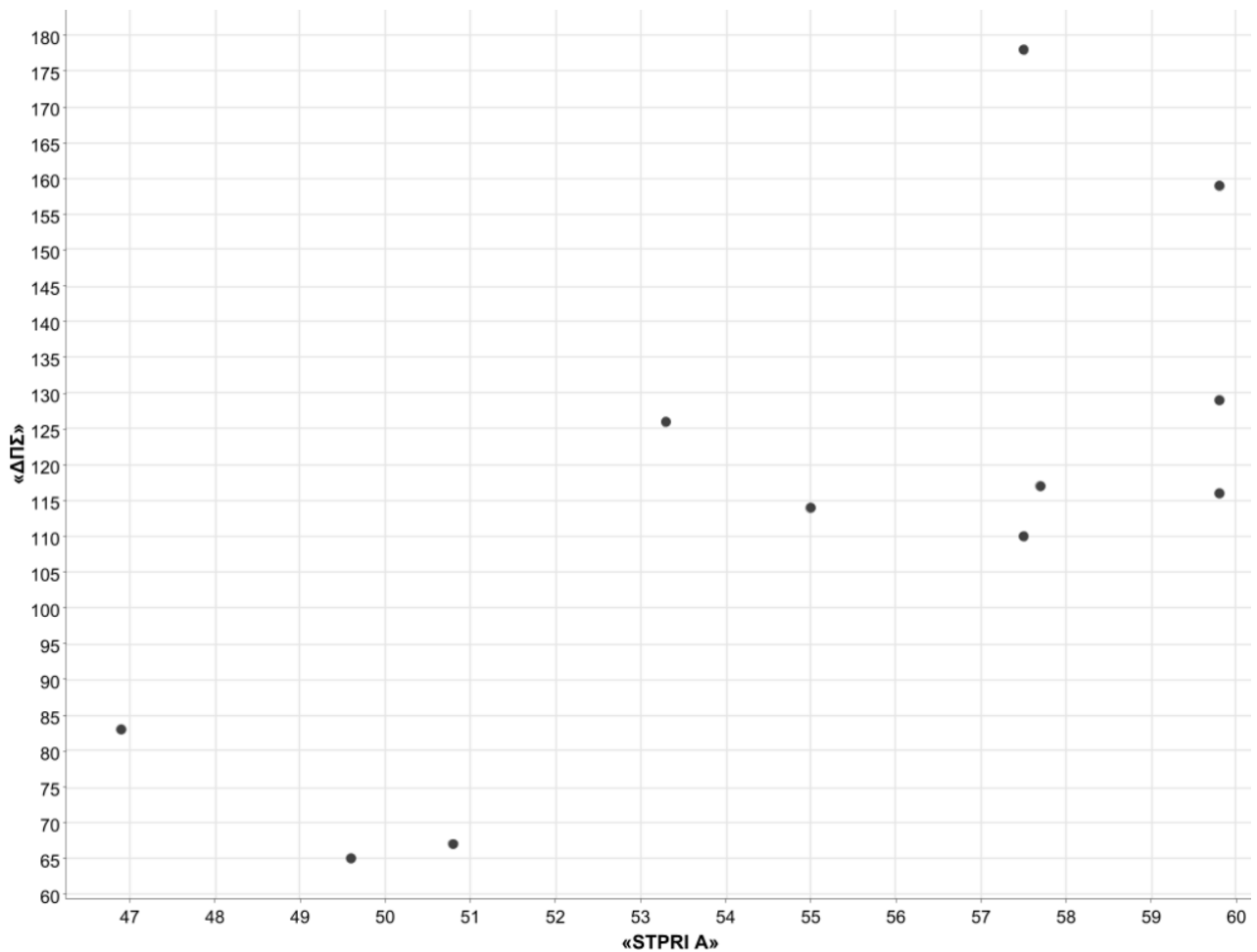

Γράφημα 5-6. Εξέλιξη σκορ ΔΠΣ και STPRI Ελλάδα-Αλβανίας περιόδου 2009-2019

Η διερεύνηση για την ύπαρξη γραμμικής σχέσης μεταξύ των STPRI των χωρών (ανεξάρτητες μεταβλητές «STPRI E» και «STPRI A») και του ετήσιου σκορ των ΔΠΣ (εξαρτημένη μεταβλητή «ΔΠΣ») πραγματοποιήθηκε με τη δημιουργία των αντίστοιχων γραφημάτων διασποράς (Γραφήματα 5-7, 5-8).

Γράφημα 5-7. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI E» και «ΔΠΣ»

Γράφημα 5-8. Γράφημα διασποράς μεταβλητών «STPRI A» και «ΔΠΣ»

Κατόπιν του οπτικού ελέγχου των γραφημάτων διασποράς και τη διαπίστωση γραμμικής σχέσης στα δύο προς εξέταση ζεύγη μεταβλητών, πραγματοποιήθηκε ανάλυση γραμμικής συσχέτισης με τα κάτωθι αποτελέσματα (Πίνακας 5-9).

Πίνακας 5-9. Αποτελέσματα γραμμικής συσχέτισης μεταβλητών «STPRI E», «STPRI A» και «ΔΠΣ»

Ζεύγος μεταβλητών		Correlation Value	p Value	Ερμηνεία
«STPRI A»	«ΔΠΣ»	0.73	0.011	Στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα
«STPRI E»	«ΔΠΣ»	0.38	0.252	Στατιστικά ασήμαντο αποτέλεσμα

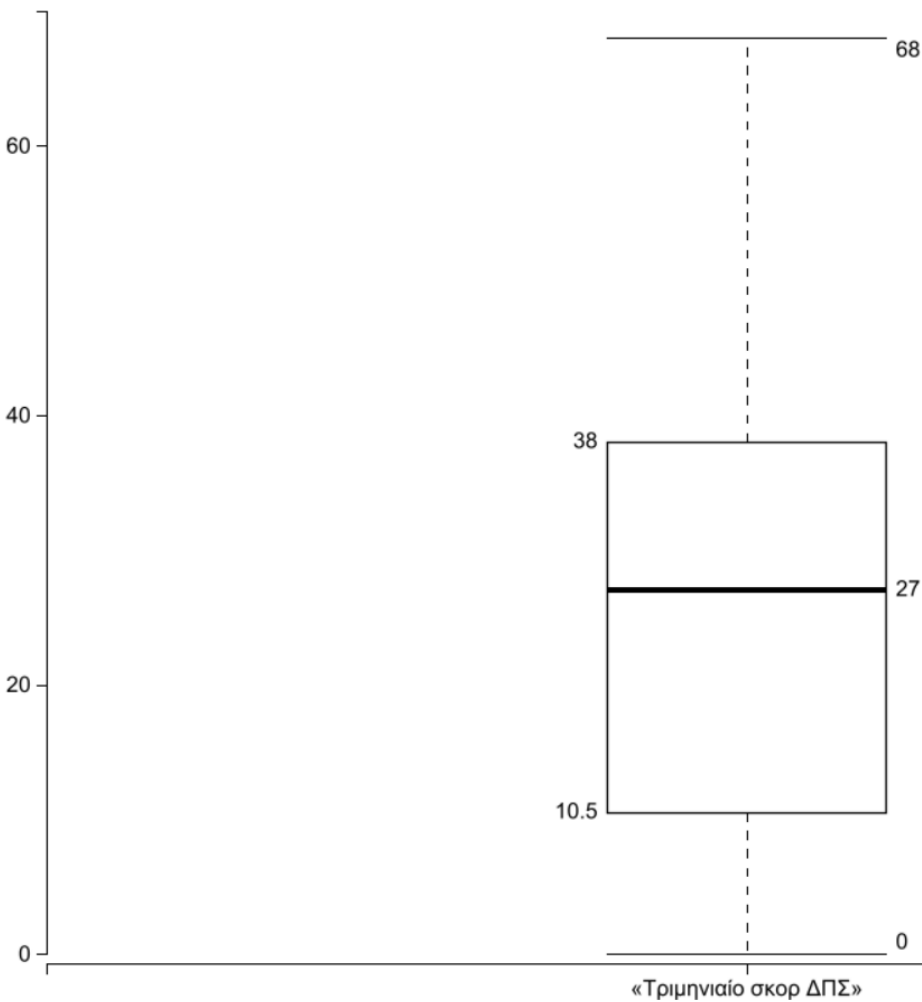
Το ζεύγος των μεταβλητών «STPRI E» και «ΔΠΣ» δεν παρουσιάζει στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα ($p\text{-value}>0.05$), οπότε δεν κρίνεται σκόπιμη περαιτέρω ανάλυση. Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης Pearson της στατιστικά σημαντικής σχέσης των μεταβλητών «STPRI A» και «ΔΠΣ» υποδηλώνει θετικά δυνατή σχέση. Αναλυτικότερα, προκύπτει ότι η μείωση της τιμής του STPRI (αύξηση του πολιτικού κινδύνου) της Αλβανίας σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την υποβάθμιση (μείωση του σκορ) των ΔΠΣ των χωρών.

Συνοψίζοντας, στη μελέτη της περίπτωσης των ΔΠΣ της Ελλάδας με την Αλβανία, για τη χρονική περίοδο 2009-2019, εντοπίστηκε στατιστικά σημαντική, ισχυρή συσχέτιση του πολιτικού κινδύνου χώρας με το σκορ τόσο των ΔΠΣ. Συναφώς, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι και οι ΔΠΣ επηρεάζονται από αυξομειώσεις στον πολιτικό κίνδυνο.

Στο σημείο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι οι συσχετίσεις που εντοπίστηκαν κατά την εξέταση τόσο των ΔΟΣ όσο και των ΔΠΣ επ' ουδενί είναι πλήρεις (ο συντελεστής συσχέτισης Pearson κυμάνθηκε μεταξύ 0.60 και 0.80). Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται περαιτέρω πειραματικός σχεδιασμός προκειμένου να επιβεβαιωθεί πιθανή αιτιακή σχέση.

5.7 Παράγοντες έντονης διακύμανσης της ποιότητας των ΔΠΣ Ελλάδας-Αλβανίας 2009-2019

Για τον προσδιορισμό των ιδιαίτερων παραγόντων οι οποίοι είναι ικανοί να επηρεάσουν σημαντικά την ποιότητα της σχέσης των δύο χωρών, αρχικά, υπολογίστηκαν και αναλύθηκαν στατιστικά, τα «τριμηνιαία σκορ ΔΠΣ» της προς εξέταση χρονικής περιόδου. Συγκεκριμένα, δημιουργήθηκε το θηκόγραμμα (box plot) της μεταβλητής «τριμηνιαίο σκορ ΔΠΣ» (Γράφημα 5-9) και πραγματοποιήθηκε περιγραφική στατιστική ανάλυση με τα αποτελέσματα του Πίνακα 5-10.

Γράφημα 5-9. Θηκόγραμμα μεταβλητής «τριμηνιαίου σκορ ΔΠΣ»

Από την ανάλυση του θηκογράμματος προκύπτει ότι η ελάχιστη τιμή που λαμβάνουν τα τριμηνιαία σκορ ΔΠΣ είναι 0 και η μέγιστη 68. Η διάμεσος είναι 27 και η κατανομή τους παρουσιάζει μικρή αρνητική ασυμμετρία, χωρίς ακραίες τιμές. Το 50% των τριμηνιαίων σκορ ΔΠΣ λαμβάνει τιμές μεταξύ 10.5 [(πρώτο τεταρτημόριο (Quartile)] και 38 (τρίτο τεταρτημόριο), καθώς επίσης, παρατηρείται μεγάλη ενδοτεταρτημοριακή απόκλιση (Interquartile Deviation), ίση με 27.5.

Πίνακας 5-10. Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης μεταβλητής «τριμηνιαίο σκορ ΔΠΣ»

«Τριμηνιαίο σκορ ΔΠΣ»	
Εύρος σκορ τριμήνων (Range)	68
Ελάχιστη τιμή (Min)	0
Μέγιστη τιμή (Max)	68
Μέση τιμή (Mean)	28.7
Τυπική απόκλιση (Std Deviation)	18.9
Συντελεστής μεταβλητότητας (Coefficient of Variation)	66%
Επικρατούσα τιμή/κορυφή (Mode)	7
Διάμεσος (Median)	27

Η μεταβλητότητα που παρουσιάζει η κατανομή των «τριμηνιαίων σκορ ΔΠΣ», όπως προκύπτει από την ερμηνεία των μέτρων διασποράς της ενδοτεταρτημοριακής και τυπικής απόκλισης, είναι ενδεικτική της «μέσης/τυπικής» διακύμανσης που παρουσιάζεται στην ποιότητα των πολιτικών σχέσεων των χωρών. Για τον προσδιορισμό των ιδιαίτερων παραγόντων που καθίστανται ικανοί να επηρεάσουν την ένταση των ΔΠΣ πέραν της «μέσης/τυπικής» διακύμανσης, αξιολογήθηκε το σύνολο των ανωτέρω που αφορά στα τρίμηνα των οποίων οι τιμές των σκορ ΔΠΣ βρίσκονται εντός του εύρους των ακραίων τεταρτημόριων, ήτοι «τριμηνιαία σκορ ΔΠΣ» 0-10 και 39-68. Για τα τρίμηνα των οποίων το σκορ υπολογίστηκε ≥ 39 καταγράφηκαν μόνο οι θετικά αποτιμημένοι παράγοντες του χρονολογίου (Παράρτημα – Πίνακας 2), ενώ για «τριμηνιαία σκορ ΔΠΣ» ≤ 10 μόνο οι αντίστοιχοι αρνητικοί (Πίνακας 5-11).

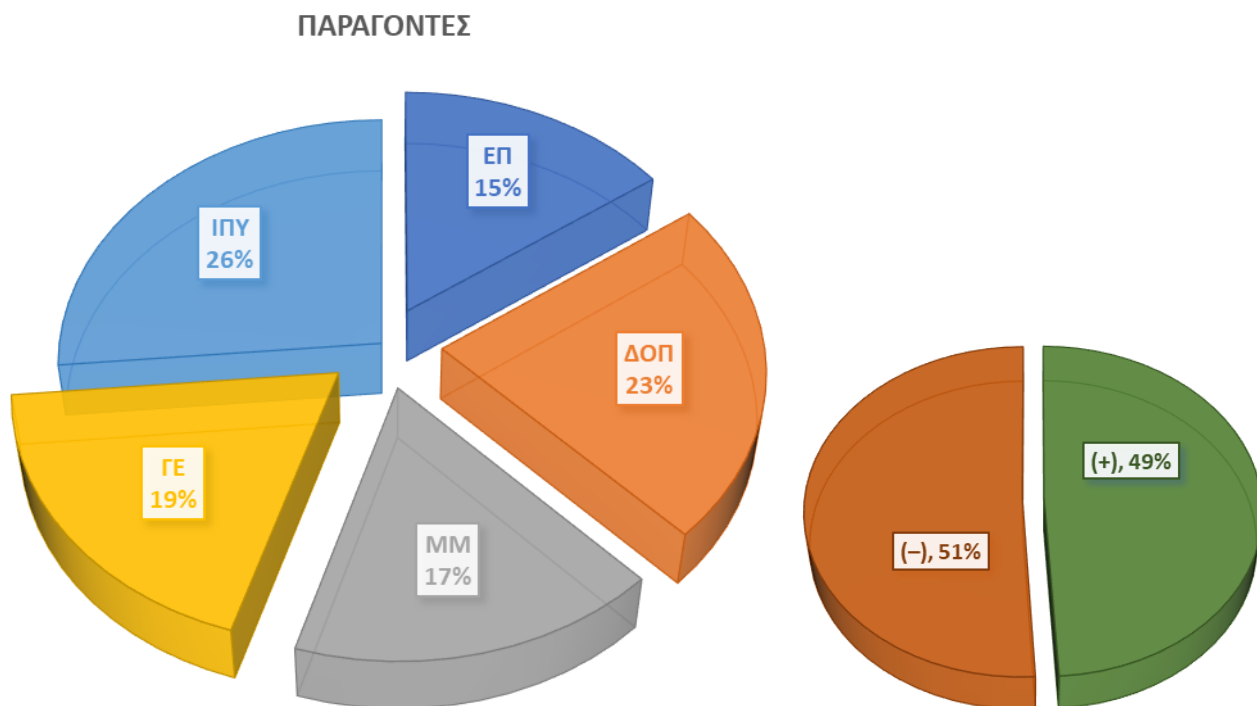
Πίνακας 5-11. Αποτίμηση παραγόντων έντονης διακύμανσης των πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας

Έτος	Τριμ	ΔΠΣ	Εσωτερική Πολιτική		Διεθνείς Οργανισμοί/ Πρωτοβουλίες		Μετανάστευση/ Μειονότητες		Γεωγραφική Εγγύτητα		Ιστορικό/ Πολιτιστικό υπόβαθρο	
2009	Γ	8		1 (-)		0 (-)		0 (-)		0 (-)		0 (-)
2010	A	63	0 (+)	0 (-)	0 (+)	0 (-)	0 (+)	0 (-)	1 (+)	0 (-)	1 (+)	1 (-)
	B	7		0 (-)		0 (-)		0 (-)		1 (-)		0 (-)
2011	A	7		0 (-)		0 (-)		1 (-)		0 (-)		3 (-)
	B	3		0 (-)		0 (-)		0 (-)		0 (-)		0 (-)
2012	A	0		0 (-)		0 (-)		0 (-)		0 (-)		0 (-)
	B	8		2 (-)		0 (-)		0 (-)		0 (-)		1 (-)
2013	B	7		2 (-)		0 (-)		1 (-)		0 (-)		0 (-)
	Δ	68	0 (+)		1 (+)		0 (+)		1 (+)		0 (+)	
2014	A	59	0 (+)		1 (+)		0 (+)		0 (+)		0 (+)	
	B	51	0 (+)		1 (+)		2 (+)		0 (+)		1 (+)	
	Δ	50	0 (+)	0 (-)	0 (+)	0 (-)	0 (+)	0 (-)	0 (+)	0 (-)	1 (+)	1 (-)
2015	A	10		1 (-)		0 (-)		0 (-)		0 (-)		0 (-)
	B	7	0 (+)	1 (-)	0 (+)	0 (-)	0 (+)	0 (-)	0 (+)	3 (-)	0 (+)	1 (-)
	Γ	66	0 (+)		1 (+)		1 (+)		0 (+)		0 (+)	
2016	A	46	0 (+)		0 (+)		0 (+)		0 (+)		0 (+)	
2017	Γ	10		0 (-)		0 (-)		1 (-)		0 (-)		0 (-)
2018	A	60	0 (+)		2 (+)		0 (+)		1 (+)		1 (+)	
	B	59	0 (+)		2 (+)		0 (+)		0 (+)		0 (+)	

Έτος	Τριμ	ΔΠΣ	Εσωτερική Πολιτική		Διεθνείς Οργανισμοί/ Πρωτοβουλίες		Μετανάστευση/ Μειονότητες		Γεωγραφική Εγγύτητα		Ιστορικό/ Πολιτιστικό υπόβαθρο	
2019	Γ	10	0 (+)	1 (-)	0 (+)	1 (-)	0 (+)	0 (-)	1 (+)	0 (-)	1 (+)	1 (-)
	Δ	49	0 (+)		3 (+)		0 (+)		2 (+)		1 (+)	
Σύνολο τριμήνων			0 (+)	8 (-)	11 (+)	1 (-)	3 (+)	5 (-)	6 (+)	4 (-)	6 (+)	8 (-)

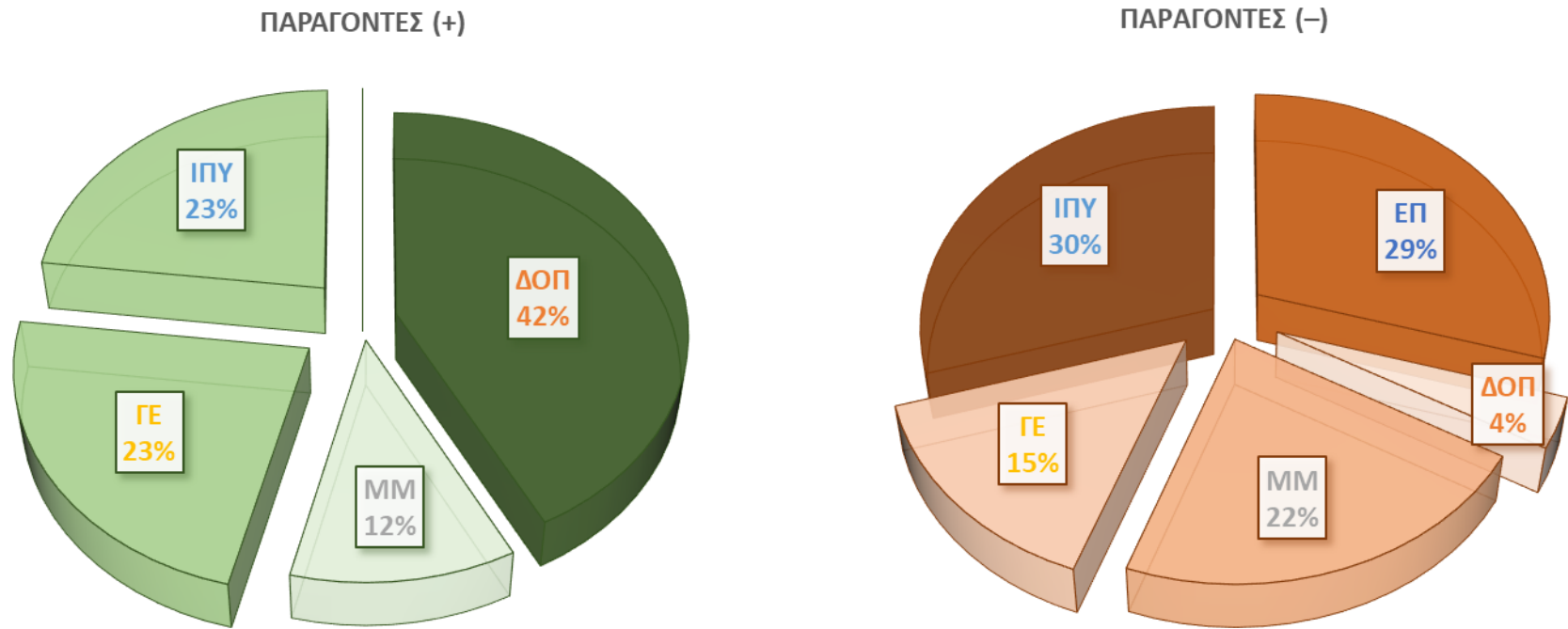
Εκ πρώτης, παρατηρείται ότι η συνεισφορά του παράγοντα «Εσωτερική Πολιτική» είναι απολειστικά αρνητική, θετική των «Διεθνών Οργανισμών/Πρωτοβουλιών», σχεδόν θετική της «Γεωγραφικής Εγγύτητας» και σχεδόν αρνητική των υπολοίπων δύο.

Συγκεντρωτικά τα ποσοστιαία αποτελέσματα ανά παράγοντα έντονης διακύμανσης και η συνολική αποτίμησή τους [θετική (+) / αρνητική (-)] στην ποιότητα των ΔΠΣ παρουσιάζονται στα Γραφήματα 5-10 και 5-11.

Γράφημα 5-10. Γράφημα συνόλου παραγόντων έντονης διακύμανσης και συνολική θετική (+) / αρνητική (-) αποτίμηση στις ΔΠΣ

Οι περισσότερες συνολικά καταγραφές αφορούν στον παράγοντα «Ιστορικό και Πολιτισμικό Υπόβαθρο». Εντούτοις, δεν παρατηρείται κάποιος κυρίαρχος παράγοντας έντονης διακύμανσης των ΔΠΣ. Η συνολική αποτίμησή τους χαρακτηρίζεται ουδέτερη.

Γράφημα 5-11. Γράφημα θετικής (+) / αρνητικής (-) αποτίμησης παραγόντων έντονης διακύμανσης ΔΠΣ

Στην κορυφή της λίστας των παραγόντων των οποίων η συνεισφορά προήγαγε σημαντικά τις ΔΠΣ εντοπίζονται οι «Διεθνείς Οργανισμοί/Πρωτοβουλίες». Με δεδομένη την πολιτική βούληση της Αλβανίας για εξωστρέφεια και πλήρη ενσωμάτωσής της στους δυτικο-ευρωπαϊκούς θεσμούς, η Ελλάδα υπήρξε και εξακολουθεί να αποτελεί έναν σημαντικό εταίρο και αρωγό. Ο εν λόγω παράγοντας, όπως εκφράστηκε μέσω της κυρίαρχης θέσης που κατέλαβε το ζήτημα της ευρωπαϊκής προοπτικής της Αλβανίας στη διμερή πολιτική αντζέντα των κυβερνώντων, αποτέλεσε ορόσημο για την αλλαγή κατεύθυνσης στη σχέση των δύο χωρών, και επιβεβαιώνεται πως την περίοδο της παρούσας μελέτης κατέστη ο κύριος πυλώνας αναβάθμισης και περαιτέρω ολοκλήρωσης της σχέσης αυτής.

Στον αντίποδα, τον σημαντικότερο παράγοντα έντονης υποβάθμισης των ΔΠΣ αποτέλεσε το «Ιστορικό και Πολιτισμικό Υπόβαθρο». Ειδικότερα, επίδρασαν ανασταλτικά στις ΔΠΣ, ζητήματα που αφορούσαν σε εκατέρωθεν εκδηλώσεις μισαλλοδοξίας, κυρίως προς την ΕΕΜ στην Αλβανία, καθώς και σε αλυτρωτικού περιεχομένου πρωτοβουλίες. Ωστόσο, λειτούργησαν ευεργετικά για τις ΔΠΣ, πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν από τις δύο χώρες με σκοπό την αναθεώρηση του υφιστάμενου νοσηρού ιστορικού και πολιτισμικού πλαισίου. Επιστέγασμα των προσπαθειών αποτέλεσε η υλοποίηση της συμφωνίας των στρατιωτικών κοιμητηρίων, με τον ενταφιασμό των Ελλήνων πεσόντων του αλβανικού μετώπου σε στρατιωτικά κοιμητήρια στην Αλβανία και την από κοινού διοργάνωση και εορτασμό της ελληνικής επετείου της 28ης Οκτωβρίου. Τα μέγιστα προς την κατεύθυνση αυτή αναμένεται να προσφέρει η ολοκλήρωση της εξέτασης των ελληνοαλβανικών σχολικών εγχειριδίων από τη μεικτή επιτροπή εμπειρογνομόνων και την αφαίρεση κάθε αλυτρωτικού περιεχομένου.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι περίοδοι με αποκλειστικά σημαντικό υποβιβασμό στις ΔΠΣ των χωρών οφείλονταν στην «Εσωτερική Πολιτική και κοινή γνώμη». Ως επί το πλείστον, αφορούσαν στις προεκλογικές περιόδους και στο διάστημα μετά τις εκλογές εφόσον απαιτούνταν περαιτέρω διεργασίες για τον σχηματισμό κυβέρνησης. Στις εν λόγω περιπτώσεις επικρατούσε εσωστρέφεια και οι διμερείς σχέσεις παραγκωνίζονταν. Εν προκειμένω, το γεγονός αυτό οφείλονταν στην πολιτική αστάθεια που αντιμετώπιζαν και οι δύο χώρες την συγκεκριμένη χρονική περίοδο μελέτης, για διαφορετικούς λόγους η κάθε μία. Όσον αφορά την Ελλάδα, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, η πολιτική και κοινωνική κατάσταση ήταν ιδιαίτερα τεταμένη με αποτέλεσμα την συχνή διεξαγωγή πρόωρων εκλογών. Αντίστοιχες περιπτώσεις εντοπίστηκαν και για την Αλβανία εξαιτίας της ευρύτερης πολιτικής αστάθειας που επικρατούσε στη χώρα και η οποία κατά περιόδους εντεινόταν. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε από την πλειοψηφία των αλβανικών κομμάτων προεκλογικά, εργαλειοποίηση των αδιευθέτητων ζητημάτων για σκοπούς εσωτερικής κατανάλωσης.

Όσον αφορά τον παράγοντα «Μεταστάτευση/Μειονότητες», παρατηρήθηκε αισθητή υποβάθμιση των ΔΠΣ στις περιπτώσεις καταφανούς καταπάτησης των περιουσιακών και μειονοτικών δικαιωμάτων της ΕΕΜ, τα οποία συνιστούσαν πάγια προτεραιότητα της ελληνικής πλευράς. Τουναντίον, οι σχέσεις των χωρών εντάθηκαν θετικά από προβλέψεις σχετικές με την ελεύθερη μετακίνηση και την αναγνώριση δικαιωμάτων ιθαγένειας στους Αλβανούς μετανάστες.

Η «Γεωγραφική Εγγύτητα» αποτελεί βασικό παράγοντα τακτικής επικοινωνίας των κυβερνητικών αξιωματούχων και συντελεί σταδιακά στην περαιτέρω διεύρυνση και εμβάθυνση της διμερούς συνεργασίας. Περιπτώσεις στις οποίες καταγράφηκαν έντονες διακυμάνσεις στην ποιότητα της σχέσης των χωρών, αποδιδόμενες στον συγκεκριμένο παράγοντα, αφορούσαν στο ζήτημα της οριοθέτησης των θαλάσσιων ζωνών, λόγω είτε της ακύρωσης της υπογραφείσας συμφωνίας του 2009 είτε των εκ νέου διαπραγματεύσεων προς σύναψη νέας. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε σημαντική βελτίωση των ΔΠΣ ως απόρροια ελληνικών πρωτοβουλιών ανθρωπιστικής βοήθειας σε περιόδους δοκιμασίας της Αλβανίας εξαιτίας φυσικών καταστροφών. Όμοια αποτελέσματα εντοπίστηκαν στην περίπτωση στενής διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των δυνάμεων ασφαλείας των δύο χωρών.

Συνοψίζοντας και επί της ουσίας, διαπιστώθηκε θετικά σημαντική επίδραση στις ΔΠΣ των χωρών μόνο για τον παράγοντα «Διεθνείς Οργανισμοί/Πρωτοβουλίες». Από την ποιοτική αξιολόγηση της αποτίμησης του συνόλου των παραγόντων, καταδεικνύεται η ανάγκη για πλήρη διευθέτηση των συναφών διμερών ζητημάτων που αφορούν στην αμφισβήτηση της αλβανικής επικράτειας, στους Τσάμηδες, στην ΕΕΜ και στην οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών· προκειμένου την εξομάλυνση αλλά και την περαιτέρω αναβάθμιση των ΔΠΣ. Επιπρόσθετα, επιβεβαιώνεται η ορθότητα της πολιτικής προσέγγισης που υιοθέτησε η Ελλάδα την περίοδο της εμπειρικής μελέτης, σύμφωνα με την οποία η διευθέτηση του συνόλου των εκκρεμών ζητημάτων με την Αλβανία συνυφάνθηκε με τη διαδικασία ένταξης της δεύτερης στους διεθνείς οργανισμούς και, κυρίως, στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τοιουτοτρόπως, αναμένονταν, παράλληλα, η μέγιστη δυνατή κατοχύρωση των συμφωνηθέντων.

6 Συμπεράσματα

Το πρωτεύον ερώτημα που τέθηκε στο πλαίσιο εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας αφορούσε στο εάν ο πολιτικός κίνδυνος δύναται να αποτελέσει ένδειξη της ποιότητας των διμερών κρατικών σχέσεων. Παράλληλα, με σκοπό την ανάδειξη μίας μεθοδολογίας ικανής να προσδιορίζει τους παράγοντες ή/και τα διμερή ζητήματα που προκαλούν έντονες διακυμάνσεις στην ποιότητα των διμερών πολιτικών σχέσεων του εκάστοτε προς μελέτη ζεύγους χωρών, τέθηκε συναφές ερώτημα. Για τη διεκπεραίωση αμφότερον των ανωτέρω, μελετήθηκαν οι διμερείς σχέσεις της Ελλάδας με την Αλβανία την περίοδο 2009-2019 και υιοθετήθηκε η ποσοτική μέθοδος ανάλυσης των συναφών δεδομένων που συλλέχθηκαν και αποδελτιώθηκαν.

Κατά τη βιβλιογραφική μελέτη των προς εξέταση φαινομένων, ήτοι του πολιτικού κινδύνου και των διμερών σχέσεων, δεν εντοπίστηκαν αναφορές σχετικά με την ύπαρξη ποσοτικών μεθόδων αξιολόγησης των ΔΠΣ. Αντιθέτως, η απαίτηση των τελευταίων χρόνων για πιο ακριβείς μετρήσεις, απαλλαγμένες από τις εγγενείς προκαταλήψεις και την υποκειμενικότητα των ποιοτικών μεθόδων, οδήγησε την πλειοψηφία των εταιριών που παρέχουν μελέτες/αναλύσεις πολιτικής διακινδύνευσης να στραφούν στις ποσοτικές μεθόδους πρόβλεψης του πολιτικού κινδύνου.

Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο κεντρικό ερώτημα, ελέγχθηκε η συνάφεια των δεικτών αξιολόγησης πολιτικού κινδύνου των δύο χωρών (ανεξάρτητες μεταβλητές), της εταιρίας αναλύσεων Fitch Solutions, με την ποιότητα των διμερών οικονομικών και πολιτικών σχέσεων των χωρών (εξαρτημένες μεταβλητές). Για την απάντηση του δεύτερου ερωτήματος, παράγοντες ΔΠΣ αποτιμημένοι θετικά ή αρνητικά συσχετίστηκαν, αντίστοιχα, με τις ακραίες διακυμάνσεις στην ποιότητα των εν λόγω σχέσεων.

Με σκοπό την ποσοτικοποίηση των ΔΠΣ και προς κάλυψη του εν λόγω κενού στη σχετική αρθρογραφία/βιβλιογραφία, εκπονήθηκε ένα συναφές μοντέλο αξιολόγησης με τη μορφή ετήσιου σκορ. Το συγκεκριμένο μοντέλο αξιολογεί τις ΔΠΣ μεταξύ των κυβερνητικών αξιωματούχων και των διπλωματών των χωρών, σύμφωνα με το ζητούμενο της αξιολόγησης του πολιτικού κινδύνου της εταιρίας Fitch Solutions. Αντιστοίχως, το μοντέλο δύναται να προσαρμοστεί ή να εμπλουτιστεί με την προσθήκη δρώντων και συμφωνιών, λοιπών κρατικών επίσημων και μη φορέων, φορέων

του ιδιωτικού τομέα, ακαδημαϊκών φορέων, κ.ο.κ., αναλόγως των απαιτήσεων αξιολόγησης των ΔΠΣ – επιλογή κατάλληλων επιπέδων ανάλυσης (Segbers et al. 2006) – και να αξιοποιηθεί σε μελλοντικές εμπειρικές μελέτες.

Συμπερασματικά, στην εμπειρική μελέτη περίπτωσης των διμερών σχέσεων της Ελλάδας με την Αλβανία, για τη χρονική περίοδο 2009-2019, εντοπίστηκε στατιστικά σημαντική, ισχυρή συσχέτιση του πολιτικού κινδύνου χώρας τόσο με τις οικονομικές όσο και με τις πολιτικές σχέσεις των δύο χωρών. Συναφώς, προκύπτει ότι οι διμερείς κρατικές σχέσεις επηρεάζονται από αυξομειώσεις στον πολιτικό κίνδυνο και, επομένως, ο τελευταίος δύναται να αποτελέσει ένδειξη της ποιότητας των πρώτων. Δεδομένου ότι το ανωτέρω αποτέλεσμα των ΔΟΣ είναι απολύτως φυσιολογικό και αναμενόμενο, αφού αποτελεί μία επιβεβαίωση της θεωρητικής αντίληψης περί πολιτικού κινδύνου, ενδιαφέρον παρουσιάζει η συσχέτιση του τελευταίου με τις ΔΠΣ. Ειδικότερα, η ανάδειξη συνάφειας μεταξύ αυτών των δύο φαινομένων επιτρέπει την περαιτέρω εμβάθυνση, εστιάζοντας στη διερεύνηση των αιτιακών παραγόντων – δεικτών των πλαισίων αξιολόγησης/πρόβλεψης του πολιτικού κινδύνου χωρών, με την ποιότητα των διμερών πολιτικών τους σχέσεων. Επί τούτου, κρίνεται σκόπιμη η μελέτη επιπλέον μοντέλων μέτρησης πολιτικού κινδύνου χωρών, υπό το πρίσμα των οικονομικών δραστηριοτήτων, με σκοπό τον προσδιορισμό του συνόλου των ανωτέρω συναφών με τις ΔΠΣ δεικτών. Προσέτι, η υιοθέτηση της συγκεκριμένης διαδικασίας σε επιπλέον περιπτώσεις διμερών κρατικών σχέσεων με όμοια αλλά και διαφορετικά χαρακτηριστικά (φύση – επίπεδο «σχέσης»), εκτιμάται ότι θα συμβάλει αφενός στην κατανόηση της συνάφειας που αφορά στην ποιότητα των ΔΠΣ με τον πολιτικό κίνδυνο μίας συγκεκριμένης εκ του εξεταζόμενου ζεύγους χώρας (π.χ. στην παρούσα εμπειρική μελέτη της Αλβανίας)· αφετέρου στη διαμόρφωση μίας πιο ολοκληρωμένης αντίληψης σχετικά με την έννοια του πολιτικού κινδύνου στην πειθαρχία των Διεθνών Σχέσεων.

Η «σχέση» της Ελλάδας με την Αλβανία την περίοδο μελέτης αξιολογήθηκε ως «προνομιούχα» και συγκεκριμένα «ιδιαιτέρη», βάσει των τυπικών χαρακτηριστικών της θεωρητικής ταξινόμησης των διμερών κρατικών σχέσεων και της συναφούς βιβλιογραφικής ανασκόπησης των δύο χωρών. Από την ανάλυση των σχετικών στοιχείων/δεδομένων, τόσο οι ΔΟΣ όσο και οι ΔΠΣ των χωρών αποδείχθηκαν ρευστές. Ιδιαίτερα οι δεύτερες παρουσίασαν χαρακτηριστικά που αποδίδονται όχι μόνο σε διαφορετικού επιπέδου αλλά ακόμα και σε αντίθετης φύσης σχέση. Το εν λόγω γεγονός αποτυπώθηκε χαρακτηριστικά στη διακύμανση της ποιότητας των ΔΠΣ. Η μεγάλη αστάθεια των ΔΠΣ εκτιμάται ότι αποτελεί ένδειξη μη ολοκληρωμένης/παγιωμένης σχέσης του συγκεκριμένου επιπέδου αξιολόγησης και κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω διερεύνηση μέσα από τη μελέτη αντίστοιχων περιπτώσεων χωρών. Επιπρόσθετα, η μεθοδολογία που εκπονήθηκε και εφαρμόστηκε για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των παραγόντων και των συναφών

διμερών ζητημάτων, που προκάλεσαν έντονες διακυμάνσεις στην ποιότητα των ΔΠΣ των χωρών, δύναται να αποτελέσει μία αρχική προσέγγιση που θα καθοδηγεί τους αναλυτές να εστιάζουν στοχευμένα στις κύριες πηγές ευκαιριών και κινδύνων όπως αυτές παρουσιάζονται στις εκάστοτε ΔΠΣ.

Κατάλογος Πηγών

- Albanian Consulate. (2022). *General Consulate in Thessaloniki*. Albanian Consulate <http://ambasadat.gov.al/thesaloniki-consulate/en> Πρόσβαση: 30/5/2022
- Albanian Consulate. (2022). *General Consulate in Ioannina*. Albanian Consulate <http://ambasadat.gov.al/ioannina-consulate/en> Πρόσβαση: 30/5/2022
- Albanian Embassy. (2022). *Albanian Embassy in Greece*. Albanian Embassy <http://www.ambasadat.gov.al/greece/en> Πρόσβαση: 30/5/2022
- Alon, I., & Herbert, T. T. (2009). A stranger in a strange land: Micro political risk and the multinational firm. *Business Horizons*, 52(2), 127–137. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2008.09.004>
- Armakolas, I. (2013). *The Greek Public Opinion towards Albania and the Albanians: Social attitudes and perceptions*. Hellenic Foundation for European and Foreign Policy and Friedrich Ebert Stiftung. <https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2013/12/The-Greek-public-opinion-towards-Albania-Final-report-Dec-2013.pdf>
- Balzacq, T., Charillon, F., Ramel, F., & Snow, W. (2020). *Global diplomacy: An introduction to theory and practice*. Palgrave Macmillan.
- Barjarba, K. (2004). Migration and Ethnicity in Albania: Synergies and Interdependencies. *The Brown Journal of World Affairs*, 11(1), 231–239. <http://www.jstor.org/stable/24590512>
- BOA - Bank of Albania. (2020). *Statistics—External sector statistics—Foreign direct investments flow*. Bank of Albania. https://www.bankofalbania.org/Statistics/External_sector_statistics/Foreign_Direct_Investments/Foreign_direct_investments_flow.html Πρόσβαση: 30/5/2022

- BOA - Bank of Albania. (2013). *Statistics—Time series*. Bank of Albania.
https://www.bankofalbania.org/Statistics/Time_series/?evb=agregate&evn=agregate_detail&cregtab_id=689&periudha_id=5 Πρόσβαση: 30/5/2022
- Bouchet, M. H., Fishkin, C. A., & Goguel, A. (2018). Root Causes and Consequences of Political Risk: Defining Political Risk and Its Various Dimensions. *Managing Country Risk in an Age of Globalization* (σσ. 265–287). Springer International Publishing.
https://doi.org/10.1007/978-3-319-89752-3_9
- Cela, A., Rakipi, A., Balla, A., Feta, B., Koci, D., Jorgji, J., Giakoumis, K., Krisafi, L., & Xhepa, S. (2018). *Albania and Greece: Understanding and explaining*. Friedrich-Ebert-Stiftung.
<http://library.fes.de/pdf-files/bueros/albanien/14698.pdf>
- Chen, Y. H., & Lin, W. T. (1994). Political risk and adjusted present value. *International Journal of Systems Science*, 25(12), 2207–2220. <https://doi.org/10.1080/00207729408949345>
- Chionis, D., & Liargovas, P. (2002). An Empirical Investigation of Greek-Balkan Bilateral Trade. *Eastern European Economics*, 40(5), 6–32.
<https://doi.org/10.1080/00128775.2002.11041027>
- Christodoulakis, N and Petrakos, G. 1997. 'Economic Developments in the Balkan Countries and the Role of Greece: From Bilateral Relations to the Challenge of Integration'. London, Centre for Economic Policy Research.
https://cepr.org/active/publications/discussion_papers/dp.php?dpno=1620
- COFACE. (2017). *The rise and rise of political risks*. COFACE Economic Publications.
<http://www.coface.com/Economic-Studies-and-Country-Risks>
- Coplin, W. D., & O'Leary, M. K. (1983). Systematic political risk analysis for planners. *Planning Review*, 11(1), 14–17. <https://doi.org/10.1108/eb054010>
- Dervishi, G. (2019). Greek-Albanian Relations, the Past, the Present and the Future. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 10(3), 24–35. <https://doi.org/10.2478/mjss-2019-0038>
- DW - Deutsche Welle (www.dw.com). (2013, Σεπτέμβριος 7). *Η αναζωπύρωση του αλβανικού εθνικισμού*. DW.COM. <https://www.dw.com/el/> Πρόσβαση: 30/5/2022

- Eiteman, D. K., Stonehill, A. I., & Moffett, M. H. (2016). *Multinational business finance* (Fourteenth edition, global edition). Pearson.
- EUROSTAT - EUROPEAN STATISTICS. (2022). *Easy Comext—International Trade*. eurostat - Your key to European statistics. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/newxtweb/> Πρόσβαση: 10/5/2022
- Fitch Solutions. (2020). *Country Risk Index Methodology*. Fitch Solutions Group, Inc. www.fitchsolutions.com
- Fitzpatrick, M. (1983). The Definition and Assessment of Political Risk in International Business: A Review of the Literature. *The Academy of Management Review*, 8(2), 249. <https://doi.org/10.2307/257752>
- Frei, D., & Ruloff, D. (1988). The Methodology of Political risk assessment: An overview. *World Futures*, 25(1–2), 1–24. <https://doi.org/10.1080/02604027.1988.9972072>
- Himara. (2022). *Επικαιρότητα*. Himara.gr. <https://www.himara.gr/epikairoτητα?start=4980>
Πρόσβαση: 30/5/2022
- Howell, L. D., & Chaddick, B. (1994). Models of political risk for foreign investment and trade. *The Columbia Journal of World Business*, 29(3), 70–91. [https://doi.org/10.1016/0022-5428\(94\)90048-5](https://doi.org/10.1016/0022-5428(94)90048-5)
- Howell, L. D. (2014). Evaluating Political Risk Forecasting Models: What Works? *Thunderbird International Business Review*, 56(4), 305–316. <https://doi.org/10.1002/tie.21635>
- Inkster, N. (2008). Assessing Political Risk. *The Adelphi Papers*, 48(400–401), 161–166. <https://doi.org/10.1080/05679320802694373>
- Kobrin, S. J. (1979). Political Risk: A Review and Reconsideration. *Journal of International Business Studies*, 10(1), 67–80. <https://doi.org/10.1057/palgrave.jibs.8490631>
- Lazaridis, G., & Psimmenos, I. (2000). Migrant Flows from Albania to Greece: Economic, Social and Spatial Exclusion. *Eldorado or Fortress? Migration in Southern Europe* (σσ. 170–185). Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1057/9780333982525_8

- Liu, X. (2006). *Modeling bilateral international relations: The case of U.S.-China interactions*.
<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&db=nlabk&AN=1230857>
- Lloyd, B. (1974). The identification and assessment of political risk in the international environment. *Long Range Planning*, 7(6), 24–32. [https://doi.org/10.1016/0024-6301\(74\)90129-0](https://doi.org/10.1016/0024-6301(74)90129-0)
- NATO - North Atlantic Treaty Organization. (2009, Apr. 01). *NATO Secretary General welcomes Albania and Croatia as NATO members*. NATO.
http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_52342.htm Πρόσβαση: 30/5/2022
- Ndoj, D. (2015). The Albanian-Greek Relations Following the Sea Border Issue. *European Journal of Social Sciences Education and Research*, 4(1), 138.
<https://doi.org/10.26417/ejsr.v4i1.p138-141>
- Nwangwu, G. (2016). Political Risk. Στο G. Nwangwu, *Public Private Partnerships in Nigeria* (σσ. 131–154). Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1057/978-1-137-54242-7_7
- Pahud de Mortanges, C., & Allers, V. (1996). Political risk assessment: Theory and the experience of Dutch firms. *International Business Review*, 5(3), 303–318. [https://doi.org/10.1016/0969-5931\(96\)00012-1](https://doi.org/10.1016/0969-5931(96)00012-1)
- Sashenka, L., & Dritan, S. (2015). *Greece and the Albanian-Greek relations in the Albanian printed media 2014*. Friedrich-Ebert-Stiftung. <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/albanien/11319.pdf>
- Segbers, K., Dyllick-Brenzinger, P., Hoffmann, K., & Mauersberger, C. (Eds.). (2006). *Global politics: how to use and apply theories of international relations* (Arbeitspapiere des Osteuropa-Instituts der Freien Universität Berlin, Arbeitsschwerpunkt Politik, 56). Berlin: Freie Universität Berlin, Osteuropa-Institut Abt. Politik <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ss0ar-439860>
- Sejdini, M. (2022). *Ministry of Defence*. Republic of Albania. <https://www.mod.gov.al/eng>
Πρόσβαση: 30/5/2022
- Snider, L. W. (2005). Political Risk: The Institutional Dimension. *International Interactions*, 31(3), 203–222. <https://doi.org/10.1080/03050620500294176>

- Sulillari J., Nasto K., (2019) An Analysis of the Evolution of Albanian- Greek Trade Flows. International Journal of New Economics and Social Sciences,1 (9) 2019: 167-180
<https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.3041>
- Spies, Y. K. (2019). *Global South Perspectives on Diplomacy* (1st ed. 2019). Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-00530-6>
- Vickers, M. (2002). *The Cham issue: Albanian national & property claims in Greece*. Conflict Studies Research Centre, Royal Military Academy Sandhurst. <http://www.csrc.ac.uk>
- Vickers, M. (2010). *The Greek minority in Albania: Current tensions*. Defence Academy of the United Kingdom. <http://www.da.mod.uk/r-and-a-b>
- WEF - World Economic Forum. (2020). *The Global Risks Report 2020* (15th Edition; p. 10). World Economic Forum. <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2020/>
Πρόσβαση: 30/5/2022
- Βαληνάκης, Γ. (2012). ΑΟΖ: «Ελλάς επί τέσσερα» – Η Ελλάδα των τεσσάρων θαλασσών | Jean Monnet European Centre of Excellence [National and Kapodistrian University of Athens]. <https://jmce.gr/portal/opinions/greek-foreign-and-european-policy/ellasepitessera/>
- ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ. (2009). ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ - Αναζήτηση. ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ <https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou>
Πρόσβαση: 30/5/2022
- ΓΕΕΘΑ - Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας. (2019). Νέα—Ανακοινώσεις Τύπου Archives. Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας - Επίσημη Ιστοσελίδα. <https://geetha.mil.gr/category/drastiriotites/> Πρόσβαση: 30/5/2022
- Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου. (2021). Διεύρυνση της ΕΕ - Αλβανία. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο - Συμβούλιο της ΕΕ. <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/enlargement/albania/>
Πρόσβαση: 30/5/2022
- Γενικό Προξενείο Αργυροκάστρου. (2022). Νέα Γενικού Προξενείου Αργυροκάστρου. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Η Ελλάδα στην Αλβανία. <https://www.mfa.gr/albania/geniko-proxeneio-argyrokastrou/news> Πρόσβαση: 30/5/2022

- Γενικό Προξενείο Κορυτσάς. (2022). *Νέα Γενικού Προξενείου Κορυτσάς*. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Η Ελλάδα στην Αλβανία. <https://www.mfa.gr/albania/geniko-proxeneio-korytsa/news> Πρόσβαση: 30/5/2022
- Κυβέρνηση. (2022). *Ελληνική Κυβέρνηση—Πρωθυπουργός*. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Κυβέρνηση. <https://government.gov.gr/> Πρόσβαση: 30/5/2022
- Μοσχόβης, Σ., & Γρίμπας, Χ. (2020). «ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΑΛΒΑΝΙΑΣ». ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΑ ΤΙΡΑΝΑ - ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ. https://agora.mfa.gr/infofiles/ΕΤΗΣΙΑ_ΕΚΘΕΣΗ_2019a1.pdf Πρόσβαση: 30/5/2022
- NewsIT, Τ. Ν. (2018, Φεβρουάριος 26). Εμπρησμός σε αυτοκίνητο του Αλβανικού Προξενείου στη Θεσσαλονίκη. *NewsIT*. <https://www.newsit.gr/topikes-eidhseis/emprismos-se-aytokinito-tou-alvanikou-prokseneiou-sti-thessaloniki/2430161/> Πρόσβαση: 30/5/2022
- Πρεσβεία της Ελλάδος στα Τίρανα. (2022). *Νέα της Πρεσβείας*. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Η Ελλάδα στην Αλβανία. <https://www.mfa.gr/albania/presveia/news> Πρόσβαση: 30/5/2022
- ΤΤΕ - Τράπεζα της Ελλάδος. (2020). *Άμεσες επενδύσεις—Αποθέματα*. Τράπεζα της Ελλάδος - Ευρωσύστημα. <https://www.bankofgreece.gr/statistika/ekswterikos-tomeas/ameses-ependyseis/apothemata> Πρόσβαση: 30/5/2022
- ΥΠΕΘΑ - Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. (2011). *Κοινοβουλευτικός Έλεγχος*. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. <https://www.mod.mil.gr/category/koinobouleytikos-elegchos/> Πρόσβαση: 30/5/2022
- ΥΠΕΞ - Υπουργείο Εξωτερικών. (2022). *Γραφεία ανά χώρα*. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ - ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ. <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/805> Πρόσβαση: 30/5/2022
- ΥΠΕΞ - Υπουργείο Εξωτερικών. (2016). *Κοινή συνέντευξη Τύπου Υπουργού Εξωτερικών Ν. Κοτζιά και Υπουργού Εξωτερικών Αλβανίας D. Bushati (Τίρανα, 06.06.2016)—Πρώτο Θέμα*. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Υπουργείο Εξωτερικών. <https://www.mfa.gr/epikairotita/protithema/koine-sunenteuxe-typou-upourgou-exoterikon-kotzia-kai-upourgou-exoterikon-albanias-bushati-tirana-06062016.html> Πρόσβαση: 30/5/2022

ΥΠΕΞ - Υπουργείο Εξωτερικών. (2022). *Βαλκάνια—Σχέσεις με Αλβανία—Κοινοβουλευτικός Έλεγχος*. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Υπουργείο Εξωτερικών. <https://www.mfa.gr/koinovouleutikos-eleghos/balkania-skheseis-me-albania/> Πρόσβαση: 30/5/2022

ΥΠΕΞ - Υπουργείο Εξωτερικών. (2022). *Επικαιρότητα: Πρώτο Θέμα, Ανακοινώσεις—Δηλώσεις—Ομιλίες, Συναντήσεις—Δράσεις—Συμμετοχές, Ενημέρωση Συντακτών*. Ελληνική Δημοκρατία - Υπουργείο Εξωτερικών. <https://www.mfa.gr/epikairotita/> Πρόσβαση: 30/5/2022

ΥπΠΠ - Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. (2022). *Υλικό Αρχείου*. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. Ανακτήθηκε 6 Ιούνιος 2022, από <http://www.mopocp.gov.gr/index.php> Πρόσβαση: 30/5/2022

Παράρτημα

Πίνακας 1. Αναλυτικά στοιχεία πολιτικών σχέσεων Ελλάδας-Αλβανίας περιόδου 2009-2019

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
2009	* <u>27/4</u> Ε/Πρωθυπουργός (ΠΘ) *** <u>27/11</u> Ε-Α/ΠΘ (Άτυπη Τριμερής στις Πρέσπες)	* <u>9/2</u> Ε/ΥΠΕΞ * <u>9/3</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ * <u>27/4</u> Ε/ΥΠΕΞ * <u>25/5</u> Ε/ΥΦΥΠΕΞ (εγκαίνια αναπτυξιακών έργων) ** <u>26/5</u> Ε/ΥΕΘΑ - Α/ΥΠΑΜ	* <u>19/3</u> Ε-Α/ Αντιπροσωπείες οριοθέτησης θαλάσσιων ζωνών	* <u>9/2</u> Συμφωνία για τους Έλληνες πεσόντες στην Αλβανία του Ελληνο-ιταλικού Πολέμου 1940-1941 * <u>27/4</u> Συμφωνία για τον καθορισμό θαλάσσιων ζωνών/συνόρων και υφαλοκρηπίδας

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		<u>*19/11</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ <u>***2/12</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/ΥΠΕΞ [17η Υπουργική Σύνοδο Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ)] <u>***17/12</u> Ε/ΥΦΥΠΕΞ - Α/Υπ. Περιβάλλοντος (Διάσκεψη της Κοπεγχάγης)		
2010	<u>***22/9</u> Ε-Α/ΠΘ [65η Γενική Συνέλευση Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΓΣΟΗΕ)]	<u>***27/1</u> Ε-Α/ΑΝΥΠΕΞ (Διεθνή Διάσκεψη για το Αφγανιστάν) <u>**2/2</u> Ε-Α/Υπ. Περιβάλλοντος (Πρέσπες) <u>***5/2</u> Ε/ΥΕΘΑ - Α/ΥΠΑΜ (Σύνοδο ΥΠΑΜ ΝΑΤΟ)	<u>****9/1</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/ΥΠΕΞ <u>**15/3</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης <u>****26/3</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/ΥΠΕΞ <u>**22/7</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης <u>**29/9</u> Ε/ΥΕΘΑ - Α/Πρέσβης	<u>**02/2</u> Συμφωνία για την προστασία και αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής του πάρκου Πρεσπών <u>*12/3</u> Πρωτόκολλο Ελλάδας- Αλβανίας περί συνεργασίας των υπουργείων Δημόσιας Τάξης

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		<u>*12/3</u> Ε/Υπ. Προστασίας του Πολίτη - Α/ΥΠΕΣ, Α/ΠΘ <u>***23/4</u> Ε-Α/ΑΝΥΠΕΞ (Σύνοδο ΥΠΕΞ ΝΑΤΟ) <u>**4/8</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/ΥΠΕΞ <u>***11/10</u> Ε/ΥΕΘΑ – Α/ΥΠΑΜ [Σύνοδο ΥΠΑΜ South-East Europe Defense Ministerial (SEDM)] <u>***28/11</u> Ε-Α/ΥΦΥΠΕΞ [Σύνοδο ΥΠΕΞ Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου (ΟΣΕΠ)]	<u>**26/10</u> Ε/ΥΠΠΠ - Α/Πρέσβης <u>*24/11</u> Ε/Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΓΓ ΔΟΣ & ΑΣ) - Α/Υπ. Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ), Α/Υπ. Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης <u>**26/11</u> Ε-Α/ΓΓ ΥΠΕΞ <u>****4/12</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ	
2011		<u>***24/1</u> Ε-Α/ΥΦΥΠΕΞ	<u>*16/6</u> Ε/Πρέσβης - Α/ΥΠΕΞ <u>*8/9</u> Ε/ΓΓ ΥΠΕΞ - Α/ΠΘ, Α/ΥΠΕΞ	<u>*25/11</u> Μνημόνιο Συνεργασίας σχετικά με τη διαχείριση της διασυνοριακής λεκάνης

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		[Υπουργική Διάσκεψη Πρωτοβουλίας Αδριατικής-Ιονίου (ΠΑΙ)] *<u>12/9</u> Ε/ΥΠΕΞ (κοινή επίσκεψη με Ι/ΥΠΕΞ ως εκπρόσωποι της ΕΕ) ***<u>22/9</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (66η ΓΣΟΗΕ) ***<u>6/12</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (Υπουργική Σύνοδο ΟΑΣΕ) ***<u>8/12</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (Συν. ΥΠΕΞ ΝΑΤΟ)	***<u>22/9</u> Ε-Α/ΓΓ ΥΠΕΞ (66η ΓΣΟΗΕ) *<u>25/11</u> Ε/Ειδικός Γραμματέας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Στο πλαίσιο «Διαλόγου του Δρίνου»)	απορροής του ποταμού Δρίνου
2012		***<u>26/9</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (67η ΓΣΟΗΕ)	*<u>25/4</u> 1η συνεδρίαση ΜΕΕ για τα στρατιωτικά κοιμητήρια **<u>11/5</u> Ε/ΥΕΘΑ - Α/ΑΓΕΕΔ	***<u>27/9</u> Μνημόνιο Κατανόησης σχετικά με το σχέδιο Trans Adriatic Pipeline (TAP)

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		<u>**30/9</u> Α/Αντιπρόεδρος Κυβέρνησης και Υπ. Οικονομίας, Εμπορίου και Ενέργειας (Εγκαίνια αλβανικού σχολείου στον Βόλο) <u>**3/10</u> Α/ΥΠΕΞ <u>***4/12</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (Συν. ΥΠΕΞ ΝΑΤΟ)	<u>****12/8</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ <u>**24/8</u> Ε/ΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης <u>****10/10</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ <u>****15/11</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ <u>*26/11</u> Ε/ΑΝΓΓ ΔΟΣ & ΑΣ - Α/ΓΓ Υπ. Οικονομίας, Εμπορίου και Ενέργειας <u>*21/12</u> Ε/Πρέσβης - Α/Πρόεδρος της Δημοκρατίας (ΠτΔ)	
2013	<u>**5/8</u> Ανεπίσημη επίσκεψη Α/ΠΘ <u>*3/11</u> Επίσημη επίσκεψη Ε/ΠτΔ	<u>*17/1</u> Ε/Πρέσβης - Α/ΠΘ <u>**4/2</u> Α/Πρέσβης στη Σχολή Εθνικής Άμυνας (ΣΕΘΑ)		<u>**13/2</u> Συμφωνία για τη στήριξη του Διαδριατικού αγωγού φυσικού αερίου TAP

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		<u>***13/2</u> Ε/ΥΠΕΞ - Α/Υπ. Οικονομικών και Ενέργειας (Υπογραφή συμφωνίας ΤΑΡ) <u>***5/6</u> Ε/ΥΕΘΑ - Α/ΥΠΑΜ (Συν. ΥΠΑΜ ΝΑΤΟ) <u>**31/7</u> Ε/ΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης <u>***24/9</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (68η ΓΣΟΗΕ) <u>***3/10</u> Ε/ΑΝΥΕΘΑ - Α/ΥΠΑΜ (SEDM) <u>*14/10</u> Ε/ΥΠΕΞ <u>*18/10</u> Ε/Πρέσβης - Α/Υπ. Παιδείας και Αθλητισμού <u>***22/10</u> Ε/ΥΕΘΑ - Α/ΥΠΑΜ		

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		(Συν. ΥΠΑΜ ΝΑΤΟ) <u>*3/11</u> Ε/ΥΕΘΑ + Ε/ΥΦΥΠΕΞ <u>**15/11</u> Ε/ΥΠΕΞ - Α/Αντιπρόεδρος Κυβέρνησης <u>*26/11</u> Ε/Πρέσβης - Α/Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης <u>**18/12</u> Ε/ΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης		
2014	<u>***4/9</u> Ε-Α/ΠΘ (Συν. Κορυφής ΝΑΤΟ)	<u>**14/1</u> Α/ΥΠΑΜ <u>**6/2</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ [Επίσημη – ΠΑΙ/EU Strategy for the Adriatic-Ionian Region (EUSAIR)] <u>*21/2</u> Ε/ΥΠΕΞ <u>**21/2</u> Α/Υπ. Δικαιοσύνης	<u>****9/1</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ <u>*5/5</u> Ε/Πρέσβης - Α/Περιφερειάρχη, Α/Δήμαρχος Αργυρόκαστρου <u>**9/5</u> Ε/Δήμαρχος Θεσσαλονίκης - Α/ΥΠΕΞ (Στο περιθώριο επίσημης επίσκεψης) <u>****23/7</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ	<u>*19/11</u> Πρωτόκολλο μεθόδου εργασίας της Μεικτής Επιτροπής αναθεώρησης σχολικών εγχειριδίων

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		<u>**27/2</u> Α/ΥΦΥπ. Περιβάλλοντος - Ε/Υπ. Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΚΑ), Ε/Αντιπρ. Βουλής <u>**6/3</u> Ε/Υπ. Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΑΙΘ) - Α/Υπ. Παιδείας και Αθλητισμού <u>***10/3</u> Ε-Α/Υπ. Τουρισμού (συνάντηση υπουργών Τουρισμού ΕΕ) <u>**4/4</u> Ε/ΥΠΕΚΑ - Α/Υπ. Ενέργειας και Βιομηχανίας <u>**8/4</u> Ε/ΥΦΥΠΕΞ - Α/Υπ. Ευρωπ. Υποθέσεων <u>*28/4</u> Ε/Πρόεδρος της Βουλής (ΠτΒ) - Α/ΠτΔ, Α/ΠΘ	<u>**24/7</u> Α/Αντιπρόεδρος Κοινοβουλίου - Ε/ΥΠΕΞ <u>*19/11</u> 2η συνάντηση ΜΕΕ Ελληνο-αλβανικών σχολικών εγχειριδίων <u>*18/12</u> Ε-Α/ΓΓ ΥΠΕΞ <u>****28/12</u> Ε-Α/ΠΘ (Norman Atlantic)	

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		*<u>28/4</u> Ε/ΑΝΥΕΘΑ - Α/ΥΠΑΜ **<u>7/5</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ ***<u>12/5</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ [Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (ΣΕΥ) ΕΕ] **<u>7/10</u> Α/ΥΦΥπ. Περιβάλλοντος - Ε/Αντιδήμαρχος Θεσσαλονίκης **<u>5/11</u> Α/ΥΦΥπ. Περιβάλλοντος - Ε/Αντιπροσωπ. Διοικητικού Συμβουλίου Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας (ΔΙ.Α.ΔΥ.ΜΑ) *<u>19/11</u> Ε/ΥΠΑΙΘ ***<u>3/12</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (Συν. ΥΠΕΞ ΝΑΤΟ)		

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
2015	*<u>29/9</u> Ε-Α/ΠΘ (70η ΓΣΟΗΕ) ***<u>30/11</u> Ε/ΠΘ - Α/ΠτΔ (Παγκόσμια Διάσκεψη για το κλίμα COP21)	***<u>23/2</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/Πρόεδρος Κοινοβουλίου, Α/Υπ. Ευρωπ. Ολοκλήρωσης [Συνάντηση ΥΠΕΞ South-East European Cooperation Process (SEECRP)] *<u>15/7</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ ***<u>20/8</u> Ε/ΥΦΥΕΘΑ - Α/ΥΦΥΠΑΜ [South-Eastern Europe Brigade (SEEBRING)] ***<u>1/12</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (Συν. ΥΠΕΞ NATO)	**<u>23/3</u> Ε/ΥΦΥΠΕΣ - Α/Γεν. Πρόξενος **<u>7/4</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης **<u>30/4</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης *<u>9/6</u> Ε/Πρέσβης - Α/Αρχ. Αστυνομίας **<u>31/7</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης **<u>30/10</u> Ε/ΥΕΘΑ - Α/Πρέσβης **<u>10/11</u> Ε/ΑΝΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης *<u>18/11</u> Ε/Πρέσβης στην Α/Ακαδημία Ενόπλων Δυνάμεων (Διάλεξη σε σεμινάριο Ασφάλειας και Άμυνας) **<u>21/12</u> Ε/ΥΦΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης	*<u>15/7</u> Τρία (3) μνημόνια συνεργασίας Ελλάδας- Αλβανίας για την επιτάχυνση της διαδικασίας ένταξης της γείτονας χώρας στην ΕΕ, για συνεργασία στον τουριστικό τομέα και για συνεργασία στον αγροτικό τομέα

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
2016		<u>**21/3</u> Α/ΥΠΕΞ <u>**8/4</u> Ε/ΑΝΥπ. Προστασίας του Πολίτη - Α/ΥΠΕΣ <u>***22/4</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (1η Υπουργική συνάντηση Θεσσαλονίκης) <u>*6/6</u> Ε/ΥΠΕΞ <u>***9/7</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (Συν. Κορυφής ΝΑΤΟ) <u>***8/9</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Σταθερότητα) <u>**8/9</u> Ε-Α/Υπ. Δικαιοσύνης	<u>*26/1</u> Ε/ΓΓ ΔΟΣ - Α/Υπ. Ενέργειας και Βιομηχανίας, Α/Υπ. Οικον. Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας <u>*28/1</u> Ε/ΓΓ Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων - Α/ΓΓ Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών (Μεικτή Επιτροπή Μεταφορών Ελλάδας-Αλβανίας) <u>*6/2</u> Ε/Περιφερειάρχη Ηπείρου - Α/Υπ. Γεωργίας <u>**29/2</u> Ε/Περιφερειάρχη Ηπείρου, Ε/Δήμαρχος Ιωαννίνων - Α/Αντιπροσωπεία με επικεφαλής τον Α/ΥΦΥπ. Πολιτισμού (Τουριστική-Πολιτισμική διασυνοριακή συνεργασία)	<u>*29/1</u> Πρωτόκολλο διευθέτησης θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος των υπουργείων Μεταφορών και Υποδομών

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		<u>**9-10/10</u> Α/Πρόεδρος Κοινοβουλίου - Ε/ΠτΒ, Ε/ΥΠΕΞ <u>***13/11</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων ΕΕ)	<u>**11/3</u> Ε-Α/ΓΓ ΥΠΕΞ <u>*8/4</u> Επίσκεψη Ε/Πρέσβη σε νέους Δήμους νότιας Αλβανίας <u>**14/4</u> Ε-Α/Γεν. Πρόξενοι (Ελληνο-αλβανική συνάντηση για τη λειτουργία του μεθοριακού σταθμού Κρυσταλλοπηγής) <u>*10/5</u> Επίσκεψη εργασίας Ε/Πρέσβη στην Σκόδρα <u>**7/7</u> Ε/ΠΔΕΕΑΕΥΒ - Α/Αρχηγός Αξιωματικής Αντιπολίτευσης <u>**6/10</u> Ε/Πρόεδρος Διαρκούς Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής (ΠΔΕΕΑΕΥΒ) - Α/Πρέσβης	

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
			<u>**20/10</u> 2η συνεδρίαση ΜΕΕ στρατιωτικών κοιμητηρίων <u>*27/10</u> Ε/Πρέσβης - τέως Α/ΠΘ <u>*5/11</u> Ε/Αρχηγός Αστυνομίας - Α/ΥΠΕΣ <u>****22/11</u> Ε-Α/ΠΘ <u>*13/12</u> Ε/Πρέσβης - Α/Υπ. Ενέργειας και Βιομηχανίας	
2017	<u>***25/5</u> Ε-Α/ΠΘ (Συν. Κορυφής ΝΑΤΟ)	<u>***21/2</u> Ε-Α/ΥΦΥπ. Παιδείας (3η συνάντηση ΜΕΕ ελληνοαλβανικών σχολικών εγχειριδίων) <u>***22/2</u> Ε/Υπ. Πολιτισμού και Αθλητισμού - Α/Υπ. Πολιτισμού (3η διάσκεψη υπουργών Πολιτισμού χωρών	<u>**8/2</u> Ε/ΥΦΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης <u>**21/2</u> 3η συνάντηση ΜΕΕ ελληνο-αλβανικών σχολικών εγχειριδίων <u>*19/4</u> 3η συνεδρίαση ΜΕΕ στρατιωτικών κοιμητηρίων	<u>*24/5</u> Μνημόνιο συνεργασίας στον τομέα της Ενέργειας

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		Νοτιοανατολικής Ευρώπης - CoMoCoSEE) <u>**2/3</u> Α/ΥΠΕΞ <u>***21/9</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (72η ΓΣΟΗΕ) <u>***4/10</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (2η Υπουργική συνάντηση Θεσσαλονίκης) <u>**10/11</u> Α/ΥΠΕΞ	<u>****29/4</u> Ε/ΠΘ - Α/ΠτΔ <u>*24/5</u> Ε/Πρέσβης - Α/ΥΦΥπ. Ενέργειας και Βιομηχανίας <u>*-**9/6</u> Ε-Α/Γ.Πρόξενοι (Άσκηση δασοπυρόσβεσης περιφερειών Ηπείρου - Αργυρόκαστρου στην Ελληνο-αλβανική μεθόριο) <u>**13/6</u> Ε/ΓΓ Δημόσιας Τάξης - Α/Πρέσβης <u>**18/7</u> Ε/ΑΝΥπ. Προστασίας του Πολίτη - Α/Πρέσβης <u>****4/11</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ <u>**16/11</u> Ε/ΠΔΕΕΑΕΥΒ - Α/Πρέσβης	

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
			<u>**27/11</u> Ε/ΠΔΕΕΑΕΥΒ -Α/Αντιπρόεδρος Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής <u>**20/12</u> 4η συνεδρίαση ΜΕΕ στρατιωτικών κοιμητηρίων <u>****25/12</u> Ε/ΥΠΕΞ - Α/ΠτΔ <u>****26/12</u> Ε-Α/ΠτΔ	
2018	<u>***25/1</u> Ε-Α/ΠΘ (Παγκόσμιο Οικονομικό Forum) <u>***10/7</u> Ε-Α/ΠΘ (Συν. κορυφής δυτικών Βαλκανίων)	<u>*19/1</u> Ε/ΥΠΕΞ <u>**26/1</u> Ε/ΥΠΕΣ - Α/Υπ. Διασποράς <u>*29/3</u> Ε/ΥΠΕΞ <u>***24/4</u> Ε/ΥΦΥΠΕΞ - Α/ΥΠΕΞ (72η ΓΣΟΗΕ) <u>***3/5</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ	<u>*17/1</u> 4η συνάντηση ΜΕΕ ελληνο-αλβανικών σχολικών εγχειριδίων <u>*29/1</u> Ε/ΓΓ Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων - Α/ΓΓ Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών (Μεικτή Επιτροπή Μεταφορών Ελλάδας-Αλβανίας)	<u>**11/5</u> Συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης αδειών οδήγησης

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
		(3η Υπουργική συνάντηση Θεσσαλονίκης) *** <u>11/5</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (2η Συνάντηση ΥΠΕΞ Visegrad-4 και Balkan-4) *** <u>16/5</u> Ε-Α/ΠτΒ (Διάσκεψη Προέδρων Κοινοβουλίων ΟΣΕΠ) *** <u>27/9</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (73η Συν. ΓΣΟΗΕ) *** <u>22/11</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (4η Υπουργική συνάντηση Θεσσαλονίκης) *** <u>5/12</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ (Συν. ΥΠΕΞ NATO)	** <u>20/3</u> 5η συνάντηση ΜΕΕ ελληνο-αλβανικών σχολικών εγχειριδίων * <u>27/3</u> 5η συνεδρίαση ΜΕΕ στρατιωτικών κοιμητηρίων * <u>30/4</u> 1ος γύρος ελληνο-αλβανικών συνομιλιών οριοθέτησης θαλάσσιων ζωνών ** <u>15/5</u> 2ος γύρος ελληνο-αλβανικών συνομιλιών οριοθέτησης θαλάσσιων ζωνών ** <u>22/6</u> 3ος γύρος ελληνο-αλβανικών συνομιλιών οριοθέτησης θαλάσσιων ζωνών **** <u>30/10</u> Ε-Α/ΥΠΕΞ	

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
			<u>**19/11</u> Ε/ΓΓ Μεταφορών, Ε/ΥΦΥπ. Αγροτικής Ανάπτυξης - Α/ΓΔ Υπ. Υποδομών και Ενέργειας (1η συνάντηση εργασίας σιδηροδρομικής γραμμής «Φλώρινα- Καστοριά-Πόγραδετς» / Διασυνοριακό πρόγραμμα INTERREG Ελλάδα- Αλβανία) <u>*18/12</u> Ε/Γ. Πρόξενος - Α/Δήμαρχος Αργυρόκαστρου	
2019	<u>***12/4</u> Ε-Α/ΠΘ («Πρωτοβουλία 16+1») <u>***23/9</u> Ε-Α/ΠΘ (74η ΓΣΟΗΕ) <u>***29/10</u> Ε-Α/ΠΘ	<u>***23/10</u> Ε/Υπ. Τουρισμού - Α/Υπ. Τουρισμού και Περιβάλλοντος («Πρωτοβουλία 17+1») <u>*28/10</u> Ε/ΥΦΥΠΕΞ <u>*26/11</u> Ε/ΥΠΕΞ - Α/ΠτΔ, Α/ΠΘ	<u>**10/1</u> Ε/ΥΦΥΠΕΞ - Α/Πρέσβης <u>*22-23/1</u> Ε/Γ. Πρόξενος - Α/Δήμαρχοι Τεπελενίου, Πρεμετής, Αγ. Σαράντα <u>***1/3</u> Ε/ΓΓ Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης - Α/Υπ. Τουρισμού (Adria Tourism Forum)	

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
	(4η Ευρω-Αραβική Διάσκεψη)		*<u>11/3</u> Επίσκεψη Ε/Γ. Πρόξενου σε φορείς των πόλεων Πόγραδετς και Ντρίλο *<u>15/3</u> Ε/Γ. Πρόξενος - Α/Δήμαρχος Κορυτσάς *<u>19/3</u> Ε/Γ. Πρόξενος - Α/Γενικός Αστυνομικός Διευθυντής Κορυτσάς *<u>21/3</u> Ε/Γ. Πρόξενος -Α/Νομάρχης Κορυτσάς ****<u>4/4</u> Ε-Α/ΠΘ *<u>5/4</u> Ε/Γ. Πρόξενος - Α/Περιφερειάρχη Αργυρόκαστρου **<u>31/10</u> Ε/Αντιπρόεδρος Βουλής - Α/Πρέσβης ****<u>26/11</u> Ε-Α/ΠΘ *<u>1/12</u> Ε/Πρέσβης - Α/ΠΘ	

Έτος	Επισκέψεις/ Συναντήσεις/ Επαφές Προέδρων/ Πρωθυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές Υπουργών/Αναπληρωτών/ Υφυπουργών	Επισκέψεις/Συναντήσεις/Επαφές λοιπών Κυβερνητικών Αξιωματούχων/Διπλωματών	Υπογραφή Διακρατικών Συμβάσεων (Συμφωνιών, Πρωτοκόλλων)/ Μνημονίων
			*<u>11/12</u> Ε/Πρέσβης - Α/ΠΘ (απονομή μεταλλίων για την ελληνική αποστολή της ΕΜΑΚ) *<u>16/12</u> Επίσκεψη Ε/Δημάρχου Ιωαννίνων στην Αλβανία με σειρά σημαντικών συναντήσεων (Α/Δήμαρχο Τιράνων - Αργυρόκαστρο, Α/Υπ. Τουρισμού και Περιβάλλοντος) *<u>17/12</u> Ε/Γ. Πρόξενος - Α/Περιφερειάρχης Αργυρόκαστρο (Στο πλαίσιο επίσκεψης σε αλβανικά σχολεία περιοχών Τεπελενίου και Κλεισούρας)	

* : στην Αλβανία

** : στην Ελλάδα

*** : στο περιθώριο άλλης δράσης/πρωτοβουλίας

**** : τηλεφωνική επικοινωνία

Πίνακας 2. Χρονολόγιο πολιτικών γεγονότων/δράσεων/πρωτοβουλιών Ελλάδας-Αλβανίας περιόδου 2009-2019

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
2009	14/1: Κύρωση από την ελληνική Βουλή (Νόμος 3744/2009 - ΦΕΚ 25/Α/13-2-2009) της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης ΕΕ-Αλβανίας (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 2009)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	22/1: Ψήφιση από την αλβανική βουλή του νόμου 10057/2009 «περί της ελευθερίας της θρησκείας, των θρησκευτικών οργανισμών και των αμοιβαίων σχέσεων τους με το κράτος»	+	ΜΜ / ΕΕΜ
	17/2: Κύρωση από την ελληνική Βουλή (Νόμος 3753/2009 - ΦΕΚ 41/Α/04-3-2009) του πρωτοκόλλου ένταξης της Αλβανίας στο ΝΑΤΟ (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 2009)	+	ΔΟΠ / ΠΔΟ
	19/3: Αναγνώριση της «Ορθόδοξης Αυτοκέφαλης Εκκλησίας της Αλβανίας» ως πρόσωπο νομικού δικαίου από το πρωτοδικείο Τιράνων (Τσιάρας, 2012)	+	ΜΜ / ΕΕΜ
	01/4: Έναρξη ισχύος της συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης ΕΕ-Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2018)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	01/4: Επίσημη ένταξη Αλβανίας στο ΝΑΤΟ (ΝΑΤΟ, 2020)	+	ΔΟΠ / ΠΔΟ
	24/4: Επίσημη αίτηση της Αλβανίας για ένταξη στην ΕΕ (Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, 2021)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	25/5: Εγκαίνια μικρής κλίμακας αναπτυξιακών έργων σε περιοχές της Αλβανίας (κυρίως μειονοτικές), χρηματοδοτούμενων από την Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) του ελληνικού ΥΠΕΞ (ΥΠΕΞ, 2009)	+	ΜΜ / ΕΕΜ
	26/5: Έγκριση της επιτροπής του Ελληνικού Σχεδίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (ΕΣΟΑΒ) δύο (2) οδικών έργων και την ανακατασκευή του κάστρου στο Αργυρόκαστρο Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2009)	+	ΜΜ / ΕΕΜ
	28/6: Αλβανικές βουλευτικές εκλογές	-	ΕΠ / ΕΚΛ
	21/7: Κύρωση από την ελληνική Βουλή (Νόμος 3782/2009 - ΦΕΚ 135/Α/07-8-2009) της συμφωνίας ανέγερσης ελληνικών στρατιωτικών κοιμητηρίων στην Αλβανία (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 2009)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	09/9: Κυβέρνηση συνασπισμού στην Αλβανία	+	ΕΠ
	04/10: Πρόωρες ελληνικές βουλευτικές εκλογές και αλλαγή κυβέρνησης	-	ΕΠ / ΕΚΛ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	16/11: Το Συμβούλιο της ΕΕ ενέκρινε την αίτηση προσχώρησης της Αλβανίας στην ΕΕ (Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, 2021)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
2010	09/1: Αποστολή ελληνικής ομάδας διάσωσης και ειδών πρώτης ανάγκης στην Αλβανία, μετά τις καταστροφικές πλημμύρες στη γείτονα χώρα (ΥΠΕΞ, 2010)	+	ΓΕ / -
	25/3: Έντονες διαμαρτυρίες της αλβανικής πλευράς λόγω ρατσιστικών συνθημάτων που ακούστηκαν κατά την παρέλαση της 25 ^{ης} Μαρτίου στην Αθήνα. Άμεση καταδίκη του περιστατικού από το ελληνικό ΥΠΕΞ (ΥΠΕΞ, 2010)	-	ΙΠΥ / ΑΑΕ
	25/3: Κύρωση από την αλβανική Βουλή (α/ΠΔ 14.4.2010) της συμφωνίας ανέγερσης ελληνικών στρατιωτικών κοιμητηρίων στη χώρα (ΥΠΕΞ, 2010)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	14/4: Ακύρωση από το Συνταγματικό Δικαστήριο της Αλβανίας της συμφωνία για τον καθορισμό θαλάσσιων ζωνών/συνόρων και υφαλοκρηπίδας (ΥΠΕΞ, 2018)	-	ΓΕ / ΟΘΖ
	06/5: Έναρξη ισχύος της συμφωνίας για τα στρατιωτικά κοιμητήρια με τη σύσταση Μεικτής Επιτροπής Εμπειρογνομώνων (ΜΕΕ) επίλυσης προβλημάτων στην πορεία ολοκλήρωσης του ενταφιασμού των Ελλήνων πεσόντων στην Αλβανία (ΓΕΕΘΑ, 2019), (ΥΠΕΞ, 2018)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	12/8: Δολοφονία Έλληνα μειονοτικού στη Χιμάρα, επειδή μιλούσε ελληνικά. Δημόσια καταδίκη του συμβάντος από το ελληνικό ΥΠΕΞ και τον Αλβανό Πρωθυπουργό (ΥΠΕΞ, 2010)	-	ΙΠΥ / ΕΕΜ
	04/12: Αποστολή ελληνικών μέσων διάσωσης σε περιοχές της Αλβανίας που πλήγηκαν από πλημμύρες (ΥΠΕΞ, 2010)	+	ΓΕ / -
	15/12: Εφαρμογή απελευθέρωσης θεωρήσεων για τους Αλβανούς υπηκόους στα κράτη Schengen (ΥΠΕΞ, 2010), (ΥΠΕΞ, 2018)	+	ΔΟΠ / Μ
	2011	28/1: Εμπρησμός διπλωματικού αυτοκινήτου της προξενικής αποστολής της Αλβανίας στη Θεσσαλονίκη, γεγονός το οποίο καταδίκασε το ελληνικό ΥΠΕΞ (ΥΠΕΞ, 2011)	-
8/2: Διαμαρτυρία του Γ.Γ. του αλβανικού ΥΠΕΞ στον Έλληνα Πρέσβη στα Τίρανα σχετικά με δηλώσεις του Γενικού Προξένου της Κορυτσάς για τα δικαιώματα του Ελληνισμού της Βορείου Ηπείρου και για την ελληνική παρουσία στην περιοχή (ΥΠΕΞ, 2011)		-	ΙΠΥ / ΕΕΜ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	28/2: Αναβολή απογραφής πληθυσμού και ακινήτων στην Αλβανία εν όψει τοπικών εκλογών, η οποία θα συνοδευόταν με ερωτηματολόγιο προαιρετικής καταγραφής στοιχείων εθνικής καταγωγής, μητρικής γλώσσας και θρησκειώματος των απογραφομένων, κατόπιν έντονων ενστάσεων εθνικιστικών και μη κύκλων (ΥΠΕΞ, 2011)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	15/3: Ρηματική διακοίνωση του Έλληνα πρέσβη προς το Αλβανικό ΥΠΕΞ σχετικά με την καθυστέρηση συγκρότησης αλβανικής ομάδας εμπειρογνομόνων για το ζήτημα των στρατιωτικών κοιμητηρίων (ΥΠΕΘΑ, 2011)	-	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	14/4: Κύρωση από την ελληνική Βουλή (Νόμος 3962/2011 - ΦΕΚ 98/Α/29-4-2011) του πρωτοκόλλου περί συνεργασίας των υπουργείων Δημόσιας Τάξης Ελλάδας και Αλβανίας (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 2011)	+	ΓΕ / ΔΣ
	Ιουλ: Ψήφιση τροπολογίας από την αλβανική βουλή του νόμου «περί απογραφής», με αντικατάσταση του όρου «εθνικότητα» από «εθνο-πολιτισμική ομάδα» στο σχετικό ερωτηματολόγιο και πρόβλεψη προστίμων σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης στο εν λόγω πεδίο βάσει των ληξιαρχικών δεδομένων (υποχρεωτική απονομή αλβανικής ιθαγένειας από την εποχή του κομμουνιστικού καθεστώτος) (Γεωργιάδης et al., 2011)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	16/9: Απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Αλβανίας για αφαίρεση του λήμματος «εθνικότητα» από τα ληξιαρχικά έγγραφα (ΥΠΕΞ, 2011)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	26/9: Απόφαση του υπουργού Προστασίας του Πολίτη σύμφωνα με την οποία οι ομογενείς και οι αλλοδαποί σύζυγοί τους από την Αλβανία θα δύνανται να ανανεώσουν την άδεια παραμονής τους στην Ελλάδα, χωρίς Προξενική Θεώρηση από την Αλβανία (ΥΠΠΠ, 2011)	+	ΜΜ / Μ
	28/9: Απόφαση της ΕΕΜ να απέχει από τη διαδικασία απογραφής, διαμαρτυρούμενοι για καταπάτηση του δικαιώματος αυτοπροσδιορισμού (ΥΠΕΞ, 2011)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	11/11: Σχηματισμός μεταβατικής κυβέρνησης συνεργασίας στην Ελλάδα	-	ΕΠ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	06/12: Ζήτημα αξιοπιστίας της Αλβανικής απογραφής ως προς το αποτέλεσμα που αφορά στο μέγεθος της ΕΕΜ έθεσε ο Έλληνας ΥΠΕΞ (ΥΠΕΞ, 2011)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
2012	Η 2 ^η σύσκεψη της ΜΕΕ, η οποία προβλεπόταν να εκτελεστεί βάσει κανονισμού εντός του 2012 στην Αθήνα, δεν πραγματοποιήθηκε λόγω αλβανικής κωλυσιεργίας (geetha, 2019)	-	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	06/5: Ελληνικές βουλευτικές εκλογές και σχηματισμός υπηρεσιακής κυβέρνησης	-	ΕΠ / ΕΚΛ
	17/6: Πρώρες ελληνικές βουλευτικές εκλογές και αλλαγή κυβέρνησης	-	ΕΠ / ΕΚΛ
	30/9: Λειτουργία σχολείου στον Βόλο για την εκπαίδευση Αλβανών πολιτών (ΥΠΕΞ, 2012)	+	ΜΜ / Μ
	3/10: Μη ορθή ανάρτηση της αλβανικής σημαίας, κατά την επίσκεψη του Αλβανού ΥΠΕΞ. Το ελληνικό ΥΠΕΞ ζήτησε επίσημα συγγνώμη, κάνοντας λόγο για ακούσιο λάθος (ΥΠΕΞ, 2012)	-	- / -
	09/10: Απαγόρευση εισόδου στην Ελλάδα σε Αλβανούς πολίτες, λόγω εσφαλμένης αναγραφής των ελληνικών τοπωνυμίων στα διαβατήριά τους (himara, 2012)	-	ΙΠΥ / ΑΑΕ ΜΜ / Μ
	21/10: Εγκαίνια σχολείου στον Δομοκό για την εκπαίδευση Αλβανών πολιτών (ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, 2012)	+	ΜΜ / Μ
	28/10: Μικρής κλίμακας επεισόδια ανήμερα της 28ης Οκτωβρίου στην Κλεισούρα από ομάδα ακραίων Αλβανών εθνικιστών (ΥΠΕΞ, 2012)	-	ΙΠΥ / ΕΕΜ
	28/11: Διπλωματικό επεισόδιο - Ματαίωση επίσκεψης Έλληνα ΥΠΕΞ στην Αλβανία λόγω αλυτρωτικού περιεχομένου δηλώσεων Αλβανού Πρωθυπουργού (ΥΠΕΞ, 2012)	-	ΕΠ, ΙΠΥ / ΑΑΕ
2013	20/3: Έγκριση από την αλβανική κυβέρνηση της συμφωνίας TAP	+	ΓΕ / ΔΣ
	09/4: Κύρωση από την ελληνική Βουλή (Νόμος 4145/2013 - ΦΕΚ 89/Α/18-4-2013) της συμφωνίας σχετικά με τον αγωγό φυσικού αερίου TAP Project (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 2013)	+	ΓΕ / ΔΣ
	04/6: Κύρωση από την ελληνική Βουλή (Νόμος 4160/2013 – ΦΕΚ 142/Α/12-6-2013) διμερούς συμφωνίας για την αποπληρωμή του χρέους της Αλβανίας προς την Ελλάδα, όπως αυτό προέκυψε βάσει της συμφωνίας που υπεγράφη στις 24.6.1991 μεταξύ κοινοπραξίας ελληνικών τραπεζών και της State Bank of Albania (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 2013)	+	ΓΕ / ΔΣ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	Ιουν: Υιοθέτηση αλυτρωτικού προσανατολισμού προεκλογικής στρατηγικής από πληθώρα αλβανικών κομμάτων με σκοπό την συσπείρωση και προσέλκυση ψηφοφόρων (Κυρανούδη & Pandeli, 2013)	-	ΕΠ / ΑΑΕ
	23/6: Αλβανικές βουλευτικές εκλογές και αλλαγή κυβέρνησης εν μέσω βίαιων επεισοδίων σε όλη την επικράτεια, απώλεια μίας ανθρώπινης ζωής και καταγγελία του προέδρου του μειονοτικού κόμματος Ένωση Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (ΚΕΑΔ) για νοθεία και οργανωμένη δράση των αλβανικών κομμάτων εις βάρος του κόμματός του (ΤοΒΗΜΑ, 2013)	-	ΕΠ / ΕΚΛ ΜΜ / ΕΕΜ
	19/8: Ελληνικό διάβημα διαμαρτυρίας λόγω βίαιων γεγονότων στην Αλβανία [επεισόδια στο Ναό των Εισοδίων της Θεοτόκου (16/8), επίθεση κατά Έλληνα πολίτη και ομογενούς στην Πρεμετή και επίθεση στο Γενικό Προξενείου της Ελλάδας στο Αργυρόκαστρο (19/8)] (ΥΠΕΞ, 2013)	-	ΙΠΥ / ΕΕΜ
	28/11: Ευχαριστήρια επιστολή του Αλβανού υπουργού Εσωτερικών στον Έλληνα υπουργό προστασίας του Πολίτη, ακολούθησε τη δήλωση ικανοποίησης του Αλβανού Πρωθυπουργού για την άψογη συνεργασία των ελληνικών και αλβανικών δυνάμεων ασφαλείας, μετά την επιτυχημένη επιχείρηση σύλληψης 7 επικίνδυνων δραπετών από φυλακή της Αλβανίας (himara, 2013)	+	ΓΕ / ΔΣ
	17/12: Η Ελλάδα τάχθηκε υπέρ της άμεσης παροχής καθεστώτος υποψήφιας για την ΕΕ χώρας στην Αλβανία στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων (ΥΠΕΞ, 2013)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
2014	01/1: Ανάληψη από την Ελλάδα της Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ (ΥΠΕΞ, 2013)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	21/2: Ελληνική πρόταση για συνολική διευθέτηση των διμερών ζητημάτων (ΥΠΕΞ, 2014)	+	- / ΣΣ
	Μάιο: Σε εκ νέου πρόσκληση από την ελληνική πλευρά για συνάντηση της ΜΕΕ για τα στρατιωτικά κοιμητήρια εντός Μαΐου στην Αθήνα, δεν ελήφθη καμία απάντηση από την αλβανική πλευρά (ΓΕΕΘΑ, 2019)	-	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	12/5: Συμφωνία Έλληνα και Αλβανού ΥΠΕΞ για το ζήτημα των τοπωνυμίων και την ελεύθερη διακίνηση των πολιτών των δύο χωρών (ΥΠΕΞ, 2014)	+	ΙΠΥ / ΑΑΕ ΜΜ / Μ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	01/6: Εγκαίνια του νέου ορθόδοξου καθεδρικού ναού «Αναστάσεως του Χριστού» στο κέντρο των Τιράνων (ΤοΒΗΜΑ, 2014)	+	ΜΜ / ΕΕΜ
	10/6: Επιστολή Έλληνα ΥΠΕΞ στον Αλβανό ομόλογό του και διπλωματικά διαβήματα, σχετικά με το ζήτημα της διοικητικής μεταρρύθμισης/διαίρεσης περιοχών στην Αλβανία και τη συναφή ανησυχία της ΕΕΜ για επικείμενη αλλοίωση του ελληνικού στοιχείου (ΥΠΕΞ, 2014)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	27/6: Υλοποίηση δέσμευσης της Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με τη χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας προς ένταξη χώρας στην Αλβανία (Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, 2020) (ΥΠΕΞ, 2018)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	01/7: Λήξη ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ (ΥΠΕΞ, 2014)	-	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	31/7: Ψήφιση από την αλβανική βουλή του νομοσχεδίου διοικητικής και εδαφικής μεταρρύθμισης της αλβανικής επικράτειας, σύμφωνα με το οποίο ο δήμος Χειμάρρας ενσωματώθηκε με τις αλβανόφωνες επαρχίες Λουκόβου και Βράνιστ (ΥΠΕΞ, 2014), (Κρεμμύδα, 2014)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	31/7: Για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας, Αλβανός Πρωθυπουργός αναγνωρίζει την ύπαρξη ελληνικής μειονότητας στη Χειμάρρα (news247, 2014)	+	ΙΠΥ / ΕΕΜ
	04/9: Υπέρ της άσκησης πίεσης στην ΠΓΔΜ προς την κατεύθυνση επίλυσης του ζητήματος της ονομασίας με την Ελλάδα τάχθηκε ο Αλβανός Πρωθυπουργός στη σύνοδο κορυφής του ΝΑΤΟ (Σιδέρης, 2014), (Βούλτεψη, 2018)	+	ΔΟΠ / -
	17/10: Διάβημα διαμαρτυρίας προς το ΥΠΕΞ της Αλβανίας σχετικά με επεισόδια που σημειώθηκαν στο χωριό Δερβιτσάνη εις βάρος Ελλήνων μειονοτικών, μετά τη διακοπή του ποδοσφαιρικού αγώνα Σερβίας – Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2014)	-	ΙΠΥ / ΕΕΜ
	13/11: Ενημέρωση από Αλβανό ΑΚΑΜ για πρόθεση επανέναρξης των εργασιών της ΜΕΕ σχετικά με τη συμφωνία για τα στρατιωτικά κοιμητήρια (ΓΕΕΘΑ, 2019)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
2015	25/1: Πρόωρες ελληνικές βουλευτικές εκλογές και αλλαγή κυβέρνησης (σχηματισμός κυβέρνησης συνασπισμού)	-	ΕΠ / ΕΚΛ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	08/5: Επίδοση ρηματικής διακοίνωσης στον Έλληνα πρέσβη στα Τίρανα από το αλβανικό ΥΠΕΞ, σχετικά με επικείμενη παραβίαση της αλβανικής υφαλοκρηπίδας και απαίτηση τροποποίησης από την Ελλάδα των προγραμματισμένων περιοχών έρευνας για υδρογονάνθρακες στο Ιόνιο (Σιδέρης, 2015)	-	ΓΕ / ΟΘΖ
	08/5: Ματαίωση προγραμματισμένης συνάντησης Έλληνα ΥΠΕΞ με Αλβανό πρέσβη (ΥΠΕΞ, 2015), (Σιδέρης, 2015)	-	ΓΕ / ΟΘΖ
	21/5: Εταίρος στην αλβανική κυβέρνηση το κόμμα των Τσάμηδων (PDIU), κατόπιν πρωτοβουλίας του Αλβανού πρωθυπουργού - αποχώρηση του κόμματος της ΕΕΜ από τον συνασπισμό σε ένδειξη διαμαρτυρίας (ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, 2015). Στις πρώτες δηλώσεις του ο πρόεδρος του PDIU αναφέρθηκε στα δικαιώματα των Τσάμηδων, γεγονός που προκάλεσε τη δυσαρέσκεια και ανησυχία του ελληνικού ΥΠΕΞ (ΥΠΕΞ, 2015)	-	ΕΠ, ΙΠΥ / Τ
	27/5: Θέμα θαλάσσιων συνόρων/υφαλοκρηπίδας με την Ελλάδα έθεσε ο Πρωθυπουργός της Αλβανίας σε επίσημες δηλώσεις του (ΤοΒΗΜΑ, 2015), προκαλώντας την έντονη αντίδραση του ΥΠΕΞ της Ελλάδας (ΥΠΕΞ, 2015)	-	ΓΕ / ΟΘΖ
	09/7: Ψήφιση νόμου από την ελληνική Βουλή (Νόμος 4332/2015 – ΦΕΚ 76/Α/09-07-2015) σχετικά με την τροποποίηση διατάξεων του κώδικα ελληνικής ιθαγένειας (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 2015)	+	ΜΜ / Μ
	30/7: Έγκριση της ΕΕ του προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας (Interreg IPA II) Ελλάδας-Αλβανίας 2014-2020 με σκοπό την αναβάθμιση των σχέσεων των δύο χωρών, μέσω της ανάληψης κοινών δράσεων στους τομείς του περιβάλλοντος, της οικονομίας και των υποδομών (interreg, 2016)	+	ΔΟΠ / ΔΣ
	20/8: Παραίτηση ελληνικής κυβέρνησης και σχηματισμός υπηρεσιακής κυβέρνησης	-	ΕΠ
	21/8: Βίαια επεισόδια στον Ι.Ν. Αγ. Αθανασίου στο χωριό Δρυμμάδες Χειμάρρας (ΥΠΕΞ, 2015)	-	ΙΠΥ / ΕΕΜ
	26/8: Κατεδάφιση του Ι.Ν. Αγ. Αθανασίου στις Δρυμμάδες Χειμάρρας (ΥΠΕΞ, 2015)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	20/9: Πρόωρες ελληνικές βουλευτικές εκλογές και σχηματισμός κυβέρνησης όμοιου συνασπισμού	-	ΕΠ / ΕΚΛ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
2016	18/2: Ψήφιση νόμου από την αλβανική βουλή για την καταγραφή της διεύθυνσης κατοικίας των Αλβανών υπηκόων που διαμένουν εκτός Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2016), (Elliniki Gnomi, 2016)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	05/6: Έντονη αντίδραση της ελληνικής πλευράς μετά από δηλώσεις του Πρωθυπουργού της Αλβανίας περί ζητήματος Τσάμηδων πριν την επίσκεψη του Έλληνα ΥΠΕΞ στη χώρα (ΥΠΕΞ, 2016)	-	ΕΠ / Τ
	30/6: Έγκριση (αριθ. 0544/Μ.6861/ΑΣ 189) του πρωτοκόλλου της Μικτής Επιτροπής Οδικών Μεταφορών μεταξύ Ελληνικής και Αλβανικής Δημοκρατίας (ΕΤ, 2016)	+	ΓΕ / ΔΣ
	06/6: Συμφωνία των δύο χωρών για τη δημιουργία μηχανισμού επίλυσης πακέτου ιεραρχημένων ζητημάτων (ΥΠΕΞ, 2016)	+	- / ΣΣ
	11/6: Διαβήματα διαμαρτυρίας προς το αλβανικό ΥΠΕΞ εξαιτίας ανάρτησης προκλητικού πανό σχετικά με το ζήτημα των Τσάμηδων σε αγώνα ποδοσφαίρου του EURO 2016 (ΥΠΕΞ, 2016)	-	ΙΠΥ / Τ
	27/6: Παροχή υποτροφιών σε Αλβανούς υπηκόους για σπουδές σε ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα (ΥΠΕΞ, 2016)	+	ΜΜ / Μ
	30/6: Το ελληνικό ΥΠΕΞ προέβη στην καταδίκη των βίαιων περιστατικών που διαδραματίστηκαν στο Δημοτικό Συμβούλιο της Χειμάρρας εις βάρος Ελλήνων μειονοτικών και κάλεσε την Αλβανία να πράξει βάσει των ευρωπαϊκών της υποχρεώσεων. Η αλβανική πλευρά έκανε λόγο για συνεχή παρεμβατισμό στις εσωτερικές υποθέσεις της χώρας και προσπάθεια εκμετάλλευσης μεμονωμένων, σαφώς κατακριτέων γεγονότων που έχουν αποκλειστικό σκοπό τη συντήρηση της ρητορικής περί καταπάτησης των δικαιωμάτων της ΕΕΜ (ΥΠΕΞ, 2016), (himara, 2016)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	29/9: Οξύτατη αντίδραση του ΥΠΕΞ της Ελλάδας σε απάντηση του επιτρόπου της Κομισιόν Johannes Hahn, στην οποία συμπεριέλαβε το θέμα των Τσάμηδων στα διμερή ζητήματα των δύο χωρών. Λογική την παρουσία του εν λόγω ζητήματος στην ευρωπαϊκή ατζέντα, χαρακτήρισε ο Αλβανός ΥΠΕΞ (Ράπτης, 2016)	-	ΔΟΠ / Τ
	30/10: Έντονη ανησυχία του ελληνικού ΥΠΕΞ για την καταφανή καταστρατήγηση των μειονοτικών δικαιωμάτων και διάβημα στον Πρέσβη της Αλβανίας στην Ελλάδα σχετικά με τα ειδοποιητήρια για κατεδαφίσεις κατοικιών Ελλήνων ομογενών, μετά την αυθαίρετη ακύρωση τίτλων ιδιοκτησίας,	-	ΜΜ / ΕΕΜ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	στο πλαίσιο αλβανικού σχεδίου ανάπλασης της Χειμάρρας, ανήμερα της 28 ^{ης} Οκτωβρίου (ΥΠΕΞ, 2016). Για αναχρονιστική συμπεριφορά έκανε λόγο το αλβανικό ΥΠΕΞ, καλώντας για εξηγήσεις τον Έλληνα Πρέσβη (news247, 2016)		
	05/11: Αυστηρή εφαρμογή της συνθήκης Σένγκεν στις πύλες εισόδου με την Αλβανία από τις ελληνικές αρχές (Gnomi, 2016)	-	ΜΜ / Μ
	13/11: Καταγγελία του Έλληνα ΥΠΕΞ στο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ για αλβανικές μεθοδεύσεις, μετά τη σύλληψη Αλβανών κρατικών υπαλλήλων που σκόπευαν να παραδώσουν εκπαιδευτικό υλικό αλυτρωτικού περιεχομένου στην αλβανική Πρεσβεία στην Αθήνα (ΥΠΕΞ, 2016), (THEOTOC TEAM, 2016)	-	ΔΟΠ / ΑΑΕ ΙΠΥ / ΑΑΕ
2017	26/1: Αύξηση των έκνομων περιστατικών εις βάρος της ΕΕΜ, κατά κύριο λόγο στο Δήμο Δρόπολης, με την ελληνική πλευρά να προβαίνει στις προβλεπόμενες ενέργειες προς τις αλβανικές Αρχές (ΥΠΕΞ, 2017), (Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2017)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	14/2: Κύρωση από την ελληνική Βουλή (Νόμος 4453/2017 - ΦΕΚ 19/Α/20-2-2017) της συμφωνίας για την Προστασία και Αειφόρο Ανάπτυξη της Περιοχής του Πάρκου Πρεσπών (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 2017)	+	ΓΕ / ΔΣ
	25/5: Επίσημη έναρξη του έργου «Περαιτέρω ενίσχυση του Κοινοβουλίου της Αλβανίας στο πλαίσιο της διαδικασίας ευρωπαϊκής ένταξης της χώρας» (Γραφείο Τύπου Βουλής, 2017)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	10/6: Πρόσκληση Έλληνα ΥΠΕΞ για αξιοποίηση της νεοσυσταθείσας σχολής Πυροσβεστικής στην Πτολεμαΐδα στο πλαίσιο διεύρυνσης της συνεργασίας των δύο χωρών στους τομείς της Πολιτικής Προστασίας (ΥΠΕΞ, 2017) (real.gr, 2017)	+	ΓΕ / ΔΣ
	20/6: Παροχή υποτροφιών σε Αλβανούς υπηκόους για σπουδές σε ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα (ΥΠΕΞ, 2016)	+	ΜΜ / Μ
	25/6: Αλβανικές βουλευτικές εκλογές και επανεκλογή κυβέρνησης	-	ΕΠ / ΕΚΛ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	26/6: Δριμεία αντίδραση του ελληνικού ΥΠΕΞ για την κατασκευή αλυτρωτικού χαρακτήρα έργου στο πλαίσιο ανάπλασης της κεντρικής πλατείας των Τιράνων (ΥΠΕΞ, 2017)	-	ΙΠΥ / ΑΑΕ
	26/7: Καυστική ανακοίνωση του ελληνικού ΥΠΕΞ για τις παράτυπες κατεδαφίσεις τουριστικών ακινήτων Ελλήνων μειονοτικών στο πλαίσιο της οικιστικής ανάπλασης της Χειμάρρας (ΥΠΕΞ, 2017)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	3-12/8: Συνδρομή εναέριων μέσων των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων σε δασοπυρόσβεση στην Αλβανία (ΓΕΕΘΑ, 2019)	+	ΓΕ / ΔΣ
	15/10: Δυσμενές για την ΕΜΜ χαρακτήρισε το ΥΠΕΞ της Ελλάδας το νομοσχέδιο περί προστασίας των μειονοτήτων που ψήφισε η Αλβανική Βουλή (13/10), αφού οι μειονότητες καθορίζονται με βάση τον προσδιορισμό των ληξιαρχείων (ΥΠΕΞ, 2017)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	18/10: Απόφαση της αλβανικής κυβέρνησης για κατεδαφίσεις κατοικιών μειονοτικών της Χειμάρρας, μετά από έγκριση (16/10) του πολεοδομικού σχεδίου της περιοχής από την εθνική Πολεοδομική Επιτροπή της Αλβανίας, εν μέσω αποκάλυψης εμπλοκής πρώην Αλβανού υπουργού Εσωτερικών σε σκάνδαλο εμπορίας ναρκωτικών (ΥΠΕΞ, 2017)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	25/11: Το Εθνικό Συμβούλιο Αποκατάστασης της Αλβανίας ενέκρινε την ανακατασκευή του Ι.Ν. Αγ. Αθανασίου Δρυμάδων Χειμάρρας (ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, 2017)	+	ΜΜ / ΕΕΜ
	06/12: Με απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αυλώνας, το σχέδιο ανάπλασης της Χειμάρρας κρίθηκε παράνομο και ως εκ τούτου άκυρο (Σκαφιδάς, 2018)	+	ΜΜ / ΕΕΜ
	13/12: Ψήφιση εκτελεστικού νόμου από το Υπουργικό Συμβούλιο της Αλβανίας σχετικά με τη ρύθμιση ζητημάτων της συμφωνίας για τα στρατιωτικά κοιμητήρια (ΥΠΕΞ, 2017)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	20/12: Χορήγηση καθεστώτος «Ιστορικού κοιμητηρίου» στο νεκροταφείο Ελλήνων στρατιωτών του χωριού Βουλιάρατες Δερόπολης, με απόφαση της αλβανικής κυβέρνησης (himara, 2017)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	22/12: Χορήγηση της αλβανικής ιθαγένεια από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Αλβανίας στον Αρχιεπίσκοπο Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας Αναστάσιο (Σκουρής, 2017)	+	ΜΜ / ΕΕΜ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
2018	22/1: Έναρξη εργασιών εντοπισμού-εκταφής-ταυτοποίησης-ταφής των οστών Ελλήνων πεσόντων της Αλβανίας στο πλαίσιο της συμφωνίας των στρατιωτικών κοιμητηρίων (ΥΠΕΞ, 2018), (geetha, 2018)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	28/1: Δήλωση του Έλληνα Πρωθυπουργού για πλήρη εξομάλυνση των διμερών σχέσεων και προαναγγελία στρατηγικής συμφωνίας με την Αλβανία, με φόντο την ευρωπαϊκή προοπτική της γείτονας χώρας (webteam, 2018)	+	ΔΟΠ / ΣΣ, ΕΠΑ
	29/1: Ανακοίνωση του ελληνικού ΥΠΕΞ με την οποία διαψεύδονται δηλώσεις Αλβανών αξιωματούχων σχετικά με την παρουσία του Τσάμικου ζητήματος στην ατζέντα των διμερών συζητήσεων, επισημαίνοντας την ανάγκη διατήρησης του φιλικού κλίματος (ΥΠΕΞ, 2018)	-	ΕΠ / Τ
	26/2: Εμπρησμός αυτοκινήτου της προξενικής αποστολής της Αλβανίας στη Θεσσαλονίκη (NewsIT, 2018)	-	ΙΠΥ / -
	26/2: Άρση ελληνικής επιφύλαξης προς την Αλβανία σχετικά με τη Σύμβαση της Χάγης για το Apostille (ΥΠΕΞ, 2018)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	19/3: Εξουσιοδότηση του Αλβανού ΥΠΕΞ από τον Πρόεδρο της χώρας για έναρξη διαπραγματεύσεων καθορισμού των θαλάσσιων ζωνών-συνόρων με την Ελλάδα (Φράγκος, 2018)	+	ΓΕ / ΟΘΖ
	16/5: Κύρωση από την ελληνική Βουλή (Νόμος 4543/2018 - ΦΕΚ 96/Α/06-6-2018) του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας – Αλβανίας για την επιτάχυνση της διαδικασίας ένταξης της γείτονας χώρας στην ΕΕ (ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, 2018)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	25/6: Πρόγευμα εργασίας των ΥΠΕΞ της ΕΕ με τον Αλβανό ομόλογό τους κατόπιν ελληνικής πρωτοβουλίας στο περιθώριο της συνάντησης του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων (ΣΕΥ) και Γενικών Υποθέσεων (ΣΓΥ) της ΕΕ (ΥΠΕΞ, 2018)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	26/6: Αναβολή έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων για τη Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία έως τον Ιούνιο του 2019, υπό καθεστώς αιρεσιμότητας σύμφωνα με εγκεκριμένα συναφή συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ (Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, 2018)	-	ΔΟΠ / ΕΠΑ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	13/7: Υλοποίηση της ελληνοαλβανικής συμφωνίας των στρατιωτικών κοιμητηρίων με τον ενταφιασμό οστών 100 Ελλήνων πεσόντων, στο στρατιωτικό κοιμητήριο των Βουλιαράτων Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2018)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	16/7: Δωρεά δύο πυροσβεστικών οχημάτων και εξοπλισμού από ελληνικό Πυροσβεστικό Σώμα (ΥΠΕΞ, 2018)	+	ΓΕ / ΕΕΜ
	25/7: Μήνυμα αλληλεγγύης στον ελληνικό λαό και συμβολική χρηματική συνδρομή για την ανάκαμψη από τις καταστροφικές πυρκαγιές, απέστειλε η Αλβανία (general secretary, 2018)	+	ΓΕ / -
	20/9: Δήλωση του Έλληνα ΥΠΕΞ ότι η ολοκλήρωση της στρατηγικής συμφωνίας με την Αλβανία έχει καθυστερήσει λόγω διαφωνιών μεταξύ Αλβανού Προέδρου Δημοκρατίας και της κυβέρνησης, διοικητικών ζητημάτων καθώς και αναστολής της λειτουργίας του Συνταγματικού δικαστηρίου της γείτονας χώρας (εκκρεμότητες με τη δικαιοσύνη και αποπομπή των 8 από τα 9 μέλη του) (webteam, 2018)	-	ΕΠ / ΣΣ
	12/10: Ενταφιασμός οστών 573 Ελλήνων πεσόντων, στο στρατιωτικό κοιμητήριο της Κλεισούρας Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2018)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	17/10: Παραίτηση του Έλληνα ΥΠΕΞ	-	ΕΠ
	28/10: Θάνατος Έλληνα μειονοτικού μετά από συμπλοκή με αλβανικές αστυνομικές δυνάμεις στους Βουλιαράτες. Η ελληνική πλευρά εξέφρασε την επιφύλαξή της για τις ενέργειες των αλβανικών αστυνομικών αρχών και ζήτησε την πλήρη διαλεύκανση της υπόθεσης, προχωρώντας σε σειρά διαβημάτων στα Τίρανα, στο Αργυρόκαστρο και στην Αθήνα, καθώς και σε δύο ρηματικές διακοινώσεις της Ελληνίδας Πρέσβευς της στα Τίρανα για την παρουσία Ελλήνων εκπροσώπων στις διαδικασίες διερεύνησης. Τη δυσαρέσκειά της για τη στάση της Ελλάδας αναφορικά με την εξτρεμιστική ένοπλη επίθεση εναντίον των επίσημων κρατικών φορέων επιβολής του νόμου και για την αδικαιολόγητη πολιτικοποίηση του περιστατικού, δήλωσε το ΥΠΕΞ της Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2018), (ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ, 2018), (ΥΠΕΞ, 2018), (ΥΠΕΞ, 2018)	-	ΙΠΥ / ΕΕΜ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	9/11: Η Αλβανική κυβέρνηση κήρυξε ανεπιθύμητους στη χώρα 52 Έλληνες που παρευρέθηκαν στην κηδεία του ομογενή αποθανόντα (ΥΠΕΞ, 2018), (Νέδος, 2018)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	21/11: Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας για την παραχώρηση ακινήτων περιουσιών ομογενών της ΕΕΜ της Χειμάρρας στην αρμοδιότητα του υπουργείου τουρισμού, λόγω του προβλήματος μη κατοχής τίτλων ιδιοκτησίας, και προώθηση ταχέων διαδικασιών για τη ψήφιση συναφούς νομοσχεδίου από το αλβανικό κοινοβούλιο (ΥΠΕΞ, 2018), (himara, 2018)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	05/12: Καυστική ανακοίνωση του ΥΠΕΞ της Αλβανίας αναφορικά με το θάνατο 4 Αλβανών στην Ελλάδα σε διάστημα 2 εβδομάδων, κάνοντας λόγο για ακραίες εκδηλώσεις μισαλλοδοξίας (ΥΠΕΞ, 2018), (Νέδος, 2018)	-	ΙΠΥ / Μ
	18/12: Επιστολές του Έλληνα ΥΠΕΞ προς τους αρμόδιους θεσμούς της ΕΕ, εκθέτοντας τις μη συναφείς με το ευρωπαϊκό κερτημένο ενέργειες της γείτονας χώρας εις βάρος των δικαιωμάτων της ΕΕΜ και τονίζοντας την ανάγκη άμεσης συμμόρφωσης με τις απαιτούμενες για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων στην ΕΕ προϋποθέσεις, δεδομένου ότι από την τελευταία αξιολόγησή της δεν έχει επιδείξει ουσιαστική πρόοδο (ΥΠΕΞ, 2018), (ΥΠΕΞ, 2018)	-	ΔΟΠ / ΕΕΜ, ΕΠΑ
	28/12: Ανασχηματισμός της αλβανικής κυβέρνησης και αποπομπή του υπουργού Εξωτερικών (Newsroom, 2018)	-	ΕΠ
2019	11/1: Δήλωση Έλληνα Πρωθυπουργού, μετά από συνάντηση με τη Γερμανίδα Καγκελάρια, για πλήρη στήριξη της ευρωπαϊκής προοπτικής της Αλβανίας, υπό την προϋπόθεση αναγνώρισης και σεβασμού των δικαιωμάτων της ΕΕΜ (webteam, 2019)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	16/2: Παραίτηση των κοινοβουλευτικών ομάδων των κομμάτων της αντιπολίτευσης, μαζικές κινητοποιήσεις και απαίτηση προκήρυξης πρόωρων εκλογών στην Αλβανία μετά τις επικαλούμενες αποκαλύψεις για νοθεία του κυβερνώντος κόμματος στις βουλευτικές εκλογές του 2017 και εκτεταμένη διαφθορά (Ρούντι, 2019)	-	ΕΠ / -
	29/3: Δημοσίευση ΦΕΚ στην αλβανική εφημερίδα της κυβερνήσεως, το οποίο αφορά στην κρατικοποίηση περιουσιών ομογενών της Χειμάρρας (ΤοΒΗΜΑ, 2019)	-	ΜΜ / ΕΕΜ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	29/3: Την έντονη δυσαρέσκειά του σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις εις βάρος της ΕΕΜ στην Αλβανία εξέφρασε ο Έλληνας Πρωθυπουργός στις δηλώσεις του μετά την τετραμερή συνάντηση Ελλάδας-Βουλγαρίας-Σερβίας-Ρουμανίας, στο Βουκουρέστι (webteam, 2019)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	30/3: Απόσυρση του ΦΕΚ περί δήμευσης περιουσιών Ελλήνων μειονοτικών της Χειμάρρας από τις αλβανικές αρχές (Ζορμπά, 2019)	+	ΜΜ / ΕΕΜ
	04/5: Αφαίρεση δίγλωσσων πινακίδων προσανατολισμού που είχαν τοποθετηθεί σε μειονοτικά χωριά της Αλβανίας, σύμφωνα με τη σύμβαση πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων που επικυρώθηκε από την αλβανική Βουλή, λόγω αναγραφής των τοπωνυμίων πρώτα στην ελληνική γλώσσα και μετά στην αλβανική (ΥΠΕΞ, 2019), (himara, 2019)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	17/5: Απόρριψη της υποψηφιότητας του προέδρου του παραρτήματος «Ομόνοια» Χειμάρρας, εν όψει δημοτικών εκλογών, από την Κεντρική Εκλογική Επιτροπή της Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2019)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	30/5: Καταδικαστική ανακοίνωση του ελληνικού ΥΠΕΞ αναφορικά με την απόφαση ακύρωσης του μειονοτικού υποψηφίου δημάρχου Χειμάρρας, καθώς και με την απροθυμία των αλβανικών αρχών να κατοχυρώσουν τα μειονοτικά δικαιώματα του αυτοπροσδιορισμού και της ιδιοκτησίας (ΥΠΕΞ, 2019)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	18/6: Αναβολή έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων για τη Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία έως τον Οκτώβριο, σύμφωνα με εγκεκριμένα συναφή συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ (Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, 2019)	-	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	30/6: Δριμεία συνταγματική, πολιτική, κοινωνική κρίση στην Αλβανία μετά την πολύμηνη αναστολή λειτουργίας του Συνταγματικού δικαστηρίου της χώρας (καθυστέρηση ανασυγκρότησης εξαιτίας της εφαρμογής ευρωπαϊκών προτύπων συστήματος αξιολόγησης των υποψηφίων δικαστών/εισαγγελέων), την αποχώρηση της αντιπολίτευσης από το κοινοβούλιο (16/2) σε συνδυασμό με την άρνησή της να συμμετάσχει στις διενεργούμενες δημοτικές εκλογές καθώς, επίσης, και τη σύγκρουση μεταξύ του Αλβανού Πρωθυπουργού και του Προέδρου της	-	ΕΠ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	Δημοκρατίας μετά την απόφαση του τελευταίου να μεταθέσει τη διεξαγωγή των εκλογών και την πρόθεση του πρώτου να κινήσει διαδικασίες για την αποπομπή του (Ρούντι, 2019)		
	07/7: Ελληνικές βουλευτικές εκλογές και αλλαγή κυβέρνησης	-	ΕΠ / ΕΚΛ
	23/7: Έντονη αντίδραση του ΥΠΕΞ της Ελλάδας σχετικά με την ανατίναξη μνημείου προς τιμή του Θύμιου Λιώλη στο ελληνόφωνο χωριό Κρασιά της Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2019)	-	ΙΠΥ / ΕΕΜ
	01/8: Ενταφιασμός οστών 85 Ελλήνων πεσόντων, στο στρατιωτικό κοιμητήριο της Κλεισούρας Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2019)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	09/9: Δήλωση Έλληνα Πρωθυπουργού στο πλαίσιο της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης περί μη συναίνεσης της Ελλάδας για έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Αλβανίας στην ΕΕ, χωρίς έμπρακτες αποδείξεις σεβασμού και αναγνώρισης των δικαιωμάτων της ΕΕΜ (webteam, 2019)	-	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	29/9: Ελληνική αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας μετά τον πρόσφατο σεισμό και τις πλημμύρες στην Αλβανία (general secretary, 2019)	+	ΓΕ / -
	10/10: Επιβεβαίωση του Έλληνα ΥΠΕΞ ότι οι διαπραγματεύσεις με την Αλβανία όσον αφορά την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών έχουν παγώσει και θα το θέμα θα επανεξεταστεί εφόσον η αλβανική πλευρά ανταποκριθεί επαρκώς στις υποχρεώσεις της (ΥΠΕΞ, 2019)	-	ΓΕ / ΟΘΖ
	18/10: Αναβολή έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων για τη Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία μέχρι τον Μάιο του 2020, μετά από απόφαση της Συνόδου Κορυφής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, 2020)	-	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	30/10: Με πρωτοβουλία του Αλβανού Πρωθυπουργού, το υπουργικό συμβούλιο της γείτονας χώρας αποφάσισε τη συγκρότηση ειδικής επιτροπής υφυπουργών («διαχείρισης διασυνοριακών υδάτων») με σκοπό την έναρξη διαδικασιών για τον καθορισμό των θαλάσσιων ζωνών σε συνεργασία με τις ελληνικές Αρχές (in.gr, 2019)	+	ΓΕ / ΟΘΖ

Έτος	Γεγονότα/Δράσεις/Πρωτοβουλίες	+ / -	Παράγοντας / Ζήτημα (*)
	19/11: Ενταφιασμός οστών 193 Ελλήνων πεσόντων στο στρατιωτικό κοιμητήριο της Κλεισούρας Αλβανίας (ΥΠΕΞ, 2019)	+	ΙΠΥ / ΣΚΕ
	26/11: Παρουσία του Έλληνα ΥΠΕΞ και αποστολή 2 μονάδων της ΕΜΑΚ στην Αλβανία μετά τον καταστροφικό σεισμό που έπληξε τη χώρα, κατ' εντολή του Έλληνα πρωθυπουργού. Στις 29/11 μετέβη στη γείτονα χώρα ειδικό κλιμάκιο πολιτικών μηχανικών (ΥΠΕΞ, 2019), (general secretary, 2019)	+	ΓΕ / -
	28/11: Ανάληψη εκ νέου δράσεων από τον Έλληνα ΥΠΕΞ με σκοπό τη διερεύνηση των συνθηκών που θα κάμψουν τις επιφυλάξεις των αρνητικά προσκείμενων χωρών για τη διεύρυνση της ΕΕ και την ενταξιακή προοπτική της Αλβανίας και της Βόρειας Μακεδονίας, δεδομένου ότι η εφαρμογή των ευρωπαϊκών προϋποθέσεων από τις εν λόγω χώρες σημαίνει, ουσιαστικά, και την επίλυση των διμερών ζητημάτων με την Ελλάδα (ΥΠΕΞ, 2019), (ΥΠΕΞ, 2019)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	01/12: Οι ελληνικές προτεραιότητες αναφορικά με την Αλβανία, όπως τέθηκαν από τον Έλληνα ΥΠΕΞ, συνίστανται στη διεξαγωγή χωρίς εκβιασμούς εις βάρος της ΕΕΜ δημοψήφισμα το 2020, στην κατοχύρωση των περιουσιακών της κεκτημένων και στην αναγνώριση μειονοτικών δικαιωμάτων πέραν των υφιστάμενων «γεωγραφικών ζωνών» (ΥΠΕΞ, 2019)	-	ΜΜ / ΕΕΜ
	09/12: Συμμετοχή των ΥΠΕΞ της Βόρειας Μακεδονίας και Αλβανίας σε άτυπο πρωινό εργασίας των ευρωπαϊκών υπουργών, κατόπιν πρωτοβουλίας του Έλληνα ομολόγου τους (ΥΠΕΞ, 2019)	+	ΔΟΠ / ΕΠΑ
	13/12: Την ανάγκη οργάνωσης διάσκεψης ευρωπαϊκών δωρητών με σκοπό τη συνεισφορά στην ανοικοδόμηση της Αλβανίας μετά τον πρόσφατο καταστροφικό σεισμό, τόνισε σε δηλώσεις του ο Έλληνας Πρωθυπουργός στη Σύνοδο Κορυφής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (webteam, 2019)	+	ΔΟΠ / -

(*) **Παράγοντες ΔΠΣ**

Εσωτερική Πολιτική και κοινή γνώμη (ΕΠ)
Διεθνείς Οργανισμοί/Πρωτοβουλίες (ΔΟΠ)
Μετανάστευση/Μειονότητες (ΜΜ)
Γεωγραφική Εγγύτητα (ΓΕ)
Ιστορικό και Πολιτισμικό Υπόβαθρο (ΙΠΥ)

Ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος ΔΠΣ

Αμφισβήτηση Αλβανικής Επικράτειας (ΑΑΕ)
Ελληνική Εθνική Μειονότητα (ΕΕΜ)
Στρατιωτικά Κοιμητήρια Ελλήνων πεσόντων (ΣΚΕ)
Μεταναστευτικό (Μ)
Οριοθέτηση Θαλάσσιων Ζωνών (ΟΘΖ)
Ευρωπαϊκή Προοπτική Αλβανίας/Διεθνών Οργανισμών (ΕΠΑ)
Διασυνοριακή Συνεργασία (ΔΣ)
Στρατηγική Συμφωνία διευθέτησης διμερών ζητημάτων (ΣΣ)
Τσάμηδες (Τ)